

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

HATÁROZAT

Szám: 34/2021. (IV. 21.) MÖK határozat

Tárgy: Veszprém megye területfejlesztési dokumentumainak megújítása a 2021-2027-es uniós tervezési ciklusra való felkészülés jegyében – a megyei területfejlesztési program elfogadása

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének feladat és hatáskörében eljárva a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi határozatot hozza:

1. A Veszprém Megyei Közgyűlés Elnöke a 2021-2027 uniós tervezési időszak területfejlesztési dokumentumainak megújítása során, - figyelemmel a jóváhagyott környezeti értékelésre és a módosított megyei területfejlesztési koncepcióra -, a megyei területfejlesztési programot elfogadja úgy, hogy a jóváhagyást megelőző miniszteri állásfoglalásban előírtak alapján, - az Operatív Programban a leegyeztetés szerinti *Fenntartható városfejlesztés javasolt célterületei* szerepeljenek.

A megyei területfejlesztési program – továbbiakban Program – Stratégiai Program és Operatív Program kötetekből áll.

A megyei területfejlesztési program Stratégiai Programja a határozat 1. számú melléklete. (Digitális elérhetőség: [VESZPRÉM MEGYE STRATÉGIAI PROGRAM 2021-2027](#))

A megyei területfejlesztési program Operatív Programja a határozat 2. számú melléklete. (Digitális elérhetőség: [VESZPRÉM MEGYE OPERATÍV PROGRAM 2021-2027](#))

2. Biztosítani kell az elfogadó döntés átvezettetését a vonatkozó területfejlesztési dokumentumon, a megyei területfejlesztési program Stratégiai Programján és a megyei területfejlesztési program Operatív Programján.
3. A Programban foglaltak érvényre jutását segítő intézkedések:
 - a) az elfogadott Program közzététele a megye hivatalos honlapján
 - b) az elfogadott Program megküldése a területfejlesztés stratégiai tervezésért felelős miniszternek
 - c) a Program elfogadásáról szóló tényközlő és általános ismertető híradás közzététele a térségi tömegtájékoztató eszközökön
 - d) az elfogadott Programról értesítés megküldése a véleményezésbe bevont szervezetek számára

Határidő: 1. pont esetében: azonnal
2. pont esetében: 2021. április 30.
3. pont esetében: 2021. május 20.

Felelős: Polgárdy Imre, a megyei közgyűlés elnöke

Polgárdy Imre
a megyei közgyűlés elnöke

A határozat kihirdetésének napja: 2021. április 21.

KÉSZÜLT A
VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
MEGBÍZÁSÁBÓL

VESZPRÉM MEGYE

TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

STRATÉGIAI PROGRAM

AZ EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS KERETÉBEN BEÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS JAVASLATOK
FIGYELEMBEVÉTELÉVEL ÁTDOLGOZOTT, ISMÉTELTEN KIEGÉSZÍTETT VÁLTOZAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A PÉNZÜGYMINISZTERIUM PM/1244/2021. SZÁMÚ
2021. FEBRUÁR 18-ÁN KELT VÉLEMÉNYÉBEN FOGLALTAKRA

2021. FEBRUÁR 25.

VESZPRÉM MEGYE
TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA
STRATÉGIAI PROGRAM

MEGBÍZÓI KONZULTÁCIÓ

Dr. Imre László
megyei főjegyző

Fabacsovics Zoltán
megyei főépítész, irodavezető

Várszegi Bernadett
területfejlesztési referens

KÉSZÍTETTE: PESTTERV KFT

Felelős tervezők:

Károlyi János
Schuchmann Péter

További tervezők:

Hanczár Zsoltné
Kollányi László
Rhorer Ádám
Ziman Gergely

2021. február 25.

TARTALOM

STRATÉGIAI PROGRAM.....	5
1. BEVEZETÉS	5
2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT ELJÁRÁSAINAK, A TERVEZÉS TÁRGYKÖRÉNEK ÉS KÖRÜLMÉNYEINEK LEÍRÁSA	6
2.1. A megyei önkormányzat területfejlesztési feladatai.....	6
2.2. Tervezési előzmények ismertetése	8
2.3. Társadalmasítás, együttműködés és partnerség Veszprém megye területfejlesztési koncepciója és területfejlesztési programja elkészítése során	12
2.4. Veszprém megye területfejlesztési tervezésének lépései, mérföldkövek	18
3. A CÉLRENDSZER BEMUTATÁSA: A JÖVŐKÉP, AZ ÁTFOGÓ CÉL ÉS A FEJLESZTÉSI ELVEK ALAPJÁN A SPECIFIKUS, HORIZONTÁLIS ÉS TERÜLETI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA, VISZONYRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA	19
3.1. Jövőkép.....	19
3.2. A területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó célok.....	22
3.3. Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-ig	23
4. A PRIORITÁSOK AZONOSÍTÁSA	24
5. A CÉLOK ÉS A PRIORITÁSOK KÖZÖTTI KAPCSOLATOK AZONOSÍTÁSA ..	24
5.1. A prioritások kapcsolódása a koncepcionális célokhoz, az Uniós szakpolitikai célokhoz és az operatív programokhoz	27
5.2. A prioritások kapcsolódása a stratégiai célrendszerhez	30
5.3. A stratégiai program horizontális céljai.....	34
5.4. Külső koherencia vizsgálata	34
6. A PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA	34
6.1. Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése	34
6.2. Prioritás - A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés.....	45
6.3. Prioritás - Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei	54
6.4. Prioritás - A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás	64
6.5. Prioritás - A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése	70

7. A VÉGREHAJTÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK KÖZTI MUNKAMEGOSZTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS INFORMÁCIÓCSERE MEGHATÁROZÁSA, AZ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS RENDSZERE	81
8. A VÉGREHAJTÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA	82
9. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI TERV	84
TERVEZÉST KÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK.....	91

STRATÉGIAI PROGRAM

1. Bevezetés

A Veszprém Megyei Önkormányzat - jogszabályi kötelezettségeinek eleget téve - a 2021-2027 közötti Európai Unió tervezési időszakra történő felkészülés részeként területfejlesztési dokumentumait megújítja. Ennek a tervezési folyamatnak részeként a megyei önkormányzat 2020. decemberében elkészítette Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója módosításának tervezetét. A Konceptió módosítás jogszabály szerinti egyeztetési eljárására 2020 decembere és 2021 januárja során kerül sor.

A módosított területfejlesztési koncepcióval (az egyeztetésre szánt tervezettel) összhangban, arra építve megkezdődött Veszprém Megye Területfejlesztési Programjának kidolgozása. A területfejlesztési koncepció a megye hosszú távú céljait jelöli ki, és ezzel mintegy iránytűje a 2021-2027-es középtávú időszakra készülő területfejlesztési programnak. Jelen dokumentum ennek a középtávú programnak az egyeztetési változata. A területfejlesztési program stratégiai és operatív programból épül fel. A tervezés a megye teljes területét felöleli. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 16. § (6) c) bekezdése szerint a térségi fejlesztési tanács az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban kidolgozza a térség területfejlesztési koncepcióját és programját. Ennek megfelelően a Balaton Fejlesztési Tanács koordinálásában a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területfejlesztési koncepciója és programja kidolgozása is megkezdődött. A két tervezési folyamat közötti összhang biztosítása megtörténik.

A Pénzügyminisztérium Útmutatót adott közre a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához 2020. szeptember 25-én „A megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a 2021-2027 közötti tervezési időszakra, valamint a területfejlesztési koncepciók felülvizsgálatához, módosításához”, valamint 2020. október 6-án „A megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez”. Az e két Útmutatóban foglalt ajánlások, valamint a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet „a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól” teremti meg a megyei tervezés szakmai és jogszabályi kereteit.

A programkészítés széleskörű partnerségen alapul. A megyei önkormányzat a programkészítés során is alkalmazza a korábbi területfejlesztési koncepció készítésekor megkezdett és eredményesnek bizonyult gyakorlatot, és a területfejlesztési program készítése is a települési önkormányzatok és a megye lakosságának széleskörű bevonásával készül.

A megyei program véglegesítése az országos programok lezárt, végleges anyagának hivatalos megjelenését, valamint a Pénzügyminisztérium valamennyi releváns iránymutatása, tartalmi követelménye megjelenését követően lehetséges.

2. A tervezési folyamat eljárásainak, a tervezés tárgykörének és körülményeinek leírása

2.1. A megyei önkormányzat területfejlesztési feladatai

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.”

A törvény alapján a területfejlesztés a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladata. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) alapján a megye vált a területfejlesztés legfontosabb területi szintjévé. Ebből következően a megye hosszú- és középtávú fejlesztését megalapozó és meghatározó dokumentumok kidolgozása is a megyei önkormányzat feladatkörébe tartozik. A hatályos területfejlesztési szabályozások szerint a megyéknek két tervi műfajban kell területfejlesztési tervezést végezni: (1) koncepciót kell készíteni, majd ezt követően (2) programot alkotni.

A megyei önkormányzat területfejlesztési feladatai a hatályos Tftv. alapján

(1) A megyei önkormányzat területfejlesztési feladatai:

a) a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében:

aa) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével – kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve – a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével – a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően,

ab) részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevétel,

ac) előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata és fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
ad) előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,
ae) a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,
af) részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában;

b) a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében:
ba) nyomon követi és értékeli a megyei vagy fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei vagy fővárosi területfejlesztési programok végrehajtását,
bb) dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról,
bc) monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,
bd) figyelemmel kíséri az operatív programok megyében vagy a fővárosban jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
be) más megyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel közösen, monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,
bf) dönt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználásáról,
bg) a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;

c) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében:
ca) összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,
cb) területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,
cc) a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését,
cd) szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,
ce) a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján koordinálja a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,
cf) vizsgálja és értékeli a megye vagy a főváros társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,

cg) kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő megyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait,

ch) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében önkormányzati rendeletet alkot a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye vagy a főváros területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.

2.2. Tervezési előzmények ismertetése

A Veszprém Megyei Önkormányzat a 218/2009. (X. 6.) a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló Korm. rendeletben foglaltakat figyelembe véve, azzal összhangban készítette el Veszprém megye területrendezési tervét, valamint Veszprém megye területfejlesztési koncepcióját.

Veszprém megye területrendezési terve

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 15/2019. (XII. 13.) önkormányzati rendelete szól Veszprém megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és Veszprém megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és övezeteiről. A területrendezési tervről szóló megyei közgyűlési rendelet célja, hogy meghatározza Veszprém megye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.

A megyei területrendezési terv (és a közgyűlési rendelet) hatálya Veszprém megye közigazgatási területének a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén kívüli területére terjed ki. Az egyedileg meghatározott övezetek meghatározása és szabályozása a megye teljes közigazgatási területére kiterjed.

A területrendezési terv kidolgozása, illetve módosítása során felhasználásra kerültek:

- a hatályos megyei területrendezési terv elfogadásáról szóló megyei közgyűlési rendelet és határozatok,
- azok az országos, régiós és megyei fejlesztési dokumentumok, amelyek közvetve a területrendezés célrendszerét is meghatározzák,
- a tervmódosítást megalapozó vizsgálatok és elemzések fő eredményei,

- a 2018. évi CXXXIX. törvény: Országos Területrendezési Terv és annak Veszprém megye Balaton Üdülőkörzeten kívüli területére vonatkozó elemei,
- a módosítás elkészítéséhez beszerzett hivatalos ágazati adatszolgáltatások,
- a megye településeinek hatályos településszerkezeti tervei,
- a módosítás tervezése során - Veszprém Megye Önkormányzata közreműködésével a tervező által - beszerzett kiegészítő ágazati adatszolgáltatások és információk,
- valamint a tervezői munka eredményei.

A megyei területrendezési terv módosításánál figyelembevételre kerültek a települések által elfogadott településszerkezeti tervek, amelyek adott település fejlesztési céljainak figyelembevételével kerültek megfogalmazásra és elfogadásra. E települési területi jövőképek összességének az országos és térségi elemekkel való szintetizálása biztosítja, hogy a megyei területrendezési terv érvényesíti és szintetizálja az országos, a térségi és a helyi érdekeket.

(A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére a Tftv. rendelkezései vonatkoznak)

Veszprém megye területfejlesztési koncepciója

A megyei területfejlesztési program készítésekor a megyei területfejlesztési koncepció tölt be megalapozó szerepet. Míg a területrendezési terv a fejlesztések lehetséges helyszíneit indirekt módon biztosítja illetve korlátozza szabályozási tartalma révén, addig a területfejlesztési koncepció 3 átfogó és 8 stratégiai célból, valamint számos részcélből felépülő célrendszere a megye hosszú távú jövőképekének elérését szolgálja.

A területfejlesztési koncepció a törvényi meghatározás szerint: „Az ország, illetve egy térség átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza a térség hosszú távú, átfogó fejlesztési céljait, továbbá a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információkat biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és a területfejlesztés szereplői számára”.

A megyei területfejlesztési koncepció hivatott arra, hogy **a megye egészének tervezési alapjait lerakja**. Ezért a megyei területfejlesztési koncepció készítése úgynevezett teljes tervezés, mely kiterjed:

- a megye társadalmi, gazdasági és környezeti alrendszereire egyaránt, beleértve a vidéki térségekkel kapcsolatos témakörökre;
- a megye fejlődése szempontjából fontos témákra, ágazatokra;
- a megyei szinten és a központi szinten kezelhető témákra és ágazatokra egyaránt;
- az önkormányzat és a közszféra tevékenységeivel befolyásolható témákra és ágazatokra, de emellett számba veszi a gazdasági szereplők, a vállalkozások, a civil szervezetek, egyházak és egyéb társadalmi szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatokat.

Fentiek figyelembevételével Veszprém megye területfejlesztési koncepciójának **feladata a megye fejlesztéspolitikájának megfogalmazása, Veszprém megye és térségei területi fejlődése fő irányainak, fejlesztési stratégiai céljainak és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöknek hosszabb időtávra szóló meghatározása**, ennek részeként:

- a társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító megyei fejlesztéspolitika fő irányainak meghatározása, összehangolása,
- a „jól lét” feltételeinek fokozatos biztosítása az itt élők és ide látogatók számára,
- a lakosság egészségi állapotának javítása,
- a gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítése az egyes ipari és mezőgazdasági jellegű térségekben, a munkanélküliség mérséklése;
- a hátrányos térségek felzárkóztatásának és fejlődésének elősegítése;
- a környezeti feltételek javítása,
- az innováció feltételeinek javítása a megye megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központjaiban, és az innovációk térségi terjedésének elősegítése;
- a Balaton üdülőkörzet, mint a kiemelt térség sajátos fejlődésének elősegítése;
- a befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakítása.

A megyei területfejlesztési koncepció kidolgozásának keretei

Veszprém megye új Területfejlesztési Koncepciójának módosítása - a sajátos megyei és térségi érdekek érvényesítésével - figyelembe veszi a Nemzeti Fejlesztés 2030 c. dokumentumban megfogalmazott célkitűzéseket és épít azok indoklásaira is. Az Országos Területfejlesztési Koncepció pedig figyelembe vette és beépítette azokat a Veszprém megyei területpolitikai célkitűzéseket, amelyeket a megyei közgyűlés megfogalmazott és elfogadott.

Ezek a Veszprém megyei fejlesztéspolitikai célok megjelentek, ezzel megerősítésre kerültek a Nemzeti Fejlesztés 2030-ban:

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségének színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji-, természeti- és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A kasztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton védelmének növelése.
- A balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonaritást oldó fejlesztése, koordinálása.

- A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.

Az országos szinten megfogalmazott fejlesztési célrendszer és a megyei szinten támogatott fejlesztési irányok együttes figyelembevételével került megfogalmazásra Veszprém megye területfejlesztési koncepciójának módosítása úgy, hogy az egyes fejlesztési célterületek meghatározásánál és lehatárolásánál figyelembe vételre kerültek a megyén belüli térségek speciális adottságai, eltérő fejlesztési potenciáljai.

A megyei területfejlesztési koncepció feladatának tekintette, hogy a további területi tervezés *(a várostérségek tervezése)* felé közvetítse az országos szinten megfogalmazott, a célok elérését szolgáló eszközöket és megoldásokat. Ennek érdekében a megyei koncepció szövegszerűen is beemeli *(beidézi)* a „Nemzeti Fejlesztés 2030” dokumentum legfontosabb, a továbbtervezés - a stratégiai és operatív program készítése - során is figyelembe veendő, irányt mutató szakmai megfogalmazásait. A megyei területfejlesztési tervezés a következő (2021-2027-es) fejlesztési ciklus forrásfelhasználását is orientálja.

A megyei területfejlesztési koncepció módosítás szakaszai

A megyei területfejlesztési koncepció módosítás - *a tartalmi követelményeknek megfelelően* - két szakaszból, a helyzetértékelés aktualizálásából és a koncepció módosításából állt:

A helyzetértékelés tárgya volt:

- a megye társadalmi, gazdasági, stb. viszonyainak felmérése,
- a megye területén zajló folyamatok vizsgálata,
- a beavatkozást igénylő területek (földrajzi és tematikai értelemben egyaránt) azonosítása.

A helyzetértékelés célja volt, hogy alapját és kiindulási pontját képezze a megyei területfejlesztési koncepciónak, majd pedig a megyei területfejlesztési stratégia és program kidolgozásának.

A megyei dokumentumok elkészítése során figyelemmel kellett lenni az EU-nak a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó célkitűzéseire. A helyzetértékelésnek alapvetően két fókusz kellett szolgálnia. Egyrészt, hogy a tematikus célkitűzések figyelembe vételével kellő alapot adjanak koncepciót követő programok kidolgozására. Másrészt, hogy beazonosíthatók legyenek olyan területek, helyszínek ahol komplex, több alapról finanszírozható programok megvalósíthatók.

A helyzetértékelés figyelembe vette a korábban készített koncepcionális-stratégiai elemzésekben leírtakat. Adatbázisa statisztikai alapú, idősoros elemzést tett lehetővé. A helyzetértékelésben bemutatásra került a 2014-2020 közötti időszakban felhasznált EU-s

források területi megoszlása is, a dokumentum erre vonatkozóan szakmailag megalapozott elemzést tartalmaz.

A **kon koncepció** része: Veszprém megye jövőképek megfogalmazása, valamint a jövőképek elérésének szolgálatába állított koncepcionális területfejlesztési és ágazati célkitűzések rendszere a „Nemzeti Fejlesztés 2030” tervezési dokumentumban megfogalmazott országos fejlesztési célrendszer figyelembevételével.

2.3. Társadalmasítás, együttműködés és partnerség Veszprém megye területfejlesztési koncepciója és területfejlesztési programja elkészítése során

PARTNERSÉGI TERV

1. Bevonandó célcsoportok meghatározása:

- Veszprém Megyei Területfejlesztési Szakmai Kollégium, melynek tagjai a Veszprém Megyei Önkormányzat mellett a Veszprém Megyei Kormányhivatal, a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Balaton Fejlesztési Tanács, a Pannon Egyetem, a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezete
- Veszprém megye települési önkormányzatai
- szomszédos megyei önkormányzatok
- a gazdasági szektor megyei szereplői – *a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamarán keresztül* -
- az agrárium megyei szereplői - *a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezetén keresztül* -
- történelmi egyházak,
- civil szervezetek (megszólítása az őket tömörítő szövetségen keresztül),
- turisztikai desztinációk,
- vidékfejlesztési akciócsoportok,
- Szakképzési Centrumok,
- Tankerületi Központok,
- Veszprém megye lakossága

2. Az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközei és részvételi formái

A koronavírus járvány következtében előállt veszélyhelyzet felülírta a személyes találkozásokat is feltételező társadalmi párbeszédet, és a partnerség kialakításával összefüggő feladatokat az online térbe terelte.

- A személyes jelenlétet igénylő megbeszéléseket/ fórumokat interneten lebonyolított (online) megbeszélések helyettesítik. Ilyen módon történnek a készülő területfejlesztési dokumentumok előzetes egyeztetései is.
- Veszprém Megye számára kiemelt fontosságú járási egyeztetések is az online térben történnek.
- Veszprém Megyei Önkormányzat a honlapján (www.veszpremmegye.hu) folyamatos tájékoztatást ad a tervezés aktuális állásáról, biztosítva a megye egészében a folyamatos tájékoztatás és a hozzászólás, véleményezés lehetőségét.
- A Veszprém Megyei Önkormányzat Elnöke sajtó útján – a Veszprém megyei napilapban-tájékoztatást ad a tervezés folyamatáról.

3. A bevonás céljai

3.1. A területfejlesztésben szükséges partnerség megalapozására Veszprém megyében - az országban az elsők között – már 2012. május 31-én megalakult a Veszprém Megyei Területfejlesztési Szakmai Kollégium (a továbbiakban: megyei területfejlesztési szakmai kollégium).

A partnerségben és az együttműködésben részt vevő felek - azon szándéktól vezérelve, hogy közös tevékenységgel és erőfeszítéssel Veszprém megye kiegyensúlyozott, összehangolt területi fejlődését biztosítsák, továbbá a 2012-2020 közötti sikeres együttműködés tapasztalataira figyelemmel – a terület- és vidékfejlesztési feladataik hatékonyabb ellátása érdekében a 2021-2027-es uniós tervezési ciklusra megújítják a megyei területfejlesztési szakmai kollégiumot. Állandó tagjai: Veszprém Megyei Önkormányzat, illetve a Veszprém Megyei Kormányhivatal, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Pannon Egyetem, a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezete, valamint a Balaton Fejlesztési Tanács

A Szakmai Kollégium keretében megvalósuló partnerség és együttműködés kiemelt célja a 2021-2027-es uniós tervezési ciklusban Veszprém megye területi fejlesztésének elősegítése:

- a megye különböző adottságú térségeiben a társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító fejlesztéspolitika kidolgozása, összehangolása és érvényesítése;
- a térségi és helyi közösségek területfejlesztési és területrendezési kezdeményezéseinek elősegítése, összehangolása a megyei célokkal;
- az elmaradott térségek felzárkóztatásának elősegítése;
- a gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítése az egyes ipari és mezőgazdasági jellegű térségekben;
- a kutatás-fejlesztés, az innováció elősegítése a megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központokban, és az innovációk térségi terjedésének elősegítése;
- a kiemelt térségek sajátos fejlődésének elősegítése;
- a megyei és térségi identitástudat megtartása és erősítése.

Az együttműködés kiemelt területei:

Az együttműködésben részt vevő felek a 2021-2027-es uniós tervezési ciklus időszakára közös, összehangolt tevékenységet folytatnak, együttműködnek a térség fejlesztésének tervezésében, a programok kialakításában.

Az együttműködésben részt vevő felek

- a megye területére készülő területi tervek: területfejlesztési koncepció és fejlesztési program előkészítésében, kidolgozásában és megvalósításában együttműködnek.
- a közös érintettségű, térségi hatású és kiterjedésű tervek készítésében, projektek kidolgozásában érdekeltységüknek és érintettségüknek megfelelően kölcsönösen közreműködnek, részt vesznek, információkat szolgáltatnak.
- az ágazati terveket, programokat egymással ismertetik, a projektek megvalósítását lehetőségeikkel összhangban esetenként közösen szervezik, ez irányú eszközeiket, forrásaikat egyeztetik, a szükséges pénzügyi források elérése érdekében közös tevékenységet folytatnak, amennyiben ezt a vonatkozó eljárásrendek lehetővé teszik.
- feladataik összehangolása, megvalósításának segítése feladatkörén belüli konkrét tevékenységek részleteit illetően a felek minden esetre vonatkozóan egyedi, külön megállapodást kötnek.
- az együttműködést kölcsönös információ szolgáltatással segítik, a szakmai vizsgálatok, elemzések dokumentumait, a készített koncepciókat, programokat, projekteket igény és lehetőség szerint egymásnak rendelkezésre bocsátják, az ezekhez kapcsolódó felméréseket, elemzéseket, statisztikákat egymással megismertetik.

3.2. Első körben a megyei közgyűlés elnöke levélben kéri közreműködésre és együttműködésre:

- a megyei területfejlesztési szakmai kollégium tagjait a tervezéssel összefüggésben rendelkezésükre álló adatok szolgáltatása céljából,
- a megye valamennyi önkormányzatának polgármesterét a járási oldalak aktualizálása okán,
- a szomszéd megyék közgyűlési elnökeit a közös gondolkodást igénylő tématerületek azonosításában,
- valamint a területfejlesztési dokumentumok megújítása egyeztetésében és véleményezésében – *a jogszabályokban rögzített módon* - közreműködő szervezetek vezetőit a környezeti értékelés tematikájának véleményezésére.

A kezdeményezés eredményeként

- A területfejlesztési szakmai kollégium tagjai információkkal segítik a tervezést
- A megye polgármesterei közreműködnek a területfejlesztési koncepció részét képező járási összefoglalók aktualizálásában, mely nem csak a „komplex programmal fejlesztendő járások”-ra, hanem a megye valamennyi járására elkészült. Ezek az összefoglalók a megújított koncepció egyeztetésre bocsájtott tervezetének részét fogják képezni.

- A szomszédos megyék közgyűlési elnökei – a felkérésre válaszolva – összefoglalják a Veszprém megyével közös fejlesztéseik tématerületeit, konkrét projektjeit. A javaslatok beépülnek a Veszprém megyei területfejlesztési dokumentumok tervezeteibe.
- A Balaton Kiemelt Térség Hosszútávú Fejlesztési Konceptióját (2014-2030) a Balaton Fejlesztési Tanács munkaszervezte aktualizálta. A társadalmi egyeztetést követően a Konceptió aktualizált verzióját a Balaton Fejlesztési Tanács 2020. május 15-i ülésén fogadta el, amely figyelembe vételre kerül a megyei területfejlesztési dokumentumok készítése során. Az aktualizált Konceptió alapján jelenleg folyamatban van a 2021-2027 évre szóló Stratégiai Program és Operatív Program elkészítése.

3.3. A partnerség keretében kerül lebonyolításra 2020. október közepe és november közepe között a projektötletek összegyűjtése:

- a megye települési önkormányzatai célzott megkeresésével az önkormányzatok tervezett fejlesztéseiről (2020. november 6-i visszaküldési határidővel),
- valamint gazdasági- társadalmi, egyházi, oktatási és civil szereplői körében szervezeti szintű és nyilvános felületen történő megkereséssel az önkormányzatokon kívüli fejlesztési elképzelésekről (2020. november 20-i visszaküldési határidővel).

A projektgyűjtés és a feldolgozás elősegítésére egységes projekt adatlapok kerültek kidolgozásra. A beérkezett adatlapok a stratégiai és az operatív program megalapozására előre meghatározott szempontok figyelembevételével feldolgozásra kerülnek. A projektgyűjtés eredményei beépülnek a stratégiai és az operatív programokba.

3.4. A területfejlesztési dokumentumok (területfejlesztési koncepció módosítása és területfejlesztési program, valamint az alátámasztó dokumentumok és környezeti értékelés) – a tervezésre és elfogadásra rendelkezésre álló szűkös határidő okán - összevont partneri véleményezése során

- a honlapon történő megjelenés és bárki számára biztosított véleményezés célja, hogy a megye lakossága, gazdasági, mezőgazdasági szereplői, egyházi, civil és társadalmi szervezetei a készülő dokumentumokkal kapcsolatban javaslatot fogalmazzanak meg, véleményt mondjanak.
- az online térben megrendezésre kerülő fórumok célja, hogy az önkormányzatokkal párbeszéd alakuljon ki a kidolgozó megyei önkormányzattal. E fórumok során az önkormányzatoknak lehetősége lesz a helyi gazdaság és társadalom véleményének a becsatornázására is.
- jogszabályban rögzített véleményezésben részt vevők köre az ágazati, az önkormányzati, és a térségi érdekek megismerését szolgálja

PARTNERSÉG TELJESÜLÉSE

Veszprém Megyei Területfejlesztési Konceptió módosítása előkészítése során

- 1./ Veszprém megyei települési önkormányzatok bevonása
 - a hatályos koncepció járási oldalainak aktualizálását célzó megkeresés
2020.09.10. (visszaküldési határidő: 2020.09.30., 13 önkormányzat küldte meg válaszáat)

Veszprém Megyei Területfejlesztési Konceptió módosítása és Veszprém Megyei Területfejlesztési program megalkotása során együttesen (tekintettel a rendkívül szűk határidőre)

I. Előkészítő fázis

- 1./ Veszprém Megyei Területfejlesztési Szakmai Kollégium (a továbbiakban: szakmai kollégium) bevonása
 - 1.1. szakmai kollégium tagjai felkérése adatigénylő lista alapján beazonosítható, kezelésükben lévő vagy rendelkezésükre álló adatszolgáltatásra (kiküldés:2020.09.10.)
 - 1.2. szakmai kollégium megújítása, együttműködési megállapodás aláírása
(2020.november-december)
(a veszélyhelyzet okán a személyes aláírás helyett a jóval hosszabb időigényű postai úton történő eljuttatást kellett választani)
 - 1.3. szakmai kollégium tagjainak bevonása a projektötlet gyűjtés fázisában (kiküldés: 2020.10.22.) kettős, egyrészt a tagok szakterületét érintő ágazati fejlesztések kapcsán információ átadás másrészt projektötletgyűjtés.
 - 1.3.1. Veszprém megyei Kereskedelmi és Iparkamara
 - az adatigényre megküldött válasza alapján „Legnagyobb tőkeerősségű vállalkozások a megyében (2019)” és a „Legnagyobb vállalkozások felsorolása, ezek foglalkoztatotti létszámával (2019)” adatok megküldése (kiküldés: 2020.10.22. határidő:2020.10.30.)
 - a gazdaság szereplőinek megszólításában közreműködés
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.20.)
 - 1.3.2. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém megyei Szervezete rajta keresztül az agrárium szereplőinek megszólítása
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.20.)
 - 1.3.3. Pannon Egyetem kutatás, fejlesztés tématerületén információ kérés
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.10.)
 - 1.3.4. Veszprém Megyei Kormányhivatal ágazati fejlesztési információk és projektötlet gyűjtés tervezett intézményi fejlesztésről
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.20.)
 - 1.3.5. Veszprém Megyei Jogú Város érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok projektötlet gyűjtés
(kiküldés:2020.10.22. határidő 2020.11.20.)
 - 1.3.6. Balaton Fejlesztési Tanács

- a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet folyamatban lévő fejlesztési dokumentumainak megújítása során beérkezett, Veszprém megyére vonatkozó adatbázis rendelkezésre bocsátás (kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.06.)
- 2./ Veszprém megyei települési önkormányzatok
- projektötlet gyűjtés
kiküldés: 2020.10.21. emlékeztető 2020.10.29 beérkezési határidő: 2020.11.06.
- 3./ Szomszédos megyei önkormányzatok
- a megyehatárokon átnyúló hatást kifejtő fejlesztések és a közös gondolkodást igénylő területek beazonosítására (kiküldés: 2020.10.30. határidő: 2020.11.10.)
- 5 szomszédos megye küldte meg válaszát*
- 4./ A gazdasági szektor megyei szereplői – a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamarán keresztül – projektötlet gyűjtés
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.20.)
- 5./ Az agrárium megyei szereplői - a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezetén keresztül – projektötlet gyűjtés
(kiküldés:2020.10.22.- határidő 2020.11.20.)
- 6./ Veszprém Megyében működő történelmi egyházak – katolikus, református és evangélikus-egyházmegyéin keresztül történő megszólítása
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 4./ Civil szervezetek az őket tömörítő szolgáltató központon keresztül
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 7./ Turisztikai desztinációk a megyében működő TDM szervezeteken keresztül
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 8./ Vidékfejlesztési akciócsoportok
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 5./ Szakképzési Centrumok
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 6./ Tankerületi Központok
- projektötlet gyűjtés (kiküldés 2020.11.05. határidő 2020.11.20.)
- 10./ Veszprém Megye lakossága és ezzel együtt az előzőekben felsorolt minden szereplő:
- Veszprém Megye honlapján keresztül történő tájékoztatás a tervezési folyamat elindulásáról és kitölthető projektgyűjtő adatlap közzététele
 - o (közzététel: 2020.11.04. határidő: 2020.11.20.
 - a Veszprém megyei napilapon keresztül, a közgyűlés elnökének interjúja és sajtóközleménye megjelenés napja 2020.11.13.

Projektötlet gyűjtés során beérkezett adatlapok:

- önkormányzati adatlap 559 db (a 2020.11.6.-ig beérkezettek)
- önkormányzaton kívüli adatlap 166 db (a 2020.11.30-ig beérkezettek)

Az adatlapok feldolgozása megtörtént. Az adatlapok tartalmából kirajzolódnak a települések, térségek problémái, a helyi fejlesztési igényekben megfogalmazott válasz. Ugyanakkor a helyi potenciálra alapozott fejlesztési igények jó alapot biztosítanak a területfejlesztési program elkészítéséhez.

Környezeti értékelés tematikájának véleményezése a jogszabályban megjelölt államigazgatási szervek részéről

Kiküldés 2020. október 30., véleményezési határidő 2020. november 30, mely határidő elmulasztásához jogkövetkezmény társul, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 8.§ (3a) bekezdésben foglaltak szerint a kidolgozó a megadott határidőre beérkezett véleményeket és észrevételeket veszi figyelembe.

II. Véleményezési fázis

Az egyeztetési eljárás 2020. decemberének második felében 2020. december 16-án kezdődött meg. 2021. február 1. volt az egyeztetési eljárásban részt vevő véleményező szervezetek véleményeinek megküldési határideje.

2.4. Veszprém megye területfejlesztési tervezésének lépései, mérföldkövek

1. Helyzetfeltáró dokumentumok
2. Megyei területfejlesztési koncepció módosítása
3. Megyei területfejlesztési program
 - 3.a. megyei stratégiai program
 - 3.b. megyei operatív program
4. Környezeti értékelés
5. Társadalmi gazdasági hatásvizsgálat
6. Partnerség
7. Területi koordináció ellátása
8. Uniós forrásból támogatandó megyei projektötletek gyűjtése

A teljes tervezési folyamat lezárulta 2021. március 19. Ez az elkészült területfejlesztési koncepció és területfejlesztési koncepció Közgyűlés általi elfogadásának tervezett időpontja. Az ITP készítésének lezárása későbbre várható.

3. A célrendszer bemutatása: a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek alapján a specifikus, horizontális és területi célok meghatározása, viszonyrendszerének bemutatása

Veszprém megye középtávú - a 2021-2027 közötti fejlesztési időszakra szóló - területfejlesztési programjának célja és feladata a „Veszprém megye területfejlesztési koncepciója” részét képező nagytávú jövőkép elérését szolgáló középtávú programok megfogalmazása a hosszú távú területfejlesztési koncepcióban elfogadott fejlesztési célrendszer és a megye térségei és városai fejlesztési prioritásai együttes figyelembevételével.

3.1. Jövőkép

Veszprém megye – területfejlesztési koncepcióban meghatározott - jövőképe: Vonzó, élhető és versenyképes térség.

A jövőképben megfogalmazottak elérése érdekében Veszprém megye és térségei fejlesztésében a területfejlesztési koncepció szerint kiemelten kezelendő:

- a versenyképesség növelése,
- a térség gazdaságának az itt élők megélhetését segítő fejlesztése,
- a megye lakossága életminősége javítása, „jól léte” biztosítása,
- valamint a megye térszerkezetének tudatos alakítása

„A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan térbeli és társadalmi egyenlőtlenségek mérséklődnek..”

A megye jövőképe olyan távlatot rajzol fel, amelyben - a Nemzeti Fejlesztés 2030-ban kitűzött országos szintű stratégiai célkitűzések megvalósulásától is függő ütemben és mértékben - **Veszprém megyében:**

- **a helyi erőforrások széleskörű hasznosításával erősödik a gazdaság** úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában,
- **erősödik a gazdaság térségi beágyazottsága, nő a versenyképessége,**
- **javulnak a lakosság életkörülményei,**
- **a gazdaság minden versenyképes szektorában javulnak a fejlődési lehetőségek,**
- **nő a foglalkoztatás,** az aktív korú lakosság minden rétege és a tenni kívánók számára esély lesz a munkavállalásra, illetve a megélhetést biztosító önfoglalkoztatásra,
- **a XXI. századi innovatív, tudás alapú gazdasági ágak, szolgáltatások és intézmények megyei jelenléte megerősödik;**

- a helyi szereplők együttműködése révén **a megtermelt jövedelmek lehető legnagyobb része a megyén belül marad**, a térség gazdasági szereplőit és polgárait gazdagítja;
- **fejlődnek a települések, javul a környezet állapota és a lakosság életminősége**,
- **nő a megye népességmegtartó és népességvonzó képessége**, amelynek eredményeként csökkennek a megyén belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek, a multikulturális és érdektagolt helyi társadalom konfliktusai jól kezeltek.
- **javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei** úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti (a kiépítés alatt lévő M8 folytatása Veszprém megyén át az országhatárig, a 29. sz. vasútvonal villamosítása, a 20. sz. vasútvonal fejlesztése), mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém – Győr, Pápa – Győr) kapcsolatok vonatkozásában,
- a **belső közlekedési hálózat javításával** valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége,
- az **információs társadalom legújabb vívmányai** elterjedtek, és alkalmazásuk megjelenik a gazdasági és társadalmi életben,
- megvalósulnak **klímavédelmet és az energiahatékonyságot** és a károsanyagkibocsátás csökkentését szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia (különösen a napenergia) hasznosításának és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban,
- a megye felkészül a **klímaváltozás hatásaihoz** való folyamatos alkalmazkodásra,
- a **Székesfehérvár – Várpalota - Veszprém – Ajka gazdasági és innovációs tengely** a térségi gazdaságfejlesztés és a tudásipar meghatározó célterületévé válik, megvalósul az **M8 kiépítése** Ausztria határáig, a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém-Boba vasútvonal korszerűsítése ezt a gazdasági térséget intermodális központokon keresztül bekapcsolja a budapesti agglomeráció elővárosi és a nemzetközi hálózatok rendszerébe, bővül a gazdasági együttműködés Ajka és Várpalota vonatkozásában, valamint Pápa és Győr gazdasági együttműködése,
- A kiépülő M8 jelentős mértékben felfűzi az országos sugaras gyorsforgalmi úthálózat elemeit és így **tehermentesíti** a fővárost, Székesfehérvárt és **Veszprémet** is.
- erősödik a táji-, természeti erőforrások fenntartható használata és az agrárium megyei adottságaira és a termelési hagyományokra, valamint a bővülő értékesítési lehetőségekre alapozva **nő a helyben termelt és felhasznált egészséges élelmiszer mennyisége és aránya**, kiépülnek a **rövid ellátási láncok (REL)**, amely a magyar gazdaságban, agráriumban és élelmiszerbiztonságban hálózatszerű, támogatott, és a foglalkoztatásban jelentős szerepet vállaló, a világjárvány idején biztonságosabb termelési-piaci rendszert ad,
- kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembe vevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva **javul a vidéki térségek értékteremtő képessége**, szerepe az e térségekben való megélhetésben, a vidék népesség- és képességmegtartásában,
- kiteljesedik és gazdasági részesedését növeli a térségi sajátosságokkal bíró **szőlőtermesztés és borászat**, a helyi karaktert adó egyedi termékek termesztése és feldolgozása,
- a megyében egyre nagyobb teret nyer az energia-, anyag- és környezetkímélő gazdálkodás, a **körforgásos gazdaság** kialakítása,
- a **települések megőrzik és gazdagítják természeti- és épített értékeiket**, ápolják helyi hagyományait, amelyek így a fejlesztés erőforrásaivá válnak,
- javul a megye térszerkezete, azon belül javul az egyes települések szerkezete is, a társadalmilag indokolt és a gazdasági fejlődéssel összehangolt ütemben folytatódik a **városközpontok funkcióbővítő és értékőrző megújítása** és megkezdődik a vidéki

településeken a **helyi értéket és karaktert hordozó településközpontok és településrészek revitalizálása,**

- bővülnek a zöldfelületek, egyaránt növekszik azok használati értéke és biológiai aktivitása, fokozatosan kialakulnak a **települések zöldfelületi rendszerei** (hálózatai),
- **tovább nő a megye erdősültsége,** javul az erdők állapota és ez egyaránt **hozzájárul a térségi gazdaság erősödéséhez,** az ökológiai-, a turisztikai- és rekreációs potenciál növekedéséhez,
- a Dunántúli-középhegység **karsztvíz készletével való gazdálkodás** meghatározó jelentőségűvé válik,
- **tovább bővül a nemzetközi és a belföldi idegenforgalom,** javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék eredményesebben használja ki a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése,
- **Veszprém MJV integrálódik a Balaton Kiemelt üdülőkörzetbe,** Európa 2023-as Kulturális Fővárosaként **idegenforgalmát tovább erősíti,**
- a Bakonyalja térségében bővülnek a **falusi vendéglátás,** a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködései,
- biztosítottak és elérhetők az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és a képzés, valamint a munkaerő-piaci igények változásához való alkalmazkodást biztosító **élethosszig való tanulás feltételei,** a különleges helyzetekben a **digitális oktatás és képzés** feltételeit rendelkezésre állnak,
- kialakul a **lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere,** biztosított az intézményhálózat elérhetősége,
- **Veszprém erősödik, mint a felsőfokú képzés és a térségi gazdasággal együttműködő innováció regionális központja** a Székesfehérvárral és a hazai pólusvárosokkal, valamint a Közép-Kelet Európai Országok gazdasági központjaival való együttműködésben,
- tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településein biztosítottak az **egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei, a pandémia okozta szociális és egészségügyi, megelőzési rendszerek,**
- megőrződnek a **gazdag hagyományok és tradíciók,** nő a kultúra szerepe a térségi és a helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében).

Veszprém megye jövőképe egy dinamikusan megújuló harmóniát tükröz, annak megteremtését vetíti előre. Harmóniát, amelyet ez a táj - a Balaton part, a Balaton-felvidék, a Bakonyalja, a Bakony, a Somló – is tükröz, harmóniát a rendelkezésre álló sokszínű lehetőségek és azok kihasználása között, harmóniát az itt élő emberek képességei, elvárásai és a térség és települései fejlődése között, harmóniát települési környezetben és harmóniát a társadalomban.

A megyei területfejlesztési koncepció célja tehát ennek a harmóniának a megteremtése, a jövőképben felvázolt olyan vonzó, élhető és versenyképes térség kialakítása, amely az itt élők, és az ide látogatók szélesen értelmezett „jól lét”-ének is feltétele. A megyei területfejlesztési stratégiai program a jövőkép elérését előmozdító hosszú távú átfogó célokhoz kapcsolódó prioritásokat és a középtávú, 2021-27 közötti időszakra szóló programokat határozza meg.

3.2. A területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó célok

Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés

Az átfogó célként megjelölt életminőség emeléséhez nélkülözhetetlen a gazdasági alapok megerősítése, a megye gazdaságának fejlesztése (a különböző térségi potenciálok és sajátosságok figyelembevételével), a gazdasági növekedés támogatása, versenyképes, innovatív, a kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés, a megye és települései fejlesztésének gazdasági alapjainak megteremtése, a foglalkoztatás és a jövedelmek bővítésével a lakosság megélhetésének javítása, közvetve a megye térségei és települései népességmegtartó és népességvonzó képességének erősítése.

Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése

Veszprém megye területfejlesztése csak akkor lehet eredményes és sikeres, ha az hozzájárul a megye településein élők életminősége javulásával, „jól létének” biztosításával. Az életminőség javításának célkitűzése ezért átfogja a koncepció egészét, az egészséges társadalom megteremtésétől a megélhetés feltételeinek javítását szolgáló gazdaságfejlesztésen, a szolgáltatások elérhetőségének javításán át a települési terek környezetminőségének javításáig

Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Veszprém megye fejlesztésének fontos feltétele az összehangoltan, harmonikusan és fenntarthatóan működő, a meglévő térszerkezet rendszerét építő módon hasznosító és a környező makroregionális kapcsolatokban aktívan részt vevő gazdasági, társadalmi és területi térszerkezet megteremtése, amelyben együttműködő, értékeket teremtő és védő partnerként vehet részt a megye minden térsége és települése. Ennek megteremtése átfogó fejlesztéspolitikai célkitűzés.

Az átfogó megyei célok átgondolt és célirányos fejlesztéssel, összehangolt beavatkozásokkal és széleskörű társadalmi együttműködéssel érhetők el. Veszprém megye fejlesztésének stratégiai célkitűzései az átfogó célok szolgáltatásban elsősorban azokra a területekre koncentrálnak, amelyek befolyásolására megyei szinten is van lehetőség. A megyei területfejlesztési koncepció célrendszere kapcsolódik a nemzeti fejlesztési dokumentumokban foglalt azon törekvésekhez is, amelyek a kis- és közepes vállalkozások fejlesztésével; a foglalkoztatás növelésével; az energiafüggetlenség megteremtésével, a népesedési fordulat elősegítésével, valamint a települések közötti integráció erősítésével kiemelten foglalkoznak.

Veszprém megye ugyanakkor elkötelezett a természeti erőforrásainak és értékeinek védelmével, területének, gazdaságának és társadalmának érdekeivel egybeeső országos célok szolgáltatásban. A megye számít arra, hogy a „Nemzeti Fejlesztés 2030” dokumentumban megfogalmazott – az ország egésze átalakítására irányuló - változások megvalósulnak és

eredményesek lesznek. Ezzel kedvezőbbé válik az a gazdasági-, a társadalmi- és a szabályozási környezet, amelyben a megye fejlődése megvalósulhat. A megye arra is számít, hogy az érdekeltségi rendszer országos szintű megváltoztatása a megyei célok teljesülését is elősegíti majd.

3.3. Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-ig

Átfogó cél 1. „A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés” elérését szolgáló stratégiai célok:

1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével

1.2. A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával

1.3. Vidékiek térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása

Átfogó cél 2. „A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése” elérését szolgáló stratégiai célok:

2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása

2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával

2.3. Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása

Átfogó cél 3. „A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése” elérését szolgáló stratégiai célok:

3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése

3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

4. A prioritások azonosítása

A helyzetértékelés eredményei és a megyei területfejlesztési célok alapján kirajzolódó fejlesztési irányokra figyelemmel kerültek meghatározásra a stratégia fejlesztési prioritásai. A területfejlesztési stratégia öt prioritást határoz meg, amelyek az alábbiak:

1. Prioritás:

A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

2. Prioritás:

A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

3. Prioritás:

Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

4. Prioritás:

A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

5. Prioritás:

A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

5. A célok és a prioritások közötti kapcsolatok azonosítása

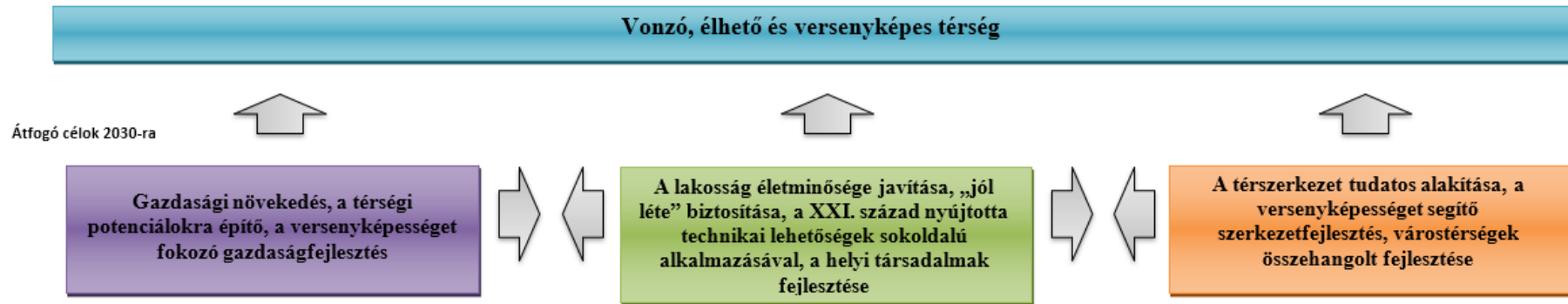
Veszprém megye jövőképe az elfogadott területfejlesztési koncepcióban megfogalmazottak szerint:

VESZPRÉM MEGYE VONZÓ, ÉLHETŐ ÉS VERSENYKÉPES TÉRSÉG

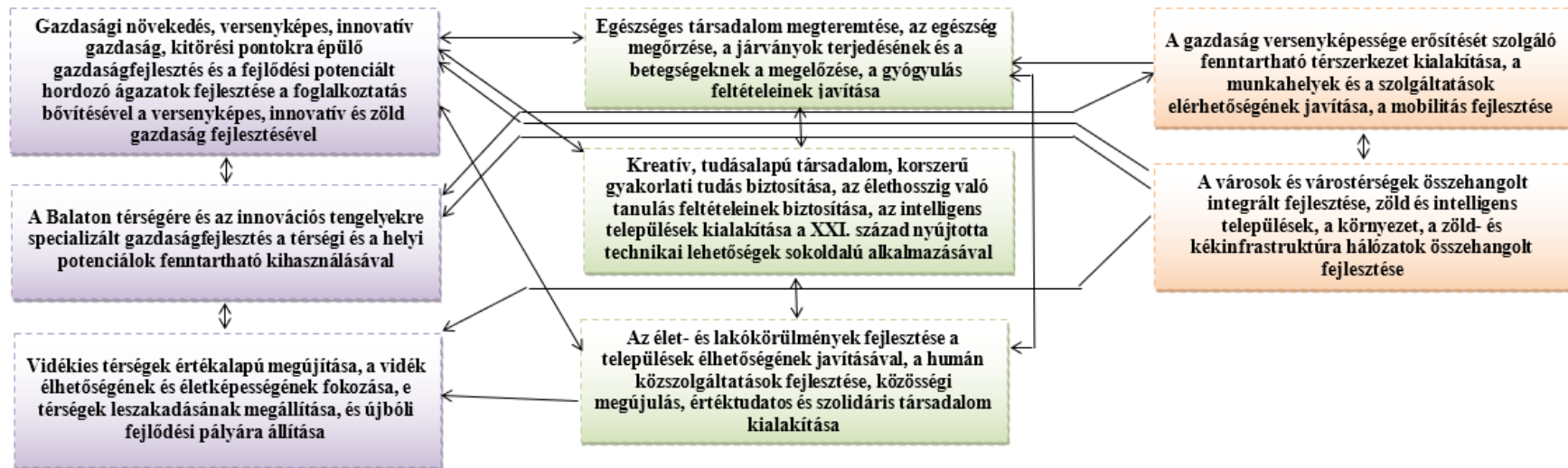
A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan térbeli és társadalmi egyenlőtlenségek mérséklődnek.

A területfejlesztési program prioritásai a megyei területfejlesztési koncepció céljaihoz illeszkednek. Az elfogadott koncepció átfogó és stratégiai céljai a 2030-ig terjedő időszakra szólnak, ami közel azonos a területfejlesztési program 2027-ig terjedő időtávjával. Emiatt **a területfejlesztési stratégia célrendszere megegyezik a területfejlesztési koncepció célrendszerével.** A célrendszert a következő ábra szemlélteti.

A jövőkép fő elemei 2030

Stratégiai célok 2030-ra

Horizontális célok

Távlatosság	Térségi szemlélet	Stratégiai megközelítés	Integrált szemlélet	Helyi erőforrásokra való építkezés
Hatékonyra való törekvés	Az értékek megőrzése és fenntartható hasznosítása, körforgásos gazdaság kialakítása	A környezet védelme és fejlesztése, a klímaadaptációs potenciál növelése, energiatudatosság	A társadalmi kohézió szolgálata, társadalmi igazságosság érvényre juttatása	Partnerség

Veszprém megye területfejlesztési programja a koncepcióban meghatározott átfogó és stratégiai célok figyelembevételével, azok megvalósulása szolgálatában, továbbá az uniós szakpolitikai célkitűzések, a Partnerségi Megállapodás és az országos programok jelenleg ismert változataira is figyelemmel **öt prioritást határoz meg**. Ezek Veszprém megye leginkább fejlesztendő kulcsterületeire, illetve leginkább problematikus területeire fókuszálnak.

A területfejlesztési stratégiai program intézkedéseket, beavatkozási területeket rendel a prioritásokhoz. Ezek jelölik ki azokat a kérdésköröket, amelyek a megye fejlesztési stratégiáját meghatározzák.

5.1. A prioritások kapcsolódása a koncepcionális célokhoz, az Uniós szakpolitikai célokhoz és az operatív programokhoz

1. Prioritás:

A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

A prioritás beavatkozásai közvetlenül az alábbi, a területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó illetve stratégiai célok elérését szolgálják:

Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés

Stratégiai célok:

- 1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével
- 1.2. A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- *Intelligens Európa*
- *Szociális Európa*

Kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás stratégiai céljaihoz:

1. Kárpát-medencei régió nemzetközi versenyképességének növelése

6. Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)

2. Prioritás:

A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

A prioritás beavatkozásai közvetlenül az alábbi, a területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó illetve stratégiai célok elérését szolgálják:

Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés

Stratégiai cél:

- 1.3. Vidékiek térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása
- 3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- A polgárokhoz közelebb álló Európa

Kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás stratégiai céljaihoz:

4. Vonzó vidéki életmód

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz:

- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)

3. Prioritás:

Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

A prioritás beavatkozásai közvetlenül az alábbi, a területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó illetve stratégiai célok elérését szolgálják:

Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése

Stratégiai célok:

- 2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása
- 2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával

- 2.3. Az élet- és lakóköörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Szociális Európa

Kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás stratégiai céljaihoz:

3. Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)

4. Prioritás:

A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

A prioritás beavatkozásai közvetlenül az alábbi, a területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó illetve stratégiai célok elérését szolgálják:

Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Stratégiai cél:

- 3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Jobban összekapcsolt Európa

Kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás stratégiai céljaihoz:

2. Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz:

- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)

5. Prioritás:

A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

A prioritás beavatkozásai közvetlenül az alábbi, a területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó illetve stratégiai célok elérését szolgálják:

Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Stratégiai cél:

- 3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa

Kapcsolódás a Partnerségi Megállapodás stratégiai céljaihoz:

5. Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet

Kapcsolódás az Operatív Programokhoz:

- Környezeti és Energhahatékonyági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

5.2. A prioritások kapcsolódása a stratégiai célrendszerhez

A területfejlesztési koncepció a megye hosszú távú fejlesztési céljait jelöli ki. A megyei területfejlesztési program stratégia középtávra készült. A rövidebb időtávra tekintettel a stratégia prioritásai súlyozással kerültek meghatározásra, aszerint, hogy a 7 éves időtávban mely - a koncepció hosszú távú céljainak elérését segítő - prioritások megvalósíthatók. Az időtávok további pontosítása a megyei operatív programban történik meg. Cél továbbá, hogy ágazati fókusz szerint is működjenek a prioritások a horizontális célok érvényesülése mellett.

Az öt prioritás és a stratégiai célok kapcsolata

Átfogó célok	Stratégiai célok	A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése	A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés	Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei	A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás	A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése
A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés	1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével	✓				
	1.2. A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával	✓				

	1.3. Vidéki térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása		✓			
A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése	2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása			✓		
	2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával			✓		
	2.3. Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása			✓		
A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképesség	3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése				✓	

	3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése		✓			✓
--	---	--	---	--	--	---

5.3. A stratégiai program horizontális céljai

- Hatékonyságra törekvés a fejlesztések megvalósítása során
- Innováció erősítése, innovatív megoldásokra való törekvés
- Helyi erőforrásokra való építkezés
- Összehangolt és integrált beavatkozások a települések fejlesztése során
- Területi különbségek csökkentése, területi harmónia
- Társadalmi kohézió, identitás erősítése
- Munkához jutás feltételeinek javítása, foglalkoztatás növelése
- Az értékek megőrzése és fenntartható hasznosítása
- A környezet védelme és fejlesztése
- Energiatudatosság és energiahatékonyság, klímavédelem és klímaadaptáció, fenntartható fejlesztés

5.4. Külső koherencia vizsgálata

A stratégiában kijelölt prioritások a szomszédos megyék, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet – *stratégia készítés időpontjában ismert* - fejlesztési irányjaival összhangban kerültek meghatározásra. A Veszprém Megyei Önkormányzat a külső koherencia hatékonyságának növelése érdekében egyeztetést kezdeményezett valamennyi szomszédos megye önkormányzatával a szomszédos megyékkel történő együttműködés lehetséges tématerületeinek meghatározása érdekében, olyan célok és intézkedések kidolgozására, amelyek megvalósítása megyehatárokon átnyúló szándékot és eszközöket kíván meg, valamint olyan fejlesztések beazonosításában, melyek hatásai megyehatáron átnyúló lehet

6. A prioritások bemutatása

6.1. Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

A prioritás megnevezése

A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

Célkitűzés

Cél a gazdasági növekedés felgyorsítása, elsősorban, a kiemelt fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével és az innováció keletkezésének és terjedésének ösztönzésével valamint a foglalkoztatás bővítésének és a munkahelyek megtartásának támogatásával, elsősorban a megye fejlődési motorjainak számító gazdasági térségekben. Veszprém megyében a turizmus a gazdaság meghatározó ágazata, az idegenforgalom térségspecifikus alágazatainak fejlesztése kiemelt cél.

A prioritás indoklása és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban bemutatottakhoz

A térség gazdaságának növekedésének mértéke lassult, versenyképessége több vonatkozásban visszaesett, a foglalkoztatottság szintje pedig elmarad az országos célkitűzésektől. Veszprém megyében az egy főre eső GDP vásárlóerő-paritáson mérve az elmúlt években rendre elmaradt a Közép-Dunántúl átlagától és alacsonyabb, mint a hazai megyék átlaga (Budapest nélkül). A különbségek csökkenésének jelei egyelőre nem láthatók.

Veszprém megye gazdaságának legjelentősebb és legdinamikusabban fejlődő ágazata a gépipar, ezen belül pedig a járműalkatrész-gyártás. Ebben az ágazatban dolgoznak a leginnovatívabb cégek, amelyek alkalmazzák a kutatás-fejlesztés és innováció eredményeit. Ezen ágazat nagyszámú beszállítót is foglalkoztat a megyében. A cégek többségénél a külföldi beszállítók vannak túlsúlyban, tehát ha magyarországi beszállítók arányát kismértékben is lehetne növelni, az komoly mértékben elősegítené a megye kisvállalkozásainak fejlődését és munkahelyteremtést.

Ma Európában, így Magyarországon is komoly verseny folyik az új befektetőkért, s csak azok a települések, ipari területek, Ipari Parkok tudnak versenyképesek lenni, amelyek a befektetési terület mellett komplex szolgáltatást kínálnak. A vállalkozások letelepedésének elősegítése kulcsfontosságú.

A gazdaság fejlődésének egyik fontos eleme a megfelelő szakember utánpótlás. A régióban folyó kutatási és fejlesztési tevékenység lényegesen kisebb mértékű a térség gazdasági súlyánál. Ezt jól tükrözi az a statisztikai adat, miszerint a K+F mutatók tekintetében a régió az országos átlagnál rosszabb helyet foglal el. A régióban egyedüli jelentős felsőoktatási és kutatási bázis a Pannon Egyetem, ezért szerepe fontos a régió fejlesztése szempontjából.

A megyei területfejlesztési koncepció szerint a fejlődési potenciált hordozó - nemzetstratégiaileg kiemelt, perspektivikus - ágazatok közül Veszprém megyében az alábbi ágazatok fejlesztése ígéri a legerőteljesebb növekedést, a versenyképesség erősítését, az

innováció eredményeinek hasznosulását, a foglalkoztatottság bővülését, ezért ezen ágazatok fejlődése feltételeinek biztosítása prioritást élvez:

- a járműipar és a hozzá kapcsolódó gép- és elektronikai ipar
- a vegyipar
- a turizmus
- az élelmiszer-feldolgozó ipar
- az építőanyag-ipar fejlesztése
- a környezetipar

Az országosan is stratégiaiak tekintett ágazatokon túlmenően Veszprém megye egyes térségeiben stratégiai jelentőségű:

- az alumíniumipar
- az üveg és porcelánipar
- a faipar és bútorgyártás

A Koncepció számos, a megyei gazdaság erősítését és fejlesztését szolgáló térségileg specializált célkitűzést is meghatároz.

Veszprém megye területfejlesztési programja a koncepcióban meghatározott ágazatokra fókuszálva rögzíti a beavatkozási területeit, amelyeket a munkahelyteremtés, a megyei KKV-k foglalkoztatásbővítése és innovációs teljesítményének javítása, a vállalkozások innovációs teljesítményének javítása, a munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolása valamint a képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése érdekében határoz meg.

A megye stratégiai jelentőségű iparágai fejlesztése során is érvényesíteni indokolt a fenntarthatóságra törekvés és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elvét, a megvalósuló beruházások és intézkedések esetében a zöld gazdaság és a körforgásos gazdaság szempontjait is lehetőség szerint előnyben kell részesíteni.

A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához

A beavatkozási területek specifikálják az egyes célterületekre a releváns feladatokat. A gazdaságfejlesztés elsődlegesen a megye hagyományos gazdasági körzeteiben és foglalkoztatási központjaiban indokolt. Kiemelt fontossággal bír a Székesfehérvár - Várpalota - Veszprém - Ajka ipari- és innovációs tengely erősítése, Veszprémben és térségében a kutatási-, innovációs potenciál erősítésére, a magas hozzáadott értéket adó ágazatok fejlesztésére, Várpalota és Ajka térségében pedig a foglalkoztatás bővítésére helyezve a hangsúlyt. Szabad Vállalkozási Zóna került kijelölésre Devecserben, a térség gazdasági fejlődése elősegítése érdekében. Tapolca és Sümeg körzetében kiemelt szempont a természeti és táji környezet kímélése a foglalkoztatást ösztönző fejlesztések során, míg Pápa és térségének gazdasága erősen kapcsolódhat a győri járműipari tevékenységekhez és az élelmiszeriparhoz.

A foglalkoztatási központok erősítése a mobilitás támogatásával együtt elősegíti, hogy a vidéki térségekben élők számára is elérhetővé váljanak az ipari gazdasági központokban bővülő munkalehetőségek. Területi differenciálás szükséges annak érdekében is, hogy a gazdaságfejlesztés, új területkijelölések ne járjanak a megye ökológiailag értékes területeinek fogyasztásához, értékcsökkenéséhez. Az önfoglalkoztatás növelése a vidéki térségek felzárkóztatását mozdítja elő.

A prioritás tartalma kiterjed a megye első számú turisztikai célterületét magába foglaló - 429/2020. (IX.14.) Korm. rendeletben lehatárolt - Balaton Turisztikai Térség területére, ahol az idegenforgalom további fejlesztése, a turizmusból származó bevételek növelése a cél.

A megye DK-i térségében kirajzolódik egy összefüggő zóna a Balatonalmádi, Balatonfüredi és Várpalotai járások területére kiterjedően, ahol a megye vegyipari és egészségipari kapacitásai összpontosulnak. A prioritás kiemelten kezeli e speciális térséget.

A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása

Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A veszprémi kutatás-fejlesztési központ „tudáspark”: a mai kor kihívásaira reflektáló, nemzetközi szinten is releváns kutatások minőségi környezetének megteremtése, mely hozzájárul a magasan képzett munkaerő Veszprémbe történő vonzásához és hosszú távú megtartásához. A Pannon Egyetem, a MOME és a BME együttműködésével, a piaci szereplők közül pedig több kkv partnerségével. A kkv-knak K+F infrastruktúra, a kezdő vállalkozásoknak mentorrendszer és inkubációt nyújtása.
- Inkubátorházak létrejöttének és szolgáltatásainak támogatása a foglalkoztatási központokban, a megye várostérségi központjaiban a mikro- és kis- vállalkozások megerősödésének elősegítése érdekében.
- Ipari Parkok és ipari területek fejlesztése, a parkok által nyújtott szolgáltatások bővítése.
- Barnamezős, egykori ipari területek újra strukturálásával létrejövő telephelyek, beruházások támogatása.

A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A megye stratégiai húzóágazataiban működő vállalkozások támogatása
- Az autóiipari klaszter támogatása és kibővítése
- Beszállítónak válás segítése, ösztönzése a megye kis- és közepes vállalkozásai számára
- A kkv-k innovatív fejlesztéseinek ösztönzése
- Az info-kommunikációs technológiák elterjedésének támogatása a kkv-k termelékenységének növelése érdekében
- Az e-kereskedelem, a költséghatékony e-ügyintézés támogatása, feltételeinek megteremtése.

A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Helyi, térségi foglalkoztatási tervek, „foglalkoztatási paktumok” létrehozása, működtetése a Veszprém Megyei Foglalkoztatási Paktum mintájára
- Térség-specifikus foglalkoztatást ösztönző programok, közte a térségi gazdasági és munkaerő-piaci szereplők együttműködésének ösztönzése és térségi foglalkoztatási programok, paktumok és munkaerő-mobilitási alternatív akciók, kezdeményezések támogatása
- Munkaerő-mobilitási alternatív akciók támogatása
- Felnőttképzés, továbbképzés ösztönzése, támogatása
- A megyében jelentkező képzési igények felmérési, előrejelzési rendszerének kialakítása
- Duális képzési programok támogatása
- Ösztöndíjrendszer, gyakornoki rendszer kialakítása a hiányszakmákban és a létszámproblémával küzdő ágazatokban
- Állásbörze, képzési börze szervezése
- Hátrányos helyzetű rétegek át- és továbbképzése komplex munkaerő-piaci programok keretében
- A képzési kínálatához szükséges infrastrukturális és humán erőforrás fejlesztés a gyakorlati képzést biztosító oktató intézményeknél.

A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében

Veszprém megyében úgy a közép-, mint a felsőfokú képzési infrastruktúra jó színvonalú. A Pannon Egyetem, illetve a 20-nál több középfokú szakképzéssel foglalkozó intézmény megfelelő lehetőséget biztosít a megyében élő fiatalok számára. El kell érni, hogy a végzős fiatalok túlnyomó többsége a szakmájában tudjon elhelyezkedni és találjon megélhetést. Emellett kíváncsi vagyok az is, hogy a fiatalok olyan szakmákat válasszanak, amelyekben el tudnak helyezkedni. Ehhez szükséges:

- a szakiskola, egyetem tehetséges hallgatóinak támogatása azok vállalati partnerei által
- szakmai gyakorlati helyek biztosítása,
- foglalkoztatási jó gyakorlatok összegyűjtése, elemzése, dokumentálása,
- új eredményeket hozó projektek fejlesztése.

Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása

A megye idegenforgalmában a vonzó tényezők között a gazdag természeti, táji értékek és a kultúrtörténeti, építészeti emlékek, látnivalók egyaránt kiemelkedő szerepet töltenek be. A Balaton, a Balatoni-riviéra és a Balaton-felvidék Veszprém megye legnagyobb jelentőségű turisztikai desztinációja. Emellett a gazdag turisztikai potenciállal, vagy sajátos értékekkel rendelkező települések az idegenforgalom legfőbb hasznélvezői a megyében. Ezek körében kiemelkedő a gazdag történelmi múlttal rendelkező megyeszékhely, emellett megye több

kisvárosa egyedi arculatával és speciális turisztikai kínálatával jelenik meg (Tapolca, Sümeg, Zirc, Pápa, Balatonfüred). A Bakony összefüggő erdőségei, a Magas Bakony Tájvédelmi Körzet és a középhegység festői falvai együttesen a megye középső részének összefüggő idegenforgalmi körzetét alkotják. A bakonyi erdők a pihenés mellett az aktív turizmus sajátos lehetőségét (*lovaglás, vadászat, kerékpározás, gyalogos túrázás*) is kínálják. A szálláshely-szolgáltatásban, vendéglátásban megtermelt GDP-részaránya a megyében magasabb az országosra jellemzőnél. A Balaton közvetlen környezete és a Balaton-felvidék országos jelentőségű üdülőterületek, emellett a Bakony települései veszik ki részüket az országos átlagot meghaladó mértékben a szálláshely biztosításból, vendéglátásból. A gasztro-, kulturális-, szakrális turizmus, valamint az aktív- és ökoturisztikai együttműködésekben rejlő potenciál kiaknázása szükséges (pl. a Tihany-Pannonhalma zarándokútra aktív- és egyházi turisztikai vonatkozásának összehangolása). A vitorlázás fejlesztése, továbbá a kajak-kenu és SUP starthelyek fejlesztése a Balatonon, az északi part aktív turisztikai kínálatának szélesítése ezzel a népszerű sportággal. Az egyes attrakciókat a hálózatosodás elvét követve szükséges piacra vinni (aktív turisztikai csomagajánlatok formájában).

A turisztikai fejlesztési elképzelések illeszkednek a Nemzeti Turizmusfejlesztés Stratégia (NTS 2030) dokumentum stratégiai céljaihoz. Veszprém megyében a turizmus helyi gazdaságra gyakorolt hatása némileg eltérően mutatkozik meg a megye kiemelt turisztikai célterületeiben, illetve a megye turizmusba bekapcsolódó további térségeiben. A kiemelt turisztikai területek - amelyek egyben országosan is a kiemelt desztinációk közé tartoznak – településeiben a turizmus kifejezetten húzóágazatnak számít, a helyi gazdaság fontos, vagy legfontosabb bázisa. A stratégiai program e településeken a turizmus kiemelkedő adottságainak további kihasználását és a versenyképesség növelését irányozza elő. A megye jellemzően vidéki az elsődleges turisztikai célterületein kívül eső térségeiben a turizmus a helyi gazdaságon belül fontos rész-szerephez juthat. A helyi, mikrotérségi léptékű fejlesztések, és ezek hálózatosodásának elősegítésével - részben a 2. prioritás keretein belül - a turizmus helyi gazdaságon belüli részaránya növekedhet. Cél a hozzáférhető turizmus és a digitális turizmus megyei fejlesztése.

A kkv-k bevonása elsősorban a megye kiemelt turisztikai térségeiben történhet meg reálisan. Ahol ennek a feltételei rendelkezésre állnak, mind vállalkozói kapacitás, mind a keresleti oldalról, ott erre törekedni kell.

A turisztikai potenciál kihasználását szolgáló beavatkozások

- A térség változatos vonzerőire és erőforrásaira épített új, komplex, fenntartható és versenyképes turisztikai termékek kialakítása, valamint magas színvonalú szolgáltatások nyújtása annak érdekében, hogy a térség újra a gazdasági növekedésünk egyik kiemelt színtere lehessen.
- Új szezonok kialakítása (ősz, tavasz, tél) egész éves kínálati programcsomagok megteremtésével, ennek érdekében térségi turisztikai hálózatok, tematikus utak kialakítása, megerősítése.
- Egységes megyei, a Balaton egészére kiterjedő turisztikai menedzsmenttel összehangolt térségi turisztikai menedzsment létrehozása, működtetése, ennek keretében Veszprém

megyei jogú város turisztikai kínálatának integrálása a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet turisztikai kínálatába.

- A turisztikai kínálat területileg differenciált tervezésével a vendégforgalom területi szétterítése, a háttérterületek adottságain (borvidék, nemzeti park, geopark, földtani értékek, hegyek, erdők, aprófalvak, történelmi emlékek, népi hagyományok gasztronómia stb.) alapuló alternatív turisztikai termékek kínálatának kifejlesztése és „értékesítése” a parttól távolabbi településeken.
- Fontos, hogy a turizmus kapcsán előtérbe kerüljenek a környezeti fenntarthatóságot érvényesítő mértéktartó fejlesztések.

A beavatkozások jellemzően az alábbi tevékenységek támogatására terjednek ki:

- a kultúra (ezen belül kiemelten a helyi kultúra) szerepének erősítése a turisztikai kínálat bővítésében,
- a speciális helyi és térségi termékek előállításának, helyi termékláncba való integrálásának támogatása,
- a falusi turizmus igényes szálláshelyeinek bővítése, a meglévő szálláshelyek vonatkozásában a szolgáltatás minőségének javítását szolgáló fejlesztések támogatása,
- az egyházi, lovas, vadász, horgász, csillagászati és geo-turizmus infrastrukturális feltételeinek javítása, a jelzett gyalogutak (turistautak) hálózatának bővítése, Bakony-Balaton Geopark kialakítása,
- a gyalogos közlekedés biztonságának és kulturáltságának biztosítása a vidéki települések belterületein (a járdahálózat fejlesztésével) a közösségi közlekedési megállóhelyek megközelíthetőségének javítása, a vendégfogadásra alkalmas települési környezet kialakítása.
- a Balaton-felvidék és a Bakony közötti közúti közlekedés feltételeinek javítása,
- a balatoni regionális szerepkörű kerékpárút hálózatra ráhordó térségi, mikrotérségi (pl Káli-medence) kerékpárúthálózat kialakítása és bekapcsolása a Balaton parti kerékpárútba, a kerékpárút hálózat fejlesztése, a kerékpáros turizmust segítő szolgáltató infrastruktúra fejlesztésével,
- a térség átjárhatóságát (az egyes attrakciók és szolgáltatások elérhetőségét javító) közlekedéshálózat fejlesztés támogatása a 4 és 5 számjegyű mellékutak kötelező műszaki paramétereitől elmaradó (kitérőkkel egysávos) útkapcsolatok kialakításával, (a helyi önkormányzatok szerepvállalásának növelésével)
- tematikus utak kialakításának ösztönzése illetve szervezésének segítése (pl. Tematikus utak kialakítása - Borút hálózat létrehozása, Várak, kastélyok, templom- és kolostorromok Veszprém megyében és „egyházi” út kialakítása), háttér-infrastruktúra fejlesztése, információs pontok és közös programok szervezése.

A kiemelten Bakony és a Balaton térségét érintő turisztikai fejlesztések esetében kulcskérdés, hogy a helyi TDM szervezetek támogatását és aktív szerepvállalását a megyei program végrehajtásában meg lehessen szerezni.

A GINOP Plusz szerinti további releváns intézkedések

(iránymutatás a megyei operatív program számára):

A kkv-k növekedés és versenyképesség előmozdítása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A kiemelkedő teljesítményű vállalkozások további fejlődésének támogatása
- A gazdaság meghatározó részét alkotó kkv szektor általános technológiai, szervezeti és stratégiai megújulásának ösztönzése
- A kiemelt stratégiai ágazatokban működő vállalkozások, illetve a kiemelt növekedési potenciállal rendelkező, a zöld gazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipari vállalkozások támogatása

A digitalizáció polgárok, vállalkozások és kormányok előnyére fordítása

- KKV-k digitális ellátottságának és használatának növelése: dedikált programok a digitális technológiák vállalaton belüli és kívüli integráltsága kapcsán legnagyobb lemaradást mutató területek kezelésére

A kutatási és innovációs kapacitások megerősítése, valamint előrehaladott technológiák bevezetése

Az intézkedés keretében az alábbi beavatkozások megvalósítása tervezett:

- Tudástermelés támogatása: kutatási infrastruktúrák és hálózataik megteremtése valamint fejlesztése, nemzetközi kutatási infrastruktúrák lehetőségeinek hatékonyabb kihasználása, Európai Kutatási Térségbe való erőteljesebb integráció elősegítése versenyképes kutatási projektek támogatása
- Tudásáramlás elősegítése a tudástermelés színterei és a piaci szereplők közötti együttműködések támogatásával, mindezt segítő gazdasági-kutatási ökoszisztéma létrehozásával és fejlesztésével
- Tudáshasznosítás ösztönzése a vállalatok kutatás, fejlesztési és innovációs tevékenységeinek támogatásával

Készségfejlesztés az intelligens szakosodáshoz, ipari átalakuláshoz és vállalkozáshoz

- Az intelligens szakosodás sikeres hazai megvalósításához szükséges képességfejlesztés, innovációs folyamatok humán erőforrás oldaláról történő támogatása.

A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot

- a munkahelyek megőrzése és a válságot követő helyreállítás támogatása,
- a foglalkoztatás bővítése a munkaerő fejlesztésével, a munkába való visszatérés segítésével, a kereslet és a kínálat összeillesztésével, a munkaerő iránti kereslet célzott ösztönzésével.

A nők munkaerő-piaci részvételének előmozdítása, a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlya, ideértve a gyermekgondozás igénybevételét, az egészséges

munkakörnyezetet, a munkavállalók, a vállalkozások és a vállalkozók változáshoz való alkalmazkodását

- az automatizáció és egyéb strukturális változások kedvezőtlen munkaerőpiaci folyamatos változást és alkalmazkodási kényszert jelent a munkavállalók és a vállalkozások számára is. Az alkalmazkodás segítése és a jobb munkahelyek érdekében támogatni fogjuk: következményeinek ellensúlyozását, a munkaerőpiac gazdasági sokkokkal szembeni ellenállóképességének erősítését,
- a foglalkoztatás feltételeinek javítását többek között a munkahelyi egészség és biztonság erősítésével, a család és a munkavállalás összeegyeztetésének segítségével

Az egész életen át tartó tanulás – különösen a készségek rugalmas fejlesztésére és az átképzésre irányuló lehetőségek – elősegítése mindenki számára, figyelembe véve a digitális készségeket, a munkaerő-piaci igényekre alapozva megfelelőbben előre jelezve a változásokat és az új készségek iránti igényeket, megkönnyítve a pályamódosítást és elősegítve a szakmai mobilitást

- a hazai KKV szektor munkavállalóinak (tovább)képzése belső képzések támogatásán keresztül, amelyhez a vállalatok részéről a munkahelyek megőrzésére és a bérszínvonal emelésére irányuló vállalások társulnak;
- a jól működő nagyvállalati belső képzések megnyitásának támogatása a beszállítók munkavállalóinak irányába;
- a gazdaság struktúraváltásához hozzájáruló képzések támogatása.

A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot

- A nem tanuló és nem dolgozó fiatalok (15-29 éves korosztály) esetében a munkanélküliségben töltött idő rövidítése, a munkába állás személyre szabott segítése szolgáltatások, gyakornoki lehetőségek, munkalehetőség, képzéshez vagy vállalkozóvá váláshoz adott támogatás, mobilitási támogatás, célzott kereslet-ösztönzés formájában.

Az oktatási és képzési rendszerek minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának fejlesztése, a kulcskompetenciák – többek között a digitális készségek – elsajátításának támogatása céljából

- Versenyképes, innovatív felsőoktatás a felsőoktatás társadalmi és gazdasági relevanciájának erősítése érdekében
- A szakképzés minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának erősítése

A minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkorai oktatástól és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára

- Inkluzív és minőségi felsőoktatás:
- Befogadó és hátránykompenzációt erősítő szakképzés

Integrált társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása városi területeken

- Turisztikai térségekben található gyógyfürdők és gyógyhelyek komplex fejlesztése
- Turisztikai térségekben található örökségvédelmi helyszínek komplex fejlesztése
- Turisztikai térségek integrált termék- és szolgáltatásfejlesztése

Integrált helyi társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása, többek között vidéki és part menti területeken, közösségvezérelt helyi fejlesztés révén is

- Turisztikai térségeken kívül található gyógyfürdők és gyógyhelyek komplex fejlesztése
- Turisztikai térségeken kívül található örökségvédelmi helyszínek komplex fejlesztése

A GINOP Plusz projektek esetében közreműködő a kormányhivatal, a bevonások, támogatások csak a kormányhivatal közreműködésével valósulhatnak meg.

Indikátorok meghatározása

Az operatív programok pontos indikátorkészlete egyelőre nem ismert. A GINOP Plusz-on kívüli intézkedésekhez tartozó lehetséges indikátorok:

Intézkedés	Lehetséges indikátor
Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)
	- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza
A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)
	- A kkv-k nettó árbevétele

	- A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya
A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések	- A programokba bevont személyek száma
A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében	- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is
	- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma
Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)
	- A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése
	- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése

A prioritás kapcsolódása a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseivel

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Intelligens Európa
- Szociális Európa

Indikatív forrásallokáció prioritás szinten

- Uniós forrás
- Vállalkozásfejlesztési és innovációs operatív program
- Magyar akvakultúra-fejlesztési operatív program
- Hazai költségvetési forrás
- Egyéb forrás

A program lebonyolításban közreműködő szereplők

Valamennyi beavatkozás potenciális kedvezményezettjei köréhez tartoznak: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak.

Lebonyolításban közreműködő szereplők elsősorban:

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Települési önkormányzatok

6.2. Prioritás - A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

A prioritás megnevezése

A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

Célkitűzés

A megye lakossága számára a települések és azok környezete adja a lakás, az élet, a munka a rekreáció kereteit. Cél, hogy Veszprém megye települései nyújtsanak egészséges és harmonikus környezetet az itt élők és az itt pihenők számára. A megye városai és várostérségei legyenek képesek az új kihívásokhoz alkalmazkodni összehangolt, integrált fejlesztések eredményeképpen.

A települések műszaki infrastrukturális adottságai, felszereltsége, komfortja, színvonala, illetve a települések által nyújtott szolgáltatások minősége alapvetően befolyásolja az itt élők, illetve az itt pihenők életminőségét, elégedettségét, környezetükkel való elégedettségét. Ezért a települések - egymással is összehangolt - értékőrző fejlesztése kiemelt, az életminőséget szolgáló megyei stratégiai célkitűzés. Ezért Veszprém megyében minden vonatkozásban törekedni kell a fenntartható városi és várostérségi fejlődés biztosítására. A turizmus terén cél a vendégkör bővítése, a tartózkodási idők növelése és a turizmusból származó helyben maradó bevételek növekedése.

A prioritás indoklása és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban bemutatottakhoz

A vidékfejlesztési célokat a területfejlesztés átfogó célrendszerébe illesztve Veszprém megye legfontosabb – a Koncepcióban rögzített - célkitűzései: a vidékies térségei értékalapú megújítása, az egészséges élelmiszertermelés és –ellátás lehetőségeinek biztosítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása. A demográfiai hátrányok leküzdése, a szegregáció megállítása ugyancsak alapfeltétele a fejlődési folyamatok beindításának. A vidéki térségek felzárkóztatásának kulcskérdése a helyben történő boldogulás feltételeinek megteremtése. Veszprém megye vidéki térségeiben cél a mező- és erdőgazdasági adottságok hasznosítása, illetve a tradíciók erősítése, szükség esetén újraélesztése.

A megye népességvonzó képessége erősítése érdekében ki kell használni a Balaton térsége jelentette vonzerőt (egyaránt beleértve a vállalkozásfejlesztés nagyobb lehetőségeit és az alkonygazdaságban rejlő potenciált), a Balaton, illetve a Balaton-felvidék sajátos adottságait valamint a megye várostérségi településeinek vonzó lakókörnyezeti feltételeit. A célkitűzés szolgáltatásban alapvető a megye településeinek „családbarát” fejlesztése, a gyermekvállalást és a gyermeknevelést könnyítő megoldások széleskörű alkalmazásával. Legfontosabb eszköz ennek érdekében a térségi és a helyi gazdaságok erősítése és bővítése, ezzel a munkahelyek stabilitásának és a családok megélhetését biztosító jövedelmeknek a növelése. A népességvonzó képesség erősítése érdekében ki kell használni a Balaton térsége jelentette vonzerőt.

A vidéki térségek egyben a megye periférikus térségei is, amelyek a különböző – demográfiai, foglalkoztatási, megélhetési – válságjegyeket leginkább magukon viselik. Alapvető cél e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állításuk. Ehhez a meglévő gazdálkodási tradíciók hasznosítása, a térségenként eltérő speciális adottságok hasznosítása és a változó gazdasági környezethez való alkalmazkodás képessége egyaránt szükségszerű. A Program a Koncepcióban meghatározottakra tekintettel a megye agroökológiai potenciáljának jobb hasznosítása érdekében tervez beavatkozást.

Veszprém megyében az országos átlaghoz képest a gazdaságon belül nagyobb a súlya turizmusnak (kb. 10%). A megye idegenforgalmában a vonzó tényezők között a gazdag természeti, táji értékek és a kultúrtörténeti, építészeti emlékek, látnivalók egyaránt kiemelkedő szerepet töltenek be. A megye speciális idegenforgalmi adottsága a Balaton-felvidék és a Balaton partvidékének Veszprém megyei szakasza, amely a megyébe a legtöbb szálláshelyet is igénybe vevő vendéget, köztük jelentős számban külföldieket csábít. E prioritás elsősorban a megye fő turisztikai desztinációjának számító Balaton térségen kívül eső, de vonzerőkkel rendelkező térségeinek turisztikai fejlesztéseire tér ki, ezek támogatása, rendszerbe szervezésük elősegítése révén.

A megye turizmusában a fenntarthatóság szempontjai fokozottan érvényesítendőek. A megye turisztikai vonzerőinek egy része ki van téve a túlterheltségből adódó veszélyeknek. A

vonzerőfejlesztés tervezésekor a fenntarthatóság szempontjait maradéktalanul érvényesíteni kell a speciális helyszínek és környezetük állapotmegőrzése és javítása érdekében. A digitalizáció, a legmodernebb informatikai alkalmazások nyújtotta új lehetőségek beépítése a turisztikai és az aktív turisztikai fejlesztésekbe ma már egyre inkább elengedhetetlenné válik. Együttműködő partnerként az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ és az ún. „Digitális Vándor” projekttel való kooperáció emelendő ki. A megyében tervezett fejlesztések támogatásakor fenti szempontokra is fokozott hangsúlyt szükséges helyezni.

A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához

A prioritás tartalma a megye teljes területét magába foglalja, de kiemelten kezel több speciális térséget. A beavatkozási területek specifikálják az egyes célterületekre a releváns intézkedéseket. A város és térsége integrált fejlesztése elsősorban a járásközpontok és a járási települések összehangolt fejlesztésére terjed ki. Fejlesztési célterület Veszprém MJV és Pápa, további városfejlesztési terület a megye városai. A vidékies térségekben pedig a fő területi potenciálok megragadására épít a prioritás, amit jellemzően a turisztikai tárgyú, vagy az agráriumot, illetve az erdőgazdálkodást érintő intézkedésekkel valósít meg. A megye agrártérségei elsősorban a szőlő- és gyümölcsstermőterületek (Balatonfelvidék, Somló térsége), a Kisalföld és a Mezőföld megyébe eső részei a Pápai járás és a Várpalotai járás területén. Az erdőgazdálkodás faipar célterületei a Bakony és a Bakonyalja erdősült területe. Turizmus terén kiemelt a Balaton parti sáv, a Balaton-felvidék, Veszprém város és a Bakony térsége összehangolt turisztikai tervezése, illetve a fejlesztések összehangolása, az összehangolást biztosító szervezeti rendszerek erősítése. Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások Veszprém megyében: Devecseri járás (komplex fejlesztéssel érintett járás), Pápai és Sümegi járás (kedvezményezett járás).

A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása

A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése

A városok demográfiai problémáinak kezelésére integrált beavatkozások szükségesek, kiemelt hangsúlyt fektetve a megfelelő munkalehetőségek teremtésére, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás eszközeivel. Egyes társadalmi csoportok további elszigetelődésének megakadályozása érdekében figyelmet kell fordítani az alacsonyabb képzettségű rétegek munkalehetőségeinek bővítésére, valamint a hátrányos helyzetű - különös tekintettel a leromlott városrészekben koncentrálódó - társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének fejlesztésére is. A városoknak fel kell készülniük a társadalom korszerkezetének változásából következő új szükségletek kielégítésére is. A klímaadaptáció keretein belül tekintettel kell lenni az előregedő korszerkezet jelentette kihívásokra is. Humán egészségügyi szempontból a melegebb nyarak, a forró napok számának növekedése, és a hőhullámok gyakoribbá válása különösen az idős korosztályt veszélyezteti. Többek között a szív- és

érrendszeri megbetegedésekkel küzdők körében a halálozás aránya várhatóan növekedni fog. Ezzel összefüggésben a korosztály védelmére fokozottan ügyelni kell.

E célkitűzéseket az alábbi támogatott beavatkozások szolgálják

- Helyi munkaerőpiaci programok megvalósítása az eloregedésből és elvándorlásból fakadó munkaerő kiesés elkerülése érdekében.
- Korban, családszerkezetben, és társadalmi összetétel szempontjából vegyes lakóterületeket kialakítására való törekvés a városfejlesztési tevékenységek során
- Új és jobb minőségű szolgáltatások biztosítása az idősödő népesség számára (szociális ellátás, egészségügy, kultúra, közlekedés, akadálymentes környezet, közbiztonságot erősítő elemek az épített környezet kialakításában, stb.).
- Közösségfejlesztő kulturális és társadalmi programok megvalósítása.
- Gyermekjóléti és családokat érintő oktatási, szociális és egészségügyi szolgáltatások biztosítása megfelelő minőségben, kapacitásokkal és elérhető módon

Városok ellátó szerepének növelése, a várostérségek központi funkcióinak erősítése

A célkitűzéseket az alábbi támogatott beavatkozások szolgálják

- A város és vonzáskörzetének szereplői közötti együttműködés fokozása.
- A város szétterülésének megakadályozása, a beépített területek összenövésének megakadályozása, a barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítése, a városi és zöldmezős beruházások háttérbe szorítása
- Az ökológiai funkciójú területek további visszaszorulásának elkerülése
- Kulturális örökség komplex védelme és hasznosításának elősegítése
- Szabadterületek, és zöldfelületek hálózatba szervezése (zöld gyűrű) és minőségi bővítése - a helyi adottságoknak megfelelően a városkörnyéki területeken egységes, rendszerszerűen kezelt rekreációs, ökológiai, tájésztétikai jellemzőkkel.
- Zöldterületek kialakításánál és kezelésénél kapjanak szerepet a klímavédelmi és klímaadaptációs szempontok is: kevésbé vízigényes növények telepítése a parkosítások során, árnyékos területek növelése a városi terekben, olyan burkolatok alkalmazása, amelyek kevésbé segítik elő a hő sziget jelenség kialakulását, stb.
- Zöldterületek létrehozásakor az őshonos, élőhelyre illő növények keveréke, lehetőleg nem ültetvény-szerűen ültetve a kívánatos.
- Klímaadaptációs célú beavatkozások.
- Közbiztonságot erősítő elemek a várostérségek térszerkezetének alakításában.
- A városban található központi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása (pl. a nyitva tartás szervezése, parkolási lehetőségek, a közösségi, gyalogos és kerékpáros közlekedés általi megközelíthetőség lehetővé tétele)
- Jövedelemtől és életkortól függetlenül használható, mozgásra, egészséges életmódra és kreativitásra ösztönző, tiszta (köz)területek létesítése, fejlesztése

A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával

A vidéki térségek felzárkóztatásának kulcskérdése a helyben történő boldogulás feltételeinek megteremtése. Veszprém megye vidéki térségeiben cél a mező- és erdőgazdasági adottságok hasznosítása, illetve a tradíciók erősítése, szükség esetén újraélesztése. Ezt az alábbi beavatkozások szolgálják:

- Önfoglalkoztatás támogatása a mezőgazdaságban, családi gazdaságok és a középirtokok élénkítése
- Helyi kézműves termékek és művészeti alkotások létrehozásának és marketingjének támogatása
- Fiatal helyi gazdák segítése, támogatása
- Mezőgazdasági termelés - felvásárlás - feldolgozás kapcsolatrendszer létrehozásának, bővítésének ösztönzése, helyi és térségi rendszerek kialakításának támogatása, különösen egyrészt a
 - turizmushoz kapcsolódó termékfejlesztés és értékesítés,
 - másrészt a helyi oktatási-nevelési vagy szociális intézmények számára alapanyagok, élelmiszerek biztosítása területén.
- Termelői piacok, termelői polcok létrehozása
- Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztás, ösztönzés, marketing tevékenység
- Termelői és feldolgozó szakmai együttműködések létrejöttének támogatása.

A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése

Veszprém megye felszínének tagoltsága, az erdők jelentős kiterjedése miatt - *a Kisalföld kivételével* - országos összehasonlításban kevésbé alkalmas mezőgazdasági termelésre. A Kisalföld országos összehasonlításban kiváló és jó termőhelyi adottságú területein cél a racionális földhasználat kialakítása, a hatékony és eredményes szántóföldi gazdálkodás feltételeinek megteremtése. A kedvező termőhelyi adottságú területen kiemelt jelentőségű az üzemi gazdálkodásra kevésbé alkalmas birtokméretek esetén a kiegészítő, háztáji gazdálkodás feltételeinek javítása, a felvásárló, feldolgozó hálózat kiépítése a termék-utak racionalizálása ennek a térségi szintű önellátás érdekében fontos gazdálkodási formának *(egyúttal a termőföldi potenciál hatékony kihasználásának)* bővítése érdekében.

Ezt a célkitűzést szolgálják:

A jó termőhelyi adottságú területeken:

- a parlagterületek csökkentése,
- a termőhelyi viszonyoknak megfelelő tájgazdálkodás támogatása,
- a takarmánytermesztésre alapuló állattenyésztés és a feldolgozóipar (húsipar, tejipar) fejlesztése,
- az energianövények termesztésének elkerülése az élelmiszertermelés elsődlegességének fenntartása érdekében

- mezővédő erdősávok létesítése.

A megye közepes termőhelyi adottságú térségeiben:

- a termőhelyi adottságoknak megfelelő gazdálkodás kialakítása és támogatása
- a munkaintenzív kertészeti ágazatok támogatása
- a kiegészítő, háztáji gazdálkodás feltételeinek javítása a termékek mind nagyobb részének helyben történő értékesítésével és feldolgozásával.

A megye mezőgazdasági művelésre legkevésbé alkalmas - jellemzően dombvidéki - területein:

- a rét- és legelőgazdálkodás támogatása, a felhagyott – korábban rét, legelő besorolású – bányaterületek újra hasznosítása, ahol erre adottak a lehetőségek
- az erdőterületek bővítése (elsősorban a megyei területrendezési terv erdősítésre alkalmas területi lehatárolása figyelembevételével)
- a zöldterületek és felületek hálózatosodásának elősegítése, a zöldhálózatok folyamatosságának elősegítése, a zöldinfrastruktúra hálózatok fejlesztése,
- a kisüzemi és ház körüli állattartás támogatása az arra alkalmas területeken (falusi lakóterületek, alkalmas teleknagyság), a termékek helyi és térségi piacra jutásának biztosításával, a felvásárlás megszervezésével,
- az erózió elleni védelem,
- barnamezős fejlesztések támogatása zöldmezős beruházások helyett (termőföld megóvása érdekében).

Mindhárom célterületen támogatandó a belterületi lakótelkeken való saját célra, vagy kistermelői piacra szánt egészséges élelmiszerek termesztése *(és azok piacra juttatása)*.

A települési termőterületeken *(kertek, zártkertek, gyümölcsösök)* a trágyázás, műtrágyázás, valamint a kémiai növényvédelem környezetkímélő módjának alkalmazása *(nem pazarló vegyszerhasználat)*, ezáltal a vizek tápanyag- és szervesanyag terhelésének csökkentése a cél.

Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések

A megye vidékies térségeiben a turizmus fejlesztése fontos húzóerőt jelent. Az együttműködésen alapuló turizmus-szervezés megvalósítása a cél, mind a kínálat összhangját, mind a szervezetet és marketinget illetően. A turisztikai infrastruktúra ütemezett kiépítésével kell növelni a látogatottság emelkedését és a turizmusból keletkező bevételek növekedését. Beavatkozások:

- Turisztikai helyszínek megközelítésének biztosítása: kerékpáros megközelítés, parkolás, fogadóépület, stb.
- Hasznosítatlan épületek, helyszínek fejlesztése, bevételtermelő bemutatásra alkalmassá tételük, az épített környezet fejlesztése a települések arculati kézikönyveinek ajánlása szerint
- Információs hálózat, infopontok kiépítése

- Vonzerő fejlesztés, turisztikai termékcsomagok
- Ökoturizmus számára új bemutatóhelyek, kilátóhelyek, túraútvonalak, tanösvények létesítése
- Digitalizáció a turizmusban
- Digitális tanösvények létrehozása (pl. úrkúti őskarszt, szentbékai kőtenger, tanúhegyek, a Somló és a Ság hegyek vulkanikus ösvényeire digitális tanösvények kialakítása), amelyek révén a megye és a Balaton-felvidék egyedülálló tájai megismertethetők és aktív turisztikai potenciál terén jobban kiaknázhatóak lennének.

A TOP Plusz szerinti további releváns intézkedések (iránymutatás a megyei operatív program számára):

Helyi gazdaságfejlesztés támogatása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése
- Helyi turisztikai fejlesztések
- Helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Településfejlesztés, települési szolgáltatások támogatása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése
- IKT és okos település-fejlesztések
- Helyi, önkormányzati energetika: energiahatékonysági és megújuló energia-felhasználást elősegítő fejlesztések
- Szociális városrehabilitáció
- Barnamezős rehabilitáció, rozsdavezeték fejlesztése
- Helyi zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás (illeszkedve a helyi klímastratégiákhoz), helyi környezetvédelmi infrastruktúra és hulladékgazdálkodás fejlesztése
- Helyi közösségi és kulturális, helyi sport és szabadidős terek és szolgáltatások fejlesztése

Helyi és térségi közszolgáltatások támogatása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Gyermejóléti alapellátás, családbarát, munkába állást segítő alapszolgáltatások fejlesztése
- Egészségügyi alapellátás, járóbeteg-szakellátás és egészségfejlesztési infrastruktúra fejlesztése
- Szociális alapszolgáltatások fejlesztése

Fenntartható városfejlesztés, térségfejlesztés támogatása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

Tartalma megegyezik fenti három tartalmával, ITS-ek alapján, illetve megyei integrált területi programokhoz kapcsolódva

Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések

- Helyi és térségi gazdaság versenyképességére kiható turisztikai fejlesztések, amelyek nem tagjai országos vagy nemzetközi hálózatoknak.
- helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása, fejlesztése
- kulturális látványosságok, aktív- és ökoturisztikai fejlesztések
- helyi jelentőségű, turisztikai célú kerékpárutak

Területi humán fejlesztések

- Helyi gazdaságfejlesztés, helyi foglalkoztatás ESZA+ elemei
- Szociális városrehabilitáció ESZA+ elemei
- Közösség, kultúra, szabadidő fejlesztések ESZA+ elemei
- Fenntartható városfejlesztés ESZA+ elemei

A TOP Plusz projektek esetében közreműködő a kormányhivatal, a bevonások, támogatások csak a kormányhivatal közreműködésével valósulhatnak meg.

Indikátorok meghatározása

Az operatív programok pontos indikátorkészlete egyelőre nem ismert. A TOP Plusz-on kívüli intézkedésekhez tartozó lehetséges indikátorok:

Intézkedés	Lehetséges indikátor
A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)
	- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is
	- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma
A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)

	- Termőterület nagysága
Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma
	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)
	- A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése
	- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése

A prioritás kapcsolódása a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseivel

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- A polgárokhoz közelebb álló Európa

Indikatív forrásallokáció prioritás szinten

- Uniós források
- Versenyképes Magyarország operatív program
- Magyar akvakultúra-fejlesztési operatív program
- Hazai költségvetési forrás
- Egyéb forrás

A program lebonyolításban közreműködő szereplők

Valamennyi beavatkozás potenciális kedvezményezett köréhez tartoznak: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak.

A program lebonyolításban közreműködő szereplők elsősorban:

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Települési önkormányzatok
- Bakony-Balaton TDM, Tourinform irodák
- Turisztikai szervezetek

6.3. Prioritás - Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

A prioritás megnevezése

Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

Célkitűzések

A megye társadalma egészsége és megújuló képessége növelése érdekében cél a népességszám csökkenésének megállítása (*nagyobb távlatban a népesség növelése*) és a gyermekek születésének ösztönzése. Szükséges a megye települései népességmegtartó és a népességvonzó erejének növelése. A társadalmi jól lét érdekében cél a lakosság általános egészségi állapotának javítása és a várható élettartam növelése, valamint a megyében élők versenyképes tudásának megőrzése és folyamatos bővítése a változó követelményekhez való mindenkor alkalmazkodás képességével. Fontos stratégiai cél a társadalmi biztonság, kiemelten közbiztonság, szociális, családi és személyi biztonság, az információbiztonság, illetve a munkahelyek biztonságának erősítése. A helyi társadalmak fejlesztése járuljon hozzá a közösségek érdekeinek érvényesítéséhez, az esélyegyenlőség biztosításához.

A köznevelési intézmények épületei műszaki állapotának és eszközellátottságának korszerűsítésével a családok számára vonzóbbá válik gyermekeik helyi intézményekbe iratása, ezáltal is elősegítjük a családok helyben maradását, növeljük a térség megtartó erejét. A köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek kiemelt célja, hogy a területi különbségeket kiegyenlítve, a minőségi nevelés oktatáshoz való hozzáférés egyenlő esélyét megteremtve, a közel azonos színvonalú köznevelési feladatellátáshoz való hozzáférést biztosítva legyenek meg az intézményekben a jelen kor elvárásainak megfelelő infrastrukturális feltételek (megfelelő számú, korszerűen felszerelt tanterem, szaktanterem, labor, nyelvi képzési helyszín, informatikai és egyéb eszközök, korszerű közösségi terek, a mindennapostestnevelés infrastrukturális és eszköz feltételei, illetve helyi igény szerint a művészeti oktatás, a tehetséggondozás biztosításához szükséges termek és speciális eszközök).

A prioritás indoklása és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban bemutatottakhoz

A humán szféra fejlesztésére fókuszáló prioritás a területfejlesztési koncepció népességmegtartással, a humán erőforrások fejlesztéssel foglalkozó stratégiai céljaihoz illetve rész céljaihoz kapcsolódik. A területfejlesztési koncepciót megalapozó helyzetértékelésben feltárt kedvezőtlen tendenciák mérséklése többirányú, összehangolt beavatkozást igényel. Az e prioritásban tervezett beavatkozások a városok demográfiai problémáira, illetve a szegregátumokkal kapcsolatos konfliktusokra kínálnak megoldást, a városok ellátó szerepének szélesítését segítik elő, a szociális és egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférést, a lakosság képzettségének és innovációs képességének javítását támogatják, elősegítve ezzel a Koncepcióban kitűzött célok elérését.

Alapvető fontosságú Veszprém megyében - az országos stratégiai célkitűzésekhez is kapcsolódva - a népesség szellemi, erkölcsi, tudásban és értékekben való gyarapodásának elősegítése a képzettség emelésével, a képességek bővítésének, az innovációra való nyitottság növelésének támogatásával. A kitűzött stratégiai célok elérése érdekében lényeges a családok és a közösségek megerősítése, a közösségi és egyéni felelősségvállalás erősítése, az értékátadás kereteinek biztosítása, a fiatalok és a képzettséget szerzettek térségben tartása.

Kiemelt fontosságú a népesség egészségi állapotának javítása az egészségmegőrzés és a gyógyulás elősegítése, a prevenció, az egészséges életmód, a sport és a mozgás, valamint az egészséges táplálkozás ösztönzése.

Veszprém megye fejlődésének - versenyképessége javításának - lényegi feltétele a korszerű gyakorlati tudást biztosító képzés és szakképzés fejlesztése, a képességek folyamatos fejlesztésének és az élethosszig való tanulás feltételeinek széleskörű biztosítása, a kutatás-fejlesztés és az innováció eredményeit a térségi gazdaságba és a helyi társadalomba integrálni képes kreatív térségi társadalom kialakítása.

A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához

A prioritás Veszprém megye egész területére koncentrál. A köznevelési intézmények épületeinek állagromlása miatti az oktatás infrastruktúrájának színvonala nem kielégítő. A megye egészségügyi és oktatási központjainak szerepe a leginkább hangsúlyos. A területi hátrányokból, periférikus helyzetből származó társadalmi hátrányok csökkentése kiemelten a megye Vas és Zala megyei határ menti településeiben, valamint a belső periféria településeiben fontos.

A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása

A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközis stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése

Az óvoda, a bölcsőde fejlesztésének, illetve a családi napközi kialakításának célja a kisgyermekes fiatalok helyben tartása, a település népességmegtartó képessége érdekében.

E célkitűzéseket az alábbi támogatott beavatkozások szolgálják:

- Az épületek fizikai állapotának javítása.
- A helyszínek óvodai, bölcsődei feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztése.
- Egészséges óvodai, bölcsődei környezet megteremtése *(egészséges ivóvíz, megfelelő szanitáció és higiéné, egészséges beltéri levegő)*.
- Családi napközi helyszínek komplex fejlesztése.

A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció

Földrajzi- (térégi) és szakterületi ellátás-fejlesztési programok kidolgozása és társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása a területi és szakmai hozzáférési aránytalanságok csökkentésére, a hatékonyság és minőség javítására. Cél, hogy a programok a megye minden térségében kiterjedjenek az összes népegészségügyi szempontból jelentős szakterületre, különös tekintettel az egészségmegőrzésre és a betegségmegelőzésre, valamint érintsék a következő szakterületeket: az alapellátás, a foglalkozás-egészségügyi ellátás, a sürgősségi ellátás és rehabilitáció, valamint a kardiovaszkuláris, pulmonológiai, onkológiai, pszichiátriai és gyermek-egészségügyi ellátás. Mindezek érdekében feladat:

- Az egészségügyi ellátórendszer további fejlődésének elősegítése, a strukturális átalakítása pozitív eredményeinek stabilizálása, a kialakuló betegút-szervezést támogató intézményrendszer erősítése.
- Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése *(a Semmelweis Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósítására)* a térségi és települési sajátosságok figyelembevételével.
- A betegutak folyamatos figyelemmel kísérése (monitoringja) hatékonyságának értékelése, szükség szerinti változtatások bevezetése.
- Az egészségügyi és szociális ellátórendszer intézményei elérhetőségének - javítása, megközelítésük könnyítése.
- Prevenciók program kidolgozása.
- A megye határain túlnyúló - országos és nagytérégi szerepű - egészségügyi szolgáltatások megőrzése és fejlesztése kiemelten Balatonfüreden és Tapolcán.
- Az egészségügyi intézményi rendszer átalakítása során kialakult gyógyturisztikai intézmények fejlesztése, speciális szolgáltatásaik bővítése.
- Az esetleges járványok megelőzésének és a járványok elleni védekezés cselekvési tervének kidolgozása.
- A lakosság élethosszig tartó, rendszeres fizikai aktivitásra ösztönzésére, amely ne csupán az egészségügyi ellátórendszer intézményi oldalán, hanem sportszolgáltatási,

sportszervezeti keretek között is biztosítson lehetőséget a prevenciós népegészségügyi kezdeményezésekre.

A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása

▪ A K+F+I szektor erősítése

- A megyei és a térségi gazdaságba hasznosulni és integrálódni képes kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása a Pannon Egyetem, az MTA BLKI és a Badacsonyi Szőlészeti-Borászati Kutatóintézet bázisán, az eredmények felhasználásával a magasabb szellemi hozzáadott értéket biztosító munkahelyek bővítése elsősorban Veszprémben és a Székesfehérvár – Várpalota - Veszprém - Ajka tengely mentén, valamint Balatonfüred és Pápa térségében. Cél az egyetem-kutatóintézet-ipar klaszterek, platformok működésének támogatása, a kapcsolatrendszerek erősítése.
- Az informatikai oktatás fejlesztés a Pannon Egyetem bázisán.

▪ A köznevelés fejlesztése

- A helyi kultúra és a helyi hagyományok beépítése a köznevelésbe részben a turizmus fejlesztése, részben pedig a térségi és települési népességmegtartó képességet is erősítő valamint a fenntartható fejlődést elősegítő helyi identitástudat növelése érdekében.
- A nyelvoktatás fejlesztése egyrészt a turizmus szolgálatában, másrészt a jelentős német nemzetiség identitástudatának megőrzésének érdekében.
- Korszerű digitális megoldások alkalmazása az oktatásban.
- Környezettudatos szemléletformálást segítő programok megvalósítása, melyek célközönsége valamennyi társadalmi csoportot érintheti (pl. családok, gyermekek, fiatalok, idősebb korosztály).

▪ A szakképzés és felnőttképzés

- Veszprém megye gazdasági sajátosságaira, piaci igényeire tekintettel lévő oktatásfejlesztés mind a szakképzés, mind a felnőttképzés vonatkozásában elsősorban Veszprémben, Ajkán, Pápán, Balatonfüreden és Várpalotán.
- A gyakorlati tudás átadására alkalmas műhelyek, gyakorlóléhelyek fejlesztése
- A térségi gazdaság szereplőinek erőteljesebb bevonása a gyakorlati tudás elsajátításába
- Duális képzési programok a megye oktatási- képzési helyei és vállalkozásai együttműködésével.
- A távoktatás lehetőségeinek bővítése a felnőttképzésben a legmodernebb internetes és informatikai háttér alkalmazásával.
- A felnőttképzés egyéb területeinek fejlesztése - a nem-formális pedagógia módszertanára épülő képzések, az önművelésre, az önképzésre, a közös tanulási-tanítási folyamatokra épülő, a kulturális intézményrendszere által életre hívott és

támogatott informális képzések szakkörök, illetve a népfőiskolai tevékenység támogatása.

■ Felsőoktatás

- Veszprém megye, illetve a Közép-Dunántúli térség gazdasági sajátosságaira, piaci igényeire tekintettel lévő oktatásfejlesztés a Pannon Egyetem bázisán, piac-érzékeny oktatási-képzési programok.
- A Pannon Egyetem versenyképességét és a nemzetköziesedés folyamatát javító oktatási és kutatási kapcsolatok fejlesztése és az oktatási programokban való együttműködés a hazai és nemzetközi felsőoktatási intézményekkel és kutatóintézetekkel.
- Speciális készségek és tudások oktatása (pl. vállalkozóvá válás, szaknyelvi kompetenciák, egyéni tudásmenedzsment, kultúraközi kommunikációs készségek, kollaborációs készségek és módszerek, problémamegoldó képességeik, általános és kurrens információs és kommunikációs technológia (IKT) ismeretek, stb.) a Pannon Egyetemen.

■ A szociálpolitika hatékonyságának javítása

- A felnőtteket és a gyerekes családokat szükségleteik szerint erősítő, - települési szinten egy egységes struktúrát alkotó - szociálpolitikai szolgáltatások rendszerének létrehozása, illetve bővítése a megye településeiben (illetve együtt élő településcsoportjaiban).
- Szociális szolgáltatások és intézmények infrastruktúra fejlesztése.
- A fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességűek társadalmi és munkaerőpiaci integrációjának elősegítése.
- Civil szervezetek, egyházak szociális tevékenységének támogatása, azok integrálása a térségek és települések szociálpolitikai szolgáltató rendszerébe.

■ A kultúra fejlesztése

- A gazdag helyi-, térségi- és nemzeti tudat, önbecsülés és összetartozás erősítése a közösségi művelődés eszközeivel.
- A kulturális örökség megőrzése (az értékre, megőrzési hajlandóságra való érzékenyítés lényeges elem a vidéki térségekben), mint gazdasági, mint társadalmi erőforrás fenntartható megőrzése, értékeinek kibontakoztatása, hozzáférésük javítása.
- Nemzetiségi kultúra és életmód sajátosságainak megőrzése, ápolása.
- A megye nemzetiségi közösségeinek kulturális autonómiájának erősítése, ennek érdekében a megye nemzetiségi közösségei, önkormányzatai, intézményei támogatása.
- A turizmusba bekapcsolódni képes épített örökségi helyszínek bővítése és érték-kibontakoztató helyreállítása.
- A kulturális örökségvédelem beépítése a megye várostérségei fejlesztési terveibe.
- A kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődés lehetőségeihez való hozzáférés támogatása, a területi különbségek csökkentése érdekében a kulturális szolgáltatások fejlesztése, a kulturális javakhoz és értékekhez való hozzáférés javítása.

- Jelentős helyi értéket képviselő felhagyott katonai és ipari létesítmények (pl. Hajmáskér laktanya főépülete, Hajag-tető BARS-állomás, Tótvázsony és Szentkirályszabadja objektumai, Ajka üveggyár illetve szénosztályozó, stb.) környezetének helyreállítása, hasznosításra való alkalmassá tétele.

A fizikai aktivitás, szabadidős testmozgás és sport fejlesztése

- Rendszeres egészségvédő testmozgás programok megvalósítása a megye településein.
- A fizikai aktivitás és egyéni, illetve amatőr csapatsport szerepének növelése az egészségmegőrzésben.
- A sportbeli hagyományok támogatása.
- A mindennapos testnevelés feltételeinek biztosítása a nevelési-oktatási intézményekben, diáksport versenyek, mozgásprogramok rendezése.
- A sportlétesítmények korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása.
- Nemzetközi versenyek támogatása a megye sikeres sportágaiban.
- Kisgyermekkor, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok.
- A végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató programok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba, valamint nemzetközi sporteseményekhez – Veszprém megye tekintetében akár nemzetközi kulturális eseményekhez, mint amilyen a Veszprém Európa Kulturális főváros 2023 programhoz – kapcsolódó, fiatalok bevonását célzó programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések).
- A megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek).

A DIMOP Plusz és a EFOP Plusz szerinti további, releváns intézkedések

(iránymutatás a megyei operatív program számára):

DIMOP Plusz:

Digitális transzformáció

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Elektronikus ügyintézés kiszélesítése
- Helytől független ügyintézés lehetőségének fejlesztése
- Kormányhivatali szolgáltatások fejlesztése

Adatvezérelt közigazgatás

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Folyamatok automatizálása és automatizált döntéshozatal
- Mesterséges intelligencia (MI) és robotizálás alkalmazása a közszolgáltatások terén

Helyi közszolgáltatások digitalizációja

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Okostelepülés-fejlesztés és önkormányzati szolgáltatásbővítés

Nyilvántartások közötti átjárhatóság

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz (KKSZB) adatkapcsolatok kialakítása és fejlesztése

Állami alkalmazásfejlesztés konszolidációja

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Szabályozott és központi e-ügyintézési szolgáltatások továbbfejlesztése és kiterjesztése
- Kibervédelmi fejlesztések

EFOP Plusz:

Egészségügyi fejlesztések

- az alapellátás szerepének megerősítése a szolgáltatások elérhetőségének javításával, a dolgozók kompetenciáinak, szaktudásának növelésével, az alapellátás prevenciós tevékenységének megerősítésével;
- prevenciós programok az egészségmegőrzés és a betegségmegelőzés támogatása érdekében;
- a szervezett szűrési rendszer továbbfejlesztése;
- az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés megerősítése, többek között hiánypótló szolgáltatások kialakításával;
- a járó- és fekvőbeteg-ellátás, valamint a mentés infrastrukturális feltételeinek és eszközellátottságának javítása;
- az egészségügyi humánerőforrás megerősítése többek között a hiányzó szakemberek biztosításával, korszerű képzésekkel, továbbképzésekkel, a munkakörülmények javítása, a szakdolgozók munkaterhelésének csökkentésével és életkörülményeinek javításával az életpálya modell kialakítása révén;
- az e-egészségügy rendszerének továbbfejlesztése, telemedicina szolgáltatások széleskörű elérhetőségének támogatása;
- a rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás népszerűsítése.

XXI. századi köznevelés

- az oktatás és a képzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának növelése;
- a köznevelés digitális infrastruktúrájának, eszközparkjának és szolgáltatásainak megújítása;
- a pedagógusok digitális és digitális oktatási kompetenciájának fejlesztése, valamint a digitális tartalmak kiterjesztése, hozzáférhetőségének javítása;
- a tanulók digitális kompetenciáinak és idegen nyelvi készségének megerősítése;
- a nem-formális és informális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása.

- a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés, valamint a köznevelési intézmények hátránykompenzációjának erősítése, a korai iskolaelhagyás megelőzése;
- az iskolai eredményesség javítása a művészeti neveléssel, tehetségtámogatással;
- a pedagógiai szakszolgálati intézmények, a gyógypedagógiai intézmények szakmai és infrastrukturális fejlesztése;
- az értelmi, érzelmi illetve testi fejlődés harmonikus egyensúlyának támogatása, az egészségtudatos életmód elterjesztése.

Társadalmi felzárkózási fejlesztések

- hátrányos helyzetű személyek vállalkozóvá válásának és munkalehetőségeinek bővítése területileg is célzott, egyénre szabott szolgáltatások biztosításával, vállalkozások és társadalmi vállalkozások elindításának segítségével;
- közfoglalkoztatottak nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedési esélyeinek növelése;
- a foglalkoztathatóság növelése, az alacsony képzettségűek tanulási lehetőségeinek biztosítása, valamint a fogvatartottak társadalmi reintegrációjának elősegítése;
- foglalkoztatási szempontból különösen hátrányos helyzetűek (kiemelten a roma nők) foglalkoztatásba ágyazott képzése;
- a telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációja, lakhatási helyzetük javítását célzó intézkedés komplex programokkal;
- egészséges és biztonságos lakókörnyezet megteremtése a legszegényebb településeken, humán és infrastrukturális jellegű beavatkozások összehangolt, integrált módon történő biztosításával;
- gyermekes családok szegénységének csökkentése, integrált járási gyermekprogramok és a koragyermekkori felzárkózást segítő szolgáltatások fejlesztésével;
- oktatási esélyteremtés, a köznevelési intézmények esélyteremtő szerepének erősítése;
- együttműködő társadalom erősítése, támogató-megtartó helyi közösségek, szemléletformálás;
- a kulturális intézmények által folytatott, az egész életen át tartó tanulást támogató fejlesztések támogatása;
- társadalmi felzárkózást megerősítő szakpolitikai fejlesztések és koordináció.

Szociális fejlesztések

- megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási helyzetének javítása;
- sérülékeny csoportok (főként a gyermekek, fogyatékos személyek és idősek) szociális védelemének javítása, valamint a minőségi szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésük biztosítása;
- a gyermekek családban történő nevelkedésének támogatása, nevelőszülői hálózatok megerősítése;
- fogyatékos személyek és idősek családban maradását elősegítő szolgáltatások fejlesztése;
- szociális szolgáltatások és intézmények fejlesztése és funkcióváltásának támogatása;
- szociális- és a gyermekvédelmi ellátórendszer fejlesztése

Rászoruló személyek támogatása

- alapvető élelmiszerekből összeállított csomagok rendszeres biztosítása az alacsony jövedelmű, vagy jövedelemmel nem rendelkező rászoruló személyek számára;
- meleg étkezés rendszeres biztosítása hajléktalan személyek számára;
- alapvető fogyasztási cikkek rendszeres biztosítása;
- élelmiszerfelesleg gyűjtése és továbbítása az élelmiszerbiztosításhoz kapcsolódó anyagi támogatások kiegészítéseként;
- kísérő intézkedések biztosítása (pl. az életvitelhez és a társadalmi felzárkózáshoz hozzájáruló intézkedések, az egészségi állapot megállapításához szükséges vizsgálatok) más intézkedésekhez kapcsolódóan

Család- és ifjúságügyi fejlesztések

- a családi élet és a munka összeegyeztethetőségének támogatása többek között az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztésével;
- bölcsődei férőhelyek számának növeléséhez kapcsolódóan magasan képzett szakemberállomány (kisgyermeknevelők) biztosítása;
- a családok szerepének megerősítése, családbarát értékek közvetítése, valamint az egyszülős és mozaikcsaládok támogatása komplex intézkedési csomag biztosításával;
- generációk közötti kapcsolatok erősítése fizikai, szellemi aktivitást igénylő programok biztosításával;
- tehetséggondozáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása;
- élménypedagógiai programok és fizikai aktivitásra építő programok megvalósítása;
- önkéntesség kultúrájának népszerűsítése;
- a családok és fiatalok védelmének biztosítása érdekében kríziskezelő szolgáltatások fejlesztése és kríziskezelő ambulanciák építése.

Indikátorok meghatározása

Az operatív programok pontos indikátorkészlete egyelőre nem ismert. A DIMOP Plusz-on és EFOP Plusz-on kívüli intézkedésekhez tartozó lehetséges indikátorok:

Intézkedés	Lehetséges indikátor
A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	- Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása
	- Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi, egyéb ellátási formák)
A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció	- A megye lakossága
	- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma

	- Akadálymentesített épületek száma
A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása	- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is
	- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma

A prioritás kapcsolódása a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseivel

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Szociális Európa

Indikatív forrásallokáció prioritás szinten

- Uniós források
- Digitális megújulás operatív program
- Humánfejlesztési operatív program
- Hazai költségvetési forrás
- Egyéb forrás

A program lebonyolításban közreműködő szereplők

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Települési önkormányzatok
- Önkormányzati intézmények

Valamennyi beavatkozás potenciális kedvezményezett köréhez tartoznak: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak.

6.4. Prioritás - A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

A prioritás megnevezése

A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

Célkitűzések

Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója külön stratégiai célban határozza meg a mobilitás megyei szintű javításának fejlesztési céljait és a kapcsolódó feladatokat. Az elérhetőség és biztosításának egyik eszközeként a közlekedésnek hozzá kell járulnia a társadalmi és gazdasági célok megvalósulásához. Ezért elengedhetetlen, hogy megfelelő minőségű, mennyiségű, valamint a területi sajátosságokat figyelembe vevő és a megyei fejlesztési célok teljesülését elősegítő és támogató közlekedési rendszer jöjjön létre Veszprém megyében. A konkrét fizikai kapcsolatok hiánya akadályozza a térségeket, településeket gazdasági potenciáljuk kiaknázásában.

A cél a közlekedési szolgáltatások minőségének, és megbízhatóságának javítása, ezen keresztül a gazdaság versenyképességének növelése, illetve az itt élők életminőségének javítása.

A prioritás indoklása és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban bemutatottakhoz

A mobilitás lehetőségének biztonsága kiemelt fontosságú Veszprém megyében a munkahelyek és foglalkoztató központok elérhetőségének biztosítása, ezzel a foglalkoztatás növelése érdekében. Az elérhetőség nem csak a mobilitás (közlekedés) mennyiségének és minőségének fokozásával javítható, hanem keresleti oldalról az utazási igények csökkentésével, valamint egyéb alternatív megoldásokkal, például az infokommunikációs szolgáltatások fejlesztésével is.

Javítani kell a funkcionális és foglalkoztatási központok elérhetőségét, hogy összekötő kapocsként működhessenek vonzáskörzetük és a többi központ között. Annak érdekében, hogy a vidéki, illetve a társadalmi-gazdasági szempontból periférikus térségekben élők minél kevesebb hátrányt szenvedjenek a szolgáltatásokhoz és a munkahelyekhez való hozzáférés

tekintetében, alternatív lehetőségek kiaknázásán túl elsősorban a napi munkába járást megbízhatóan lehetővé tevő közösségi, és közúti közlekedés javítása szükséges.

A megyei Program – fenti, Konceptióban meghatározott szempontokat is figyelembe véve – meghatározza a közútfejlesztés, a vasútfejlesztés és a kerékpáros közlekedés fejlesztésének országos szintű, Veszprém megyét érintő feladatait, amelyek várhatóan megvalósulnak a tárgyi időszak végére. A Program a koncepció céljaihoz kapcsolódóan az elérhetőség javítását, a térségi mobilitás biztosítását, a környezetbarát illetve az intelligens közlekedés támogatását és forgalombiztonsági beavatkozásokat irányoz elő.

A megye kiegyensúlyozott területi fejlődését hátráltatják a közlekedési hálózat hiányosságai, melyek elsősorban az észak-dél irányú kapcsolatok terén, illetve a főútvonalaktól távol eső periférikus térségek nehézkes elérhetőségében mutatkoznak meg, továbbá esetenként a város és térsége kapcsolatrendszerében. A megye mellékúthálózatának kiépítettsége és állapota nem kielégítő, fejlesztésével a megyén belüli elérési idők optimalizálása, korszerű gazdaság szervezési követelményekhez való igazodása érhető el. Hiányosak a megyében a belső kerékpárút hálózati elemek, a meglévő kerékpárutak minősége zömében nem megfelelő, a kapcsolódó infrastruktúra szinte teljesen kiépítetlen. A mellékúthálózat jelentős része ugyan alkalmas kerékpárforgalom strukturált levezetésére, de ezek helyét és kiegészítő feltételeit meg kell teremteni, amiben a mellékutak útburkolatának minősége is fontos szerepet játszik. Az egyre erősödő tranzitforgalom ellehetetleníti egyes települések belső forgalmát, megsokszorozva a balesetveszélyt, a települési környezeti ártalmakat. A települési közúthálózati elemek kiépítettsége nem teljes, a kiépített szakaszok burkolatának minősége, szélessége, teherbírása több helyen nem megfelelő.

A megye közösségi közlekedési lefedettsége csaknem 100 %-os, amit legnagyobb részben a közúti közösségi közlekedés biztosít. Azonban az autóbusz közlekedés szervezettsége, szolgáltatások színvonala nem kielégítő. A közösségi közlekedési formákon belül és között az átszállási lehetőségek lokálisan és időben sem felelnek meg az elvárásoknak, a kapcsolódó infrastruktúra, a pályaudvarok műszaki színvonala, elhelyezkedése nem megfelelő. A közösségi közlekedési formák igénybevételenek egyszerűbb és átjárhatóbb formában való működése érdekében szükséges a közösségi közlekedési szervezetek kialakítása, a közúti és vasúti közlekedés menetrendjeinek összehangolása, a közösségi közlekedésben részt vevő járművek optimális és költséghatékony használatának megteremtése, a járműpark frissítése, felújítása, környezetbarát autóbuszok beszerzése.

A megye ipari és gazdasági fejlesztése szempontjából nagy jelentőségű a meglévő vasúti hálózat. Az áruszállítások környezetbarát, költséghatékony megoldását jelentheti a vasúti szállítási lehetőségek jobb kihasználása. A meglévő, fejlesztendő és az új iparterületek esetében ezt iparvágányok kiépítésével lehet elősegíteni.

Veszprém megye területét érintő, előkészítés alatt levő 2022. évi megvalósítással ütemezett közúti fejlesztések:

- 8-82. sz. főutak összekötésére kialakítandó, 8229 j. Veszprém Aréna összekötő út

- A 83. sz. főút Pápa – Győr közötti szakaszának 2x2 sávós, 110 km/h tervezési sebességgel történő főúti fejlesztése, a településeket elkerülő szakaszok kiépítésével. A fejlesztés IKOP forrásból fog megvalósulni. Megvalósítása 2023-ban várható.
- A 83. sz. főút beruházáshoz kapcsolódóan megvalósítandó a 83. sz. főút és a 8305 jelű összekötő út közötti szakaszon a repülőtér megközelítését a belterületek elkerülésével biztosító 8315 jelű útszakasz.
- 8. számú főút Herend – Jánosháza: 50 km-es szakaszon meglévő nyomvonalon 2x2 forgalmi sáv kiépítése, külön szintű csomópontokkal. Ajka, Devecser, Tüskevár elkerülő új nyomvonalon.

Tervezett, de megvalósítási időpont nélküli fejlesztések:

- 72. sz. főút csomópont – Veszprém elkerülő útgyűrű: 13,2 km-es szakaszán a meglévő 2x2 forgalmi sávós út fejlesztése és bővítése, a város 5 csomópontjának külön-szintűvé történő átépítése
- A 71. számú főút Badacsonyt elkerülő nyomvonala csak egy szakaszon készült el, Badacsonytördemictől északra hiányzik, megvalósítása lehetőséget adna a Balaton menti szakasz tehermentesítésére.

Tervezett, de belátható időn belül meg nem történő közúti fejlesztések:

Országos és Veszprém megyei területfejlesztési cél, hogy a 8-as főút fejlesztése az országhatárig, Rábafüzesig mielőbb megvalósuljon. Fontos, hogy a Dunántúlt biztonságos út kösse össze az észak-olasz, a szlovén és a dél-osztrák térségekkel. A gyorsforgalmi út fejlesztés az eddigieknél sokkal élénkebb gazdasági kapcsolatok kialakulását tenné lehetővé, hiszen Európa egyik legdinamikusabban növekvő gazdasági térsége a magyar vállalkozások számára piacot, munkalehetőséget nyújtana.

Fenti fejlesztések területrendezési háttérét Veszprém megye területrendezési tervének módosítása többségében biztosítja.

Megyei TRT-ben szereplő megvalósítási időpont nélküli főúthálózati fejlesztések:

- Pápa (83. sz. főút) – Rábacsanak térsége (86. sz. főút) a 8408 jelű összekötő út fejlesztésével
- Pápa – Devecser – Tapolca főút
 - a 7317 és 8402 jelű összekötő utak fejlesztésével
 - Devecser nyugati elkerülésével
- Devecser – Sümeg – Keszthely főút
 - Sümeg nyugati elkerülésével
 - Csabrendek elkerülő megvalósításával

Meglevő főutak tervezett belterületet elkerülő szakaszai:

- 834. sz. Borsosgyőr
- 832. sz. Pápa ÉK-i elkerülő
- 77. sz. Tapolca északi elkerülő
Nagyvázsony, Pula, Kapolcs, Monostorapáti

- 82. sz. Zirc, Eplény, Veszprém
- 84. sz. Sümeg

Vasúti fejlesztések:

Az EU V. sz. korridor nyugati ágát képező Budapest – Boba – Zalaegerszeg – Hódos vasútvonal (melynek részét képezi a Székesfehérvár – Boba vasútvonal is) átépítése több ütemben valósul meg. A Székesfehérvár – Boba vonalszakaszra elkészített tervek az alábbi paraméterek figyelembe vételével kerültek kidolgozásra:

Székesfehérvár – Várpalota vonalszakasz	Két vágány, 160 km/h
Várpalota – Pétfürdő vonalszakasz	Két vágány, 120 km/h
Pétfürdő – Veszprém vonalszakasz	Két vágány, 160 km/h
Veszprém – Herend vonalszakasz	Egy vágány, 120 km/h
Herend – Ajka vonalszakasz	Egy vágány, 80 km/h
Ajka – Boba vonalszakasz	Egy vágány, 160 km/h

Balaton vasúti megközelítését és a kötöttpályás körüljárás feltételeinek javítását célzó projekt keretében folyik a Balaton északi parti 29. számú vasútvonal fejlesztése.

A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához

A prioritási tengely a megye egész területére koncentrálna, de minden esetben az érintett települések helyi adottságaihoz kell igazítani és egymással térségileg integráltan kell megvalósítani.

A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása

A program, figyelembe véve a Nemzeti Közlekedési Stratégia célkitűzéseit is, az alábbi területeken irányoz elő intézkedéseket és beavatkozásokat:

Az elérhetőség javítása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A megye térségei városai elérhetősége, versenyképességük javítása, népességmegtartó és népességvonzó képességük növelése érdekében a hiányzó közlekedési kapcsolatok pótlása
- A hiányzó, illetve gyenge kapacitású É-D-i közlekedési kapcsolatok kiépítése, illetve kapacitások növelése
- A megyei területrendezési tervben rögzített közúti és vasúti, illetve kerékpáros hálózatfejlesztések ütemezett megvalósítása
- A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása

Térségi mobilitás biztosítása

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Kerékpárút hálózat kialakítása és a meglévő kerékpárút hálózat további fejlesztése, a balesetmentes közlekedés feltételeinek megteremtése településközi és települési szakaszok kiépítésével
- Utazási igényeknek megfelelő és színvonalú, igényvezérelt közösségi közlekedés biztosítása, települések közötti munkahelyi buszok, iskolabuszok indítása
- Intermodalitás javítása: vasúti, közúti és egyéni közlekedési módok közötti módváltások megkönnyítése, szükség szerint közlekedési hálózatok átszervezése, integrált közlekedési csomópontok létrehozása.
- P+R, B+R kapacitások bővítése

A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek (gyaloglás, kerékpározás, közösségi közlekedés) támogatása
- B+R terminálok kialakítása, kerékpártárolók kialakítása
- Bérbringa rendszerek fejlesztése, kiépítése
- Klímabarát, alacsony szén-dioxid kibocsátású, versenyképes és biztonságos városi tömegközlekedés kialakítása, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés előtérbe helyezésével, valamint a szolgáltatások technikai alkalmazkodása a klímaváltozáshoz
- Elektromos buszok, elektromos autók beszerzése, használata
- Korszerű kedvező károsanyag kibocsátású, illetve zéró emissziós áruszállító járművek használata
- A településeken "zöld zónák" (kerékpáros, gyalogos, elektromos közlekedés) létrehozása

Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A közösségi közlekedés szereplőinek, a több kistérséget összefogó összehangolása egy modulárisan felépülő, fenntartható rendszer keretében.
- Közlekedésszervezési megoldások, a városi közlekedés hatékonyságának javítása érdekében (pl. közösségi közlekedés járműparkjának menedzsmentje, elektronikus jegyrendszer kiépítése, kerékpárszállítás, stb.)

Forgalombiztonság növelése

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- A települések közötti kerékpárút hálózat fejlesztése
- A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges forgalomtechnikai megoldások (pl. jelzőlámpák elhelyezése, gyalogátkelőhelyek létesítése, forgalomlassító szigetek elhelyezése, stb.)

Az IKOP Plusz szerinti további, releváns intézkedések

Az IKOP Plusz vasúti hálózatra, valamint gyorsforgalmi és 1 – 3 számjegyű utakra vonatkozó Veszprém megye esetében releváns intézkedései részei a megyei stratégiai programnak,

azoknak a megyét érintő elemi megvalósulása Veszprém megye érdeke is, de e feladatok országos hatáskörbe tartoznak.

Az IKOP Plusz további intézkedései amelyek megyei, illetve helyi, települési szinten is relevánsak:

- Közlekedési célú megújuló energia előállítását szolgáló technológiák fejlesztése elsősorban biogáz (bio LNG, CNG), megújuló alapú hidrogén és fejlett bioüzemanyagok vonatkozásában.
- Alternatív üzemanyagtöltő infrastruktúra (pl. e-töltők, H-töltők) fejlesztése.
- Önvezető autózást támogató rendszerek kiépítése/fejlesztése.

Indikátorok meghatározása

Az operatív programok pontos indikátorkészlete egyelőre nem ismert. Az IKOP Plusz-on kívüli intézkedésekhez tartozó lehetséges indikátorok:

Intézkedés	Lehetséges indikátor
Az elérhetőség javítása	- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza
Térségi mobilitás biztosítása	- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza
A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése	- Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma
	- Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza
	- Intermodalitást szolgáló csomópontok számának növekedése, az átszállási lehetőségek infrastrukturális javítása (pl. B+R, P+R rendszerek).
Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése	- Kialakított intelligens közlekedési rendszerek száma
Forgalombiztonság növelése	- Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma
	- Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma

A prioritás kapcsolódása a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseivel

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Jobban összekapcsolt Európa

Indikatív forrásallokáció prioritás szinten

- Uniós forrás
- Mobilitás operatív program
- Hazai költségvetési forrás
- Egyéb forrás

A program lebonyolításban közreműködő szereplők

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Települési önkormányzatok

Valamennyi beavatkozás potenciális kedvezményezett köréhez tartoznak: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak.

6.5. Prioritás - A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

A prioritás megnevezése

A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

Célkitűzés

Az elkövetkező időszakban is permanens cél a megye egyedülállóan gazdag és sokrétű természeti adottságainak megóvása, hogy azok a megye fejlődésének szolgálatába állíthatósága a fenntarthatóság szem előtt tartásával továbbra is biztosítva legyen. Kiemelkedően fontos a vizek és az ásványkincsek adta potenciálok kihasználása, valamint a természeti és kulturális értékek idegenforgalmi hasznosítása. A klímaváltozás káros hatásaihoz történő hatékony alkalmazkodás és az energiahatékonyság, kiegészülve a zöldenergiák térnyerésével a megye versenyképességének kulcskérdése. Az energiatudatosság erősítése és a környezeti nevelés is e prioritás célja.

A prioritás indoklása és kapcsolódása a helyzetértékelésben és a területfejlesztési koncepcióban bemutatottakhoz

Veszprém megye kiemelkedően gazdag természeti erőforrásokban, amelyek így a megye és térségei fejlesztésének meghatározó erőforrásai. Ezért a megyei fejlesztési koncepció és az abban foglalt keretek között kidolgozott stratégiai program csak olyan fejlesztési irányokat és beavatkozásokat támogat, amelynek eredménye nem jár a táji-, természeti potenciálok helyreállíthatatlan károsításával, a tájkép harmóniájának sérülésével, a biológiai sokszínűség elszegényedésével. Olyan fejlesztési irányok élveznek preferenciát, amelyek anélkül használják ki ezeket a potenciálokat a mai generáció érdekében, hogy azzal az értékek hosszú távú megőrzését veszélyeztetnék.

Az elmúlt évtizedekben a térségi erőforrások közül sokszor indokolatlanul háttérbe szorultak az ásványi nyersanyagok. Veszprém megye kivételes készletekkel rendelkezik barnaszénből, bauxitból valamint oxidos és karbonátos mangánércből, melyek korábban az ipari termelés meghatározó nyersanyagai voltak. A dekarbonizációt célul kitűző hazai klímapolitikai dokumentumokkal összhangban a szén hőenergiatermelésre való hasznosítása nem támogatható, ezzel szemben a megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése indokolt.

A Balaton Régió fejlesztésének - a Koncepcióban is deklarált - célja, hogy a természetesség és a magas életminőség közép-európai mintarégiója legyen. Váljon ez a több megyére kiterjedő, összehangolt tervezést és fejlesztést igénylő térség a környező táj egyedülálló természeti és kulturális adottságaira építve, európai szinten igényes, exkluzív vonzó lakó-, üdülő-, és munkakörnyezetté. A megyei program a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást, közte a turisztikai potenciál elemeinek védelme illetve a megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciálja hasznosítása érdekében avatkozik be.

A klímaváltozás alapvető okai és következményei nagyrészt a városi térségekben összpontosulnak. A városok mikro- és mezoklimája a globális változás hatásai nélkül is jelentősen eltérnek a kevésbé városiasodottabb térségektől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Így a településpolitika klímaváltozásra adott reakciói napjainkban az európai gondolkodás részét képezik. A vidéki térségekben a klímaváltozás hatásai más formákban jelentkeznek (pl időjárási szélsőségek okozta anomáliák, aszályok, villámárvizek, invazív növényfajok, stb.). A klímaváltozás hatásaira koncentrálnak megközelítésmód és az alkalmazkodóképességet célzó intézkedések egyben lehetőséget is teremtenek az alternatív gazdasági növekedésre és a környezettudatosság növelésére.

A prioritás kapcsolódása a megye területén azonosított térségek fejlesztéséhez, helyzetének javításához

A természeti és a táji értékek védelme és fejlesztése kiemelten fontos a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén, illetve a természetvédelmi oltalom alatt álló területek által érintett

térsegekben (két tájvédelmi körzet, természetvédelmi területek, ex-lege védett területek, Natura2000 területek), de a táj meghatározó erőforrás jellege miatt fontos a „nem védett” tájaink értékeinek és karakterének, és a földtani értékek megőrzése szempontjából is. A vizek védelme a megye sérülékeny, szennyezésre érzékeny területén lévő vízbázisok esetében emelkedik ki. A klímaváltozás negatív hatásai elleni védekezés a megye teljes területén jelent folyamatosan új kihívásokat. A megújuló energiák hasznosítása a tájképi és egyéb védelmi szempontokra figyelemmel élvez prioritást.

A prioritás keretében tervezett intézkedések szöveges bemutatása

A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

A természeti táj gazdagsága, változatossága és harmóniája egyaránt fontos eleme (és feltétele) az itt élők életminőségének, a térséghez, a kiemelkedő karakteres vonásokkal bíró helyekhez való kötődésének, mint a vendégek fogadásának, a turisztikai potenciálnak. Fontos ezért:

- a táji értékek, eltérő tájkaraktert hordozó területek számbavétele, a tájtervezés bővítendő eszközrendszerével a tájak fejlesztése,
- a biológiai sokszínűség megőrzése, a biológiai aktivitásérték növelése,
- zöldinfrastruktúra fejlesztések támogatása,
- az ökológiai hálózatok rendszerének fejlesztése, folyamatosságának biztosítása úgy térségi-, mint települési léptékben.

A természeti erőforrásokkal való gazdálkodáson belül stratégiai jelentőségű:

- A vizek nyújtotta potenciálok kihasználása
 - A felszíni víztárolás lehetőségének kihasználásával (*új domb- és hegyvidéki víztározók, szükségeltározók létesítésével*) javítható a térség vízgazdálkodása, növelhető a visszatartott vizek mennyisége és hasznosítása, egyúttal pedig csökkenthetőek a lezúduló felszíni vizek okozta károk.
 - A takarékos vízhasználat ösztönzése és támogatása a lakossági, ipari és a mezőgazdasági felhasználásban.
 - A térségileg kiemelkedő karsztvíz bázis védelme
 - Ásványvíz, mint térségi jellegzetes természeti érték (és fogyasztható egészséges ivóvíz) védelme és kihasználása, az erre épülő vertikum erősítése a Balaton-felvidéken, kiemelten Tapolca térségében.
 - Természetes fürdőhelyek és védőterületeik védelme, a térség strandjainak kiváló vízminőségének megőrzése érdekében.
 - A Balaton jó vízminőségének megőrzése, annak hosszú távú fenntartása,
 - Az egészséges ivóvíz biztosítása és biztonságos szolgáltatása a lakosság és az üdülönépesség részére a megye egész területén,
 - A keletkező kommunális szennyvíz ártalmatlanítás javítása.

▪ Az ásványkincsek nyújtotta potenciálok figyelembevétele és kihasználása

- A megyei stratégiai program - figyelemmel az új Nemzeti Energiastratégiára - a szén mint energiahordozó hasznosítási lehetőségét nem tartalmazza (azonban a szén vegyipari hasznosításának a megyében komoly hagyományai vannak, és ennek lehetőségét - korszerű, környezetkímélő technológiák alkalmazása mellett - továbbra is meg kell tartani).
- A szén vegyipari alapanyagként történő hasznosítása, amihez indokolt kihasználni a kiemelkedő vegyészeti kutatási tapasztalattal rendelkező Pannon Egyetem tudásbázisát.
- Ajka, Devecser és Várpalota térségében az alumínium ágazat megőrzése és fejlesztése. Ez szolgálja a jelentős számú - bauxit feldolgozásra, illetve az alumíniumra alapozó - vállalkozás fejlesztését is.
- Szigorú környezeti feltételrendszer kidolgozása és biztosítása mind a szénkészletek hasznosítása, mind a bauxitra épülő alumíniumipari vertikum fejlesztése esetében.
- Másodlagos nyersanyagok, melléktermékek felhasználása, hiszen a körforgásos gazdaságra való átállásban, a hulladék keletkezésének minimalizálásához nagyon fontos az elsődleges nyersanyagok felhasználása mellett a másodlagos anyagok hasznosítása is.

▪ A turisztikai potenciál elemeinek védelme

- A védett természeti területek és Natura 2000 területek, valamint a védett természeti értékek természetvédelmi helyzetének megőrzése és szükség szerinti javítása, a Balaton part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, a térség élő és élettelen természeti értékeinek megőrzése.
- A térség további beépítésének megakadályozása, tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, az eróziós és deflációs hatások mérséklése (magaspart és pincevédelem).
- A Balaton-felvidék aktív tájképvédelme, a természetvédelemre, táji adottságokra épülő gazdálkodási módok kialakítása, fejlesztése.
- A kulturális örökség magas szintű védelme, tudatosítása és bemutatása, érzékenyítés a lakosság/tulajdonosok körében.
- A különleges táji- és kultúrtörténeti értékekkel, egyediséggel bíró kultúrtájak - *azok között is kiemelten a történelmi borvidékek: a Badacsonyi borvidék, a Balatonfüred-Csopaki borvidék, a Balaton-felvidéki borvidék, valamint a Somlói borvidék* - táji és kulturális jellegzetességeinek megőrzése.
- A klímaadaptáció, valamint a fenntarthatóság elveinek érvényesítése a turisztikai fejlesztések során.
- A turizmus és a környezeti nevelés összehangolása.
- A helyi, régóta és jól működő civil szervezetek (pl. Pangea Egyesület, Bakony-Balaton Környezetvédelmi Oktatóközpont Egyesület, stb.) bevonásával a környezeti neveléshez kapcsolódó turisztikai lehetőségek, így pl. az iskolai táborok, Vándortábor Program kiaknázására fejlesztési elképzelések épüljenek.

A Somogy, Veszprém és Zala megyék területének egy részére kiterjedő Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területét érintő Veszprém megyei beavatkozások, feladatok esetében megvan az

az intézményes fórum, amely az egyes igények egyeztetésére alkalmas. A kialakult intézményrendszer (Balaton Fejlesztési Tanács, Veszprém Megyei Önkormányzat, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) a Balaton térséggel összefüggő program végrehajtási feladatok végigvitelét elviekben lehetővé teszi, a Balatont érintő területi szempontok megfelelően érvényesíthetők.

Zöldinfrastruktúra fejlesztés

- Az egyes területek ökoszisztéma szolgáltatásának felmérése és értékelése:
Az ökológiai rendszerek működőképességének fenntartásához és fejlesztéséhez a kapcsolatok pontos ismeretére van szükség, elsősorban a biológiai sokféleség, az ökoszisztémák állapota és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások kapacitása között. Az EU szándéka értelmében a természettudományos kutatásokon túl ösztönözni szükséges azon innovatívtechnológiai jellegű (energia, közlekedés mezőgazdaság stb.) megoldások kidolgozását és tesztelését, amelyek potenciális hatással vannak a zöldinfrastruktúra hálózatra vagy az egyes elemeinek a fejlesztésére.
- A zöldinfrastruktúra összekapcsoltságának, a hálózatoságának növelése a hiányzó zöldinfrastruktúra elemek pótlásával:
A megye zöldinfrastruktúra potenciáljának meghatározása (az EU stratégia által megfogalmazott kötelezettségként). A zöldinfrastruktúra fejlesztés sikeres megvalósításának alapfeltétele, hogy megbízható és naprakész információk álljanak rendelkezésre az ökoszisztémák kiterjedéséről, helyéről és állapotáról, valamint az általuk nyújtott szolgáltatásokról és azok értékeléséről. Ez elengedhetetlen a restaurációs célterületek kijelöléséhez, valamint a különböző tervezési szinteken megvalósuló projektek harmonizált végrehajtásához. A leromlott állapotú területek 15%-át kell rehabilitálni.
- Egy új megközelítésű, de a biológiai sokféleség megőrzését kiemelt célként kezelő zöldinfrastruktúra fejlesztési stratégia kidolgozása:
A zöldinfrastruktúra koncepció a biológiai sokféleség megóvása érdekében túl kell, hogy lépjen az elmúlt évtizedekben jellemző védett területek megőrzésére koncentráló rezervátumszemléleten. Hosszú távon biztosítani kell az ökológiai és tájökológiai kapcsolatok által alkotott rendkívül sérülékeny rendszer működőképességének fenntartását, helyreállítását, ahol kell, annak kialakítást.
- Az országos ökológiai hálózat fejlesztés a hiányzó ökológiai kapcsolatok fejlesztésével.
- A települési zöldinfrastruktúra fejlesztése a kül- és belterületi zöldinfrastruktúra hálózatok összekapcsolásával.
- A zöldinfrastruktúra multifunkcionalitásának növelése a rekreációs jellegű zöldfelületek fejlesztésével.

- A zöldinfrastruktúra ellátottságának és hozzáférhetőségének növelése, a biológiai aktivitási érték megtartása és/vagy növelése mellett.
- A zöldinfrastruktúra fejlesztés hozzájárul a klímaadaptációs és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez is.

Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására

- Életkörülmények javítását szolgáló közműfejlesztés
A népesség megtartás egyik eszköze a megfelelő életkörülmények biztosítása, amelyhez
 - a villamosenergia,
 - az egészséges ivóvíz,
 - a biztonságos szennyvízkezelés,
 - az automatikus hőellátáslehetőségének megoldása szükséges.
- Környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés
A települések környezeti állapotának alakulását, a felszíni és felszín alatti vízkészletek védelmét és a levegőtisztaság biztosítását alapvetően befolyásolja a szennyvízkezelés megoldása és a hagyományos energiahordozók hasznosítása a termikus energiaellátásra. Ennek érdekében feladat:
 - A szennyvízgyűjtés közcsatornás elvezetésének megyei szintűre emelése. Elsődlegesen a még csatornázatlan településeken kell a közcsatornás szennyvízelvezetést megoldani, aztán a már csatornázott településeken kell a csatornahálózatot növelni és a rácsatlakozás mértékét javítani.
 - A volt zártkerti, ingatlanok ellátására közüzemű vízellátás csak közcsatornás szennyvízelvezetéssel együtt épüljön.
 - Vízminőségvédelmi-terület övezetében el kell érni a szennyvízcsatorna hálózat mielőbbi kiépítését, az övezetben fekvő csatornázatlan településeken egyedi házi tisztító berendezések alkalmazása a megyei területrendezési terv előírásaira ajánlásaira figyelemmel.
 - Beépítésre nem szánt területen, ha egyéb vízbázis, vízkészlet védelmi igénye nem tiltja, a szennyvíz zárt medencés gyűjtésének megvalósítása.
 - A környezet javítása érdekében a hagyományos fűtési módokról a vezetékes, vagy megújuló energiaellátásra való átállás támogatása.
 - A megújuló energiahordozó hasznosításának a fűtő-hűtő berendezéssel egyidejűleg történő kiépítésének támogatása.
 - A dekarbonizáció érdekében a „Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv” (SECAP) pályázati részvétel támogatása a hagyományos szilárd tüzelőanyag használatának felszámolására.
 - Napkollektorok-naperőművek alkalmazása, továbbá a földhő hasznosítás elterjesztése.

- A közüzemű víz felhasználása ténylegesen csak azokon a fogyasztási helyeken történjen, ahol az ivóvíz minőségű vízre szükség van, a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, a szürkevíz hasznosítás és a csapadékvíz visszatartás támogatása.
- A klímaváltozás hatásainak a kezelését segítő közműfejlesztési feladatok
 - Minden új beruháznál, telekalakításnál a többlet csapadékvizek elvezetéséhez a vízelvezető hálózat túlterhelésének megakadályozása érdekében a csapadékvizek visszatartására helyi záportározó létesítése szükséges, amelyből a vizet lehet késleltetve a közhálózati rendszerbe vezetni.
 - Csapadékvízvezető rendszerek hiányzó szakaszainak kiépítése, és folyamatos karbantartásuk biztosítása.
 - A beépítésre nem szánt mezőgazdasági területen záportározók létesítése, a csapadékesemények hiányának a kompenzációja érdekében.
 - Nagy alapterületű beépítéseknél javasolt előnyben részesíteni a zöldtetők és egyéb zöld infrastruktúra elemek (pl. zöldfal) alkalmazását.
 - Épületek energiahatékonyságának javítását szolgáló beruházások.

A megye környezetminőségének javítása

- Az egykori, de mára felhagyott ipari, honvédelmi és bánya terület igénybevételekből származó tájsebek rehabilitálása.
- Erdőtelepítés, fásítások, továbbá a települési környezet javítása klímaadaptációs szempontból.
- A levegőminőség javítását szolgáló fejlesztések támogatása.
- A zajcsökkentést, az érintett népesség arányának csökkentését eredményező fejlesztések támogatása.
- A zöldhulladék gyűjtési-hasznosítási rendszerének fejlesztése, mely frakció anyagáramának megfelelő kezelése nagyban hozzájárul a klímavédelmi törekvésekhez, valamint a körkörös gazdaság támogatásához.
- Környezeti és környezet-egészségügyi területi információs rendszer kiépítése.
- Környezeti szemlélet mind szélesebb körben történő elterjesztése, környezeti szemléletformálás.

A klímaadaptációs képesség fokozása

A megye specifikus adaptációs céljai a következők:

- Bakony, Somló és Balaton-felvidék élettelen és élő ökoszisztémáinak megőrzése, klímaváltozáshoz való alkalmazkodásuk elősegítése
- A Tapolcai tavasbarlang sérülékenységeinek csökkentése
- A Balaton vízi és vízparti élővilágának megőrzése, természeti állapotuk fenntartása, javítása

- A Várpalotai homokbánya sérülékenységeinek csökkentése
- Borvidékeket érintő várható éghajlati változások felmérése, alkalmazkodási lehetőségek feltérképezése, és megismertetése a gazdálkodókkal
- A Balaton vízminőségének és vízszintjének fenntartása, illetve javítása a tájökológiai állapot javítása és a táj egyensúlyi állapotára épülő gazdasági ágak, pl. üdülturizmus érdekében
- Fenntartható közlekedési projektek támogatása

A közlekedésből eredő kibocsátás csökkenthető a tömegközlekedési eszközök fejlesztésével (kedvező környezetvédelmi osztályba sorolt, illetve elektromos járművekkel), megfelelő menetrendi átszervezéssel, gyalogos felületek és kerékpárutak számának növelésével, az elérési útvonalak bővítésével, összességében a közösségi utazási módok fejlesztésével (*Erre vonatkozóan a 4. prioritás is tartalmaz intézkedést*).

Ezek alapján, többek között, fontos elősegíteni az alábbi projektek megvalósulását:

- A Balaton északi partján futó vasútvonal villamosítása.
- A Fonyód-Badacsony (autós) révátkelő megvalósítása, mely a Balaton északi partján futó 71-es számú főútvonal személygépkocsi forgalmának jelentős csökkenését eredményezheti.
- Korszerűbb, kisebb fogyasztású motorok alkalmazása a balatoni hajózásban, a mezőgazdasági erőgépeknél, valamint az építőipari gépeknél.
- Elektromos közlekedés kiépítése. A megye településein üzemelő közösségi közlekedési gépjárműparknak, valamint az önkormányzati, intézményi és önkormányzati tulajdonú társaságok járműveinek megújítása, elektromos és/vagy megújuló energiaforrás felhasználásán alapuló járművekre történő cseréje, e-mobilitás kiépítése.
- Kerékpárút hálózat bővítése, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése.
- Az érintett települések belterületét elkerülő vasúti és közúti nyomvonalak építésének elősegítése, valamint a nyomvonalak szerepeltetése a rendezési tervek módosítása esetén.

További klímaadaptációs tárgyú beavatkozások:

- Klímatudatos vízgazdálkodás és az aszályhoz, villámárvizekhez való alkalmazkodás elősegítése.
- A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás települési szabályozási, jogalkotási lehetőségeinek elősegítése.
- Zöldfelületek növelésének elősegítése a települési hőszigetek csökkentésére.
- Élőhelyek megóvása és védettségi szintjük megtartása, természeti állapotuk fenntartása, javítása, és a természetvédelem érdekeinek figyelembe vétele.
- Természetkímélő erdőgazdálkodás.
- Borvidékeket érintő várható éghajlati változások felmérése, alkalmazkodási lehetőségek feltérképezése, és megismertetése a gazdálkodókkal.

A dekarbonizáció és a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodás részeként a szemléletformálásra is nagy hangsúlyt helyez a megyei Stratégiai Program. Veszprém megyében is érvényt kell szerezni a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia „Partnerség Az Éghajlatért Szemléletformálási Terv”-ben foglaltaknak a szemléletformálás terén:

- Az érintett igazgatási szakemberek segítségével értékelni kell a NATÉR-ra épülő információs, tanácsadási és szemléletformálási program használhatóságát.
- Rendszeresen közvélemény-kutatásokat kell végezni a klímatudatossággal kapcsolatban, amelyek része kell, hogy legyen a médián keresztül kapott információk hatásának mérése is.
- Az éghajlatváltozás megelőzésével és az alkalmazkodással kapcsolatos szempontok oktatási-képzési integrálása érdekében:
 - elemezni kell a kerettanterveket, a felsőoktatási képzési követelményeket, valamint a tanárképzés rendszerét az éghajlatváltozással és fenntarthatósággal kapcsolatos szemléletformálás további erősítése érdekében, valamint
 - át kell világítani a közigazgatási vizsgák anyagait a fenntarthatósággal, éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek szempontjából.
- Az éghajlati partnerség nyomán követésére indikátorrendszert kell kialakítani a következő területeken:
 - a Klímabarát Magyarország Évtized program szemléletformálási hatásának monitoringja,
 - a mintaprojektekkel kapcsolatos tevékenységek eredményességének mérése,
 - a hálózati együttműködés hatékonyságának, eredményességének mérése.

Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései

- Megújuló forrásból származó energia termelése (nap, biomassza, szél), az épületállomány energiafelhasználásának csökkentése, klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítésének támogatása.
- A megújuló forrásból származó energia szállítása, raktározása.
- Helyi szabályozások, adók, pénzügyi ösztönzők és beruházások alkalmazása a városi klímavédelem érdekében.
- A zöld gazdaság céljainak és elveinek követése, valamint a lokális erőforrásokra épülő helyi gazdaság erősítése.
- Jobb elérhetőség biztosítása kevesebb közlekedési szükséglettel optimális területhasznosítás révén.

A KEHOP Plusz szerinti további releváns intézkedések:

Katasztrófakockázat csökkentés éghajlatváltozás

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Katasztrófák elleni védekezés: megelőzés, felkészülés, reagálás, helyreállítás

Vízgazdálkodás

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Víz és település: nagyobb léptékű, a települések életét közvetlenül befolyásoló vízgazdálkodási beruházások, a helyi adottságok függvényében megalapozva a kék és zöld infrastruktúrák előkészítését és vizeink jó állapotának elérését is
- Vízkár, aszálykár és vízvédelem: nagyobb térségi vízgazdálkodási, illetve a vizek jó ökológiai, kémiai és mennyiségi állapotának elérését támogató beruházások összehangoltan a mezőgazdasági és ökológiai igényekkel, illetve egyéb (pl. rekreációs) célokkal

Fenntartható vízi közmű rendszerek

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Szennyvíz+: uniós jogszabályi megfelelést biztosító beruházások, egyedi megoldások, kistépülések szennyvíz kérdéskörének megoldása, a befogadó víztestek jó állapotának elérését szolgáló beruházások
- Ivóvízminőség: az új Ivóvíz Irányelvből adódó feladatok és beruházások megvalósítása, ellátási hiányok felszámolása, ivóvíz minőség javítása, az ivóvízellátás biztonságának fokozása
- Víztakarékoság és az éghajlatváltozás kihívásai: a meglévő rendszerek integrálása, hatékonyságnövelése, automatizálás és folyamattirányítás, vízveszteségek csökkentése, csapadékvízgazdálkodás, tisztított szennyvíz és szennyvíziszap hasznosítás, zöld- és kékinfrastruktúrák fejlesztése

Települési zöldinfrastruktúra

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Az operatív program céljait funkcionálisan támogató, magas hozzáadott értékű települési zöld- és kékinfrastruktúra megoldások támogatása

A körforgásos gazdaságra való átállás

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Hulladékgazdálkodás: a meglévő rendszerek felkészítése a körforgásos gazdaságra és az új uniós célok elérésére
- A gazdaság ösztönzése a körforgásos gazdaság bevezetésére, a fenntarthatóság ösztönzése

Környezetvédelem

Az intézkedés az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Szennyezett ipari területek helyreállítása, kármentesítése és előkészítése további barnamezős fejlesztésekhez
- A környezeti elemek védelmét szolgáló szennyezést csökkentő intézkedések és korszerű technológiák, környezeti irányítási rendszerek meghonosítása, új típusú szennyezőanyagok feltérképezése
- Zajvédelem
- Levegőminőség javítás

Természetvédelem

- A Natura 2000 területeket és védett természeti területeket magában foglaló külterületi zöldinfrastruktúra megőrzése, fejlesztése és kezelése
- A biológiai sokféleség, a Natura 2000 hálózat szolgáltatásainak fenntartható hasznosítása
- A biológiai sokféleség megőrzését, a zöldinfrastruktúra fejlesztését, az ökoszisztéma szolgáltatások hasznosítását megalapozó információs rendszerek fejlesztése

Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása

A megújuló energiák ösztönzése

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Helyi adottságoknak megfelelő megújuló energiák ösztönzése a saját fogyasztási célú, egyéni és közösségi szintű villamosenergia-termelésben
- Egyéni és közösségi fűtés-hűtés - a helyi adottságoknak megfelelő - megújuló energia alapra helyezése

Intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése

Az intézkedés az alábbi beavatkozást tartalmazza:

- Az átviteli- és elosztóhálózatok rugalmasságát és az időjárásfüggő megújuló energia alapú áramtermelők integrálását célzó fejlesztések, intelligens energiarendszerek, és az energiatárolás ösztönzése
- A távhő-rendszer korszerűsítése, megújuló energia alapra helyezése

Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Indikátorok meghatározása

Az operatív programok pontos indikátorkészlete egyelőre nem ismert. A KEHOP Plusz-on kívüli intézkedésekhez tartozó lehetséges indikátorok:

Intézkedés	Lehetséges indikátor
A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás	- Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza
Zöldinfrastruktúra fejlesztés	- Létrejött új zöldfelületek nagysága
	- A zöldfelületek elérésének átlagos távolsága
	- Biológiai aktivitási érték
Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására	- Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza
A megye környezetminőségének javítása	- Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek

A klímaadaptációs képesség fokozása	- Klímaadaptációs hatású projektek száma
Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései	- A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése
	- További kapacitás megújuló energia előállítására

A prioritás kapcsolódása a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseivel

Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:

- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa

Indikatív forrásallokáció prioritás szinten

- Uniós források
- Zöld infrastruktúra és klímavédelmi operatív program
- Hazai költségvetési forrás
- Egyéb forrás

A program lebonyolításban közreműködő szereplők

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Települési önkormányzatok

Valamennyi beavatkozás potenciális kedvezményezett köréhez tartoznak: települési önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, vállalkozók, civil szervezetek, egyházak.

7. A végrehajtásban közreműködő szervezetek közti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere

A 2.3. Társadalmasítás, együttműködés és partnerség Veszprém megye területfejlesztési koncepciója és területfejlesztési programja elkészítése során c. fejezet részletesen bemutatta a bevonás, az információcsere módozatait, és az egyes szereplők érdekérvényesítésének módját.

A partnerségi program a területfejlesztési programok végrehajtása az állampolgárok és a szakmai közösségek részvételének szabályai:

A végrehajtás során kiemelt szerepe lesz a megyei területfejlesztési kollégiumnak, mely a 2021-2027 európai uniós ciklusra történő megújítása a felek egyező akarata alapján megtörténik.

A Kollégium állandó tagjainak szakmai munkaülésein és tevékenységén keresztül biztosított lesz a részvétele:

- Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamarán keresztül a megye gazdasági szereplői
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezete az agrárium szereplői
- A Veszprém Megyei Kormányhivatal az államigazgatás érdekei
- a Pannon Egyetem az oktatás területe, kutatás, fejlesztés szakterületén tevékenykedők részére.

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a megyei jogú várossal való összehangolt fejlesztésre, a Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton kiemelt üdülőkörzet és a megyei érdekek összehangolásában ad lehetőséget.

Mindemelett a széleskörű nyilvánosság biztosítása Veszprém Megye honlapján (www.veszpremmegye.hu) történő folyamatos tájékoztatással és párbeszéd lehetővé tételével.

8. A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása

A 2021-2027 közötti uniós finanszírozású programok végrehajtási rendszerének kialakítása – beleértve az intézményrendszeri és eljárásrendi kérdéseket – az Innovációs és Technológiai Minisztérium feladat- és hatásköre. Ennek kereteit várhatóan a Partnerségi Megállapodás fogja tartalmazni. A végrehajtási rendszer kidolgozása folyamatban van, végleges kialakítása az Európai Bizottsággal történt egyeztetéseket követően lehetséges. Előzetes információk alapján a tervezett végrehajtási rendszer lényeges elemei megegyeznek a 2014-2020 közötti időszakban kialakítottal.

A megvalósítás intézményrendszerének, valamint a megvalósítást és a program megvalósítás monitoringozását meghatározó folyamatok - jelenleg ismert - jogszabályi keretei:

- 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

A 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a területfejlesztés tervezése kétszintűvé vált (megyei és országos), a megyei szintű tervek és megvalósítás pedig a megyei önkormányzatok

felelősségi körébe került. A törvény alapján a területfejlesztés a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladata, amelyet a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) későbbi módosításai tovább erősítettek. Ebből következően a megye hosszú- és középtávú fejlesztését megalapozó és meghatározó dokumentumok kidolgozása is a megyei önkormányzat feladatkörébe tartozik.

A **Veszprém Megyei Önkormányzat** a 2021-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési dokumentációk elkészítésével megkezdte felkészülését az új Uniós tervezési időszakra. A készülő megyei dokumentumok gyakorlatilag a következő EU-s fejlesztési időszakig szólnak, mivel jelen esetben szinte megegyezik ez az időtáv és a koncepció 2030-ig terjedő időtávja (a koncepció időtávjából hátralévő idő is középtávként definiálható). A területfejlesztési dokumentumok tehát gyakorlatban középtávon jelenítik meg azt a jövőképet, mellyel meghatározhatóak a fő fejlesztési irányok, azonosítható a megye gazdasági környezetben betöltött szerepe, lokalizálhatóak a kitörési lehetőségek, illetve az esetleges visszahúzó erők, és bemutatásra kerül, hogy a jó stratégiát követve hová juthat el Veszprém megye. A Veszprém Megyei Önkormányzat feladata annak biztosítása, hogy ez a tervezési folyamat minden esetben a Veszprém megyei polgárok érdekét tartsa szem előtt. A létrejött területfejlesztési dokumentumokat (területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program) a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése hivatott jóváhagyni, s ezt követően az abban foglaltak végrehajtását elősegíteni és felügyelni, valamint szükség esetén, illetve a jogszabályokban rögzített rendszerességgel felülvizsgálni és aktualizálni.

A megyei területfejlesztési stratégia és az integrált területi programok (ITP) **végrehajtása** az IH által jóváhagyott menedzsment szervezet (munkaszervezet) által történik majd. A megyei szintű döntéshozatal a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése által felhatalmazott megyei önkormányzati szakbizottságok és végül a megyei közgyűlés feladata.

Az előző tervezési időszak végrehajtási folyamatát alapul véve mindenképp leszögezhető, hogy a **Főépítési, Területfejlesztési, Területrendezési Iroda** feladata lesz az operatív koordináció. Szükség esetén a Gazdasági Iroda és az Önkormányzati Iroda is feladatokat tud átvenni, de a program végrehajtás felelőse a Főépítési, Területfejlesztési, Területrendezési Iroda. A legfontosabb feladatai a koordináció és a kapcsolattartás a szakminisztérium és a települési önkormányzatok felé, a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről. A bevont szervezeti egységek száma, köre és feladatai a konkrét intézményrendszeri kérdések ismeretében még változni fognak.

Bármilyen szervezeti keretet is választ és működtet az ITP gazdája, a munkacsoport **program menedzsment** feladatokat lát el. A program menedzsment nem csupán az ITP háttérdocumentum tartalmának mechanikus végrehajtását jelenti, hanem az időközben bekövetkező változások kezelése és az időben még távolabb eső projektek pontosítása és támogatási csatornába terelése is a feladata. A program menedzsment a szakmai precizitáson túl rugalmasságot és szoros együttműködést igényel a helyi szintű döntéshozókkal és a szakmai feladatokat ellátó cégekkel, valamint a TOP Plusz Irányító Hatósággal.

A megyei önkormányzatok mellett mind a tervezés időszakában (megyei koncepció és programozás), mind a végrehajtás során további **együttműködő települési önkormányzatok, társadalmi szervezetek, társulások, intézmények, vállalkozások, az oktatás, egészségügy, lakossági ellátás, turisztika területén dolgozó szervezetek, egyházak partnerségi bevonása** szükséges a sikeres és hatékony megvalósításhoz.

A területfejlesztésben szükséges partnerség megalapozására Veszprém megyében 2012. május 31-én megalakult és megújítás alatt lévő Veszprém **Megyei Területfejlesztési Szakmai Kollégium**. Szakmai Kollégium keretében megvalósuló partnerség és együttműködés kiemelt célja a 2021-2027-es uniós tervezési ciklusban Veszprém megye területi fejlesztésének elősegítése. Állandó tagjai: Veszprém Megyei Önkormányzat, illetve a Veszprém Megyei Kormányhivatal, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Pannon Egyetem, a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Megyei Szervezete, valamint a Balaton Fejlesztési Tanács.

A megyei szintű és a helyi **média** bevonása, valamint a célzott internetes felületek biztosítják a megfelelő információáramlást, a társadalmasítás eszközei lehetnek. A **megyei lakosság**, az itt működő **vállalkozások** közvetlen bevonásához is meg kell találni a megfelelő fórumokat. A Stratégiában megfogalmazott célok elérése érdekében el kell érni, hogy a lakosság a folyamat katalizátorává váljon az elfogadó és aktívan együttműködő hozzáállásával.

A hatékony megvalósítás elengedhetetlen feltétele emellett a megyei területfejlesztést befolyásoló **országos szintű tervezéshez és a végrehajtási intézményrendszerhez való illeszkedés** (Országos Fejlesztési És Területfejlesztési Koncepció, operatív programok).

9. Monitoring és értékelési terv

A megyei program tartalmának megvalósulásának nyomon követése szükséges. Időről-időre meg kell vizsgálni az előrehaladás fokát az indikátorok teljesülésének mérése segítségével. Az értékelési folyamat monitoring és értékelési terv alapján történik.

A monitoring a megyei területfejlesztési program elemeinek, intézkedéseinek, projektjeinek pénzügyi és fizikai megvalósításának nyomon követésére terjed ki. A monitoring vizsgálat eredménye mutatja meg, hogy az adott programelemek, projektek az előre eltervezett módon kerül-e végrehajtásra, valamint hogy biztosított-e a koncepcionális és stratégiai célok elérése.

Monitoring feleljen meg az alábbi jellemzőknek:

- hatékony eszköz a program megvalósulását ellenőrző Veszprém Megyei Önkormányzat kezében
- folyamatos legyen, nem egyszeri tevékenység

- konkrét, jól meghatározott célja a megyei stratégia és operatív programelemek megvalósulásának nyomonkövetése
- valósuljon meg folyamatos adat, információ gyűjtés a megvalósításra vonatkozóan, történjen meg folyamatos összevetés a kitűzött célokkal,
- feladata, hogy hívja fel a figyelmet a céloktól való esetleges eltérésekre, ezáltal lehetővé téve a megyei önkormányzat - illetve a végrehajtásba vele partnerségben bevont további szereplők - számára, hogy szükség esetén beavatkozzon.

Már jelen - tervezési - szakaszban ki kell alakítani a monitoringrendszert, megszervezni az indikátorok elemzéséhez tényadatokat szolgáltató információ rendszer elemeit és a rendszeres információgyűjtés módját.

A megvalósulás folyamatának ellenőrzésére éves jelentések készítése történik.

A megvalósulás monitoringja indikátorok meghatározásával történik. A prioritásokat, illetve intézkedéseket összefoglaló táblázat, továbbá a prioritások kifejtése tartalmazza a program egyes elemei megvalósulását mérő indikátorok meghatározását.

A monitoring és értékelési terv szakmai tartalmának kialakításában az alábbi dokumentumokat vettük figyelembe:

- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,
- a 218/2009. (X. 6.) Korm. Rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól,
- Veszprém megye területfejlesztési programja - Stratégiai program
- Partnerségi Megállapodás 2021-2027,
- az EU szakpolitikai célkitűzései,
- Operatív Programok tervezetei.

A monitoring és értékelési tevékenység szervezeti kereteinek és folyamatainak beazonosítása a tervezés későbbi szakaszában lehetséges csak, mivel a megyei önkormányzatok megyei szintű területfejlesztési koordinációs funkciója jogszabályilag definiált, ennek pontos keretei, egyéb intézményi szereplői és az egyes szereplők közötti feladatmegosztás még nem került nemzeti szinten kialakításra. Mindaddig, amíg ez a funkciólehatárolás nem áll rendelkezésre, monitoring és értékelési terv nem készíthető.

Az **indikátorok módszertanának meghatározásához** központi módszertani útmutatás lenne szükséges, azért, hogy valamennyi területfejlesztési programot készítő megye egységes szemléletmód és módszer alapján alakítsa ki a saját indikátor-készletét. Az indikátor-rendszer véglegesítéséhez az Operatív Programok elfogadása is szükséges. Az OP-k véglegesítését követően nyílik mód az indikátorok módszertanának meghatározására a további indikátorokra nézve is.

A Program indikátorai és az indikatív finanszírozási háttér bemutatása

Prioritás	Beavatkozások	Tervezett beavatkozások indikátorai	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Cél-állapot elérésének időpontja	Adatforrás	Finanszírozás indikatív forrása
A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése	Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	GINOP Plusz, hazai forrás
		- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyenérték		2021	2027	IH	
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	millió Ft (EUR)	0	2021	2027	IH	
		- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	0	2021	2027	IH	
	A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	GINOP Plusz, hazai forrás
		- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyenérték		2021	2027	IH	
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	millió Ft (EUR)	0	2021	2027	IH	
		- A kkv-k nettó árbevétele	millió Ft (EUR)	0	2021	2027	KSH	
		- A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	%		2021	2027	KSH	

	A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések	- A programokba bevont személyek száma	fő	0	2021	2027	IH	GINOP Plusz, hazai forrás
	A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében	- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is	fő	0	2021	2027	FAIR	GINOP Plusz, hazai forrás
		- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma	fő	0	2021	2027	FAIR	
	Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	GINOP Plusz, hazai forrás
		- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyen-érték		2021	2027	IH	
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	0	2021	2027	IH	
		- A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év		2021	2027	Létesítmények adat-szolgáltatása	
		- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése	millió Ft (EUR)	0	2021	2027	KSH/kutatás	
A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt	A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok	- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	TOP Plusz, hazai forrás
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyen-	0	2021	2027	IH	

integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés	támogatásával		érték					
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	0	2021	2027	IH	
		- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is	fő	0	2021	2027	FAIR	
		- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma	fő	0	2021	2027	FAIR	
	A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	TOP Plusz, hazai forrás
		- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyen-érték		2021	2027	IH	
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	0	2021	2027	IH	
	Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések	- Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	TOP Plusz, hazai forrás
		- Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyen-érték		2021	2027	IH	
		- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	0	2021	2027	IH	
		- A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő	látogatás/év		2021	2027	Létesítmények adat-	

		támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése					szol-gálta-tása	
		- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése	millió Ft (EUR)	0	2021	2027	KSH/kutatás	
Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei	A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	- Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása	személy	0	2021	2027	IH	DIMOP Plusz, EFOP Plusz, hazai forrás
		- Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi)	fő	0	2021	2027	KSH	
	A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció	- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	személy	0	2021	2027	IH	DIMOP Plusz, EFOP Plusz, hazai forrás
		- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	0	2021	2027	IH	
		- Akadálymentesített épületek száma	db	0	2021	2027	IH	
	A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása	- Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is	fő	0	2021	2027	FAIR	DIMOP, EFOP Plusz, hazai forrás
		- A munkahelyi képzésekben résztvevők száma	fő	0	2021	2027	FAIR	
	A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon	Az elérhetőség javítása	- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	0	2021	2027	IH
Térségi mobilitás biztosítása		- Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	0	2021	2027	IH	
A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése		- Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	db	0	2021	2027	IH	
		- Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	0	2021	2027	IH	
Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése		- Kialakított intelligens közlekedési rendszerek száma	db	0	2021	2027	IH	
Forgalombiztonság		- Közlekedésbiztonsági fejlesztést	db	0	2021	2027	IH	

biztosító mobilitás	növelése	megvalósított települések száma						
		- Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	0	2021	2027	IH	
A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése	A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás	- Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	m	0	2021	2027	FAIR	KEHOP Plusz, hazai forrás
	Zöldinfrastruktúra fejlesztés	- Létrejött új zöldfelületek nagysága - A zöldfelületek elérésének átlagos távolsága	m ² m	0	2021	2027	FAIR	KEHOP Plusz, hazai forrás
	Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására	- Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	m	0	2021	2027	FAIR	KEHOP Plusz, hazai forrás
	A megye környezetminőségének javítása	- Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	2021	2027	IH	KEHOP Plusz, hazai forrás
	A klímaadaptációs képesség fokozása	- Klímaadaptációs hatású projektek száma	db		2021	2027	IH	KEHOP Plusz, hazai forrás
	Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései	- A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése	kWh/év		2021	2027	IH	KEHOP Plusz, hazai forrás
		- További kapacitás megújuló energia előállítására	MW	0	2021	2027	IH	

TERVEZÉST KÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK

Tervezést kísérő eljárások keretében elkészült Veszprém megye 2021-2027 közötti időszakra szóló területfejlesztési programjának

- **területi (társadalmi, gazdasági, környezeti) hatásvizsgálata,**
- **környezeti értékelése.**

A hatásvizsgálat és a környezeti értékelés önállóan, külön kötetben kerül dokumentálásra.

KÉSZÜLT
A VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
MEGBÍZÁSÁBÓL

VESZPRÉM MEGYE

TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

OPERATÍV PROGRAM

AZ EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS KERETÉBEN BEÉRKEZETT VÉLEMÉNYEK ÉS JAVASLATOK
FIGYELEMBEVÉTELÉVEL ÁTDOLGOZOTT, KIEGÉSZÍTETT VÁLTOZAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A PÉNZÜGYMINISZTERIUM PM/1244/2021. SZÁMÚ
2021. FEBRUÁR 18-ÁN KELT VÉLEMÉNYÉBEN FOGLALTAKRA

2021. FEBRUÁR 25.

**VESZPRÉM MEGYE
TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA
OPERATÍV PROGRAM**

MEGBÍZÓI KONZULTÁCIÓ

Dr. Imre László
megyei főjegyző

Fabacsovics Zoltán
megyei főépítész, irodavezető

Várszegi Bernadett
területfejlesztési referens

KÉSZÍTETTE: PESTTERV KFT

Felelős tervezők:

Károlyi János
Schuchmann Péter

További tervezők:

Hanczár Zsoltné
Kollányi László
Rhorer Ádám
Ziman Gergely
Botos István Csaba

2021. február 25.

TARTALOM

ÖSSZEFOGLALÁS, TERVEZÉSI HÁTTÉR	4
1. TÁMOGATÁS SEGÍTSÉGÉVEL MEGVALÓSÍTANDÓ PROGRAMOK	13
1.1. Európai Unió támogatással megvalósuló programok	13
1.1.1. Ágazati OP-ból megvalósítható programok	13
1.1.2. Egyéb programok	16
1.2. Hazai finanszírozású programok	26
2. A TERVEZETT FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK MEGYEI PRIORITÁSOK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN.....	28
2.1. A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése	29
2.1.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása	29
2.1.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása	34
2.2. A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés.....	41
2.2.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása	41
2.2.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása	48
2.3. Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei.....	59
2.3.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása	61
2.3.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása	64
2.4. A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás	74
2.4.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása	74
2.4.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása	76
2.5. A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése	83
2.5.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása	83
2.5.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása	86
2.6. Együttműködés keretében tervezett fejlesztések	99
2.7. A vállalkozások, civil szervezetek fejlesztési tervei	99
3.HORIZONTÁLIS JELLEGŰ INFORMÁCIÓK.....	100
3.1.A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere.....	100
3.2. Környezeti értékelés	102
3.3. A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása	102

Összefoglalás, tervezési háttér

Országos fejlesztési célkitűzések, mint Veszprém megye fejlesztésének keretei

A magyarországi PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS figyelembevételével a fejlesztés stratégiai céljai, a nemzeti fejlesztések fő súlypontjai:

A kohéziós források felhasználását a magyarországi Partnerségi Megállapodás egy 2030-ig szóló jövőképre és annak eléréséhez rendelt 6 stratégiai célra alapozza.

„Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett. A társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangja biztosíthatja a nemzeti erőforrások, a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését, alkalmazkodóképességünket a hazai és globális kihívásokra. Jövőképünk, hogy 2030-ra Magyarország azon 5 európai ország közé emelkedik, ahol a legjobb élni, dolgozni, alkotni és lakni.”

A stratégiai célok között 5 célkitűzés vonatkozik Veszprém megyére is:

- Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség
- Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése
- Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet
- Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében
- Vonzó vidéki életmód

A PM céljai összhangban állnak a hazai fejlesztéspolitika stratégiai céljaival és maradéktalanul megfeleltethetők az unió szakpolitikai célkitűzéseinek.

A Partnerségi megállapodásban meghatározott fejlesztések a szakpolitikai célkitűzések rendszerében

1. Az Intelligens Európa célkitűzés keretében a gazdaság versenyképességének, a termelés hatékonyságának javítása, a kutatás-fejlesztés-innováció, vállalkozásfejlesztés, a vállalkozások és a közszolgáltatások digitalizálása támogatása cél.

Főbb tervezett beavatkozások:

- A kutatói szakmai előmenetel támogatása, vonzóbb kutatói életpálya kialakítása.
- Kutatói infrastruktúrák fejlesztése, tudományos és innovációs parkok új hálózatának létrehozása.
- Az ipar és kutatás, felsőoktatás, kutatóintézetek és vállalkozások együttműködésének támogatása, termékfejlesztés ösztönzése.
- A vállalkozások hozzáadott érték termelésének növelése.
- Kiemelt növekedési potenciállal rendelkező, a zöld gazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipari vállalkozások támogatása.
- A vállalkozások támogatása az új technológiákra történő sikeres átállás, innováció, fenntartható technológiaváltás és a digitalizáltság növelése terén.

- Értékláncbéli sikeres részvétel erősítése, vertikális és innovációs együttműködések, a nemzetközi piacra lépés támogatása.
- A KKV-k IKT használatának szemléletformálása, a cégek ösztönzése, támogatása, digitalizációs szintjének emelése, IKT eszközökhöz és megoldásokhoz való hozzáférési lehetőségek bővítése.
- Stratégiai ágazatokra és kiemelt növekedési potenciálú vállalkozásokra fókuszáló vállalkozásfejlesztési programok.
- Térségi és helyi gazdaság erősítése, továbbá gazdaságfejlesztési akciók, komplex programok támogatása területi kiegyenlítési céllal, kiemelten a legkevesbé fejlett térségekben.
- Korszerű digitális megoldások fokozatos bevezetése a közigazgatási munkába (pl. korszerű adatvédelmi, adatelemzési, feldolgozási megoldások, mesterséges intelligencia, szoftverrobotok, stb.).

2. A Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa célkitűzés a gazdaságosan és környezetileg is fenntartható energiatermeléssel és biztonságos hálózatokkal, intelligens megoldásokkal, megújuló és bővülő kapacitású közművekkel, tisztább üzemű városi közlekedéssel támogatja környezeti és természeti erőforrásaink fenntartható használatát.

Főbb tervezett beavatkozások:

- A megújuló energia alapú egyéni és közösségi áram-és hőtermelést valamint a saját célú felhasználást célzó beruházások támogatása.
- Energiatakarékos technológiák elterjesztése. Nagyobb hálózati rugalmasságot és az időjárásfüggő megújuló energia alapú áramtermelők integrálását biztosító intelligens hálózati megoldások, okos mérők alkalmazása.
- Távhő rendszer korszerűsítése, zöldítése, okos költségmegosztók telepítése.
- Épületenergetikai, energiahatékonysági fejlesztések, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint szemléletformálás.
- A közösségi közlekedésen túlmutató alacsony energiaigényű és kibocsátású alternatív (kiemelten elektromos) közlekedési módok, e-autózás választásának ösztönzése és feltételeinek megteremtése, például alternatív üzemanyagtöltő hálózatok kiépítése.
- A körforgásos gazdaságra való átállással összefüggő beruházások, fejlesztések.
- A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer minőségi fejlesztése.
- Közütemi ivóvíz- és szennyvízhálózatok fejlesztése. A 2000 lakosegyenérték alatti települések szennyvíztisztítása kiemelt hangsúlyt kap.
- A vízminőség védelmét és az aszálykezelést is integráló vízgazdálkodási fejlesztések a fenntartható ár- és belvízvédelem javítása, vizeink állapota és a vízmérleg javítása érdekében.
- Szennyezett ipari és barnamezős területek helyreállítása, kármentesítése és gazdasági célú fejlesztése.
- A Natura 2000 területek és a zöldinfrastruktúra megőrzését, az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartható hasznosítását biztosító ökológiai és infrastrukturális feltételek megteremtése, információs rendszerek fejlesztése.
- Katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség fejlesztése a katasztrófakockázat csökkentés érdekében.
- A kötöttpályás, tiszta üzemű városi mobilitás hálózat és eszközállomány fejlesztése, beleértve az utasélmény számottevő növelésének szempontját is.
- Átképzési programok a legnagyobb ÜHG kibocsátók kiváltásánál a speciálisan képzett munkaerő rugalmasabb alkalmazása, új gazdasági ágak meghonosítása érdekében.

- Fenntartható akvakultúra-beruházások hatékony víz- és energiahasználattal alternatív energiaforrásokkal, illetve a környezetterhelés csökkentésével, öshonos halállomány nevelésével.
- Halfeldolgozás és halmarketing.

3. A Jobban összekapcsolt Európa célkitűzés keretében a gyors és kényelmes közúti, kerékpáros és vasúti közlekedés összekapcsolt, új generációs infrastruktúrájának megteremtése kerül támogatásra.

Főbb tervezett beavatkozások:

- Közút- és vasútvonalak korszerűsítése és bővítése.
- Vasútvonalak villamosítása és a megfelelő biztosító berendezések kiépítése.
- Vasúti közlekedés sebességének növelése, vasúti járművek beszerzése.
- Kerékpáros közlekedés biztonságát célzó beruházások.
- Lokális, országos és EuroVelo kerékpárút-hálózatok építése, továbbfejlesztése.
- További intermodális csomópontok kialakítása.

4. A Szociális Európa célkitűzés a gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes társadalom megalapozását szolgálja munkaerőpiaci beavatkozásokkal, az egészségügy, köznevelés, szakképzés, felsőoktatás és a szociális intézményrendszer fejlesztésével, valamint a társadalmi felzárkózás és esélyegyenlőség támogatásával.

Főbb tervezett beavatkozások:

- Kiemelt jelentőséget kap az egészségügyben a megelőzés és az ellátáshoz, valamint azon belül különösen a minőségi alapellátáshoz való egyenlő hozzáférés.
- Az egészségügyi ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése, hatékonyságának javítása.
- A köznevelés eredményességének javítását célzó, a lemorzsolódást csökkentő programok, fejlesztések megvalósítása.
- Az alapkészségek, kiemelten a digitális készségek, és a kulcskompetenciák megerősítése.
- Tehetséggondozás, felzárkóztatási programok a gyermekek és fiatalok részére.
- Humán közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése.
- Munkahelyek védelme, a munkaerőpiac helyreállítása, a munkában maradás vagy munkába állás segítése, a munkaerőpiac gazdasági sokkokkal szembeni ellenálló-képességének erősítése.
- Hatékony munkaerő-feltárás és –közvetítés, foglalkoztatást és munkába állást ösztönző támogatások és szolgáltatások.
- A munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség és a jogszerű foglalkoztatás erősítése.
- Mindenkinek – kiemelten a hátrányos helyzetű, és roma fiatalok számára – esélyt kell teremteni a felsőoktatáshoz való hozzáféréshez.
- A szakemberhiány mérséklése a szakmai oktatás és a felsőoktatási képzések vonzóvá tételével, a kibocsátás mennyiségi és minőségi növelésével.
- A szak- és felnőttképzési kínálat folyamatos aktualizálása, szolgáltatások igazítása a felhasználók igényeihez.
- Korszerű, digitális kompetenciafejlesztésre alkalmas oktatási környezet megteremtése a szakképzésben.
- A felsőoktatás, illetve a szakmai oktatás magasabb szintű együttműködése révén a képzések tartalmi összhangja, egymásra épülése által biztosított karrierlehetőség.
- Megváltozott munkaképességűek, fogyatékos személyek és idős munkavállalók munkába állásának segítése.

- A nők munkaerő-piaci részvételének előmozdítása többek között bölcsődei férőhelyek számának növelésével, kisgyermekes szülők rugalmas foglalkoztatásának segítségével.
- Családbarát munkahely kialakítása munkahelyi óvodák, bölcsődék férőhely kialakításával, növelésével.
- Társadalmi szolidaritás előmozdítása az önkéntesség kultúrájának népszerűsítésével.
- Átmeneti gyermekfelügyeletet nyújtó szervezetek támogatása és kisgyermekes szülők rugalmas foglalkoztatásának segítése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek iskolaérettségének, és sikeres iskolai karrierjének segítése iskolán belüli és kívüli programokkal.
- A hátrányos helyzetű emberek, köztük kiemelten romák iskolai végzettségi szintjének és foglalkoztatási esélyeinek növelése. iskolán belüli és kívüli programokkal.
- A legszegényebb települések települési szintű diagnózis alapján történő komplex (infrastrukturális és humán) fejlesztése, egységes koordináció mellett.
- Romák, köztük kiemelten roma nők foglalkoztatásba ágyazott képzése, továbbá a közfoglalkoztatottak munkaerőpiacra történő segítése, bűnelkövetők társadalmi visszailleszkedésének támogatása.

5. A polgárokhoz közelebb álló Európa célkitűzés beavatkozásai a területi elmaradottság csökkentésére és a települések élhetőségének javítására koncentrálnak a település-, városfejlesztés támogatásával, a térségi gazdaság fejlődését támogató célzott humán és infrastruktúrafejlesztésekkel, a turizmus fejlesztésével.

Főbb tervezett beavatkozások:

- A területi egyenlőtlenségek tompítását szolgáló beavatkozások.
- Átfogó városfejlesztési programok a városokban és funkcionális vonzáskörzeteikben átfogó térségi programok, integrált területi beavatkozások keretében.
- Gazdaságfejlesztési célú térségi fejlesztési programok a helyi erőforrások kihasználásával.
- Kiemelten a leginkább elmaradott régiók területi lehetőségeihez igazodó összetett gazdasági, innovációs, felsőoktatási, infrastrukturális és humán beavatkozások megvalósítása.
- A kistelepüléseken a falusi életmód hátrányainak csökkentése célzott infrastruktúra-, gazdaság- és közösségfejlesztési programokkal.
- A vidéki életmód rehabilitációjához a munkaerő rugalmasabb mobilitását lehetővé tévő közlekedési fejlesztések.
- A turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése a helyi gazdaság élénkítésével összhangban. Kulturális és művészeti, történeti jelentőségű értékekre épülő, komplex minőségi szolgáltatást nyújtó attrakciók fejlesztése, illetve a rekreációs célú, családbarát vonzerőre építő komplex fejlesztések támogatása.

A Veszprém megyei területfejlesztési program operatív fejezete a megye területfejlesztési koncepciójára, valamint a területfejlesztési program stratégiai program részére alapozva készült úgy, hogy figyelembe veszi az országos fejlesztés fő célkitűzéseit.

A Veszprém megyei területfejlesztési operatív program készítésének célja, hogy egy egységes dokumentumba foglalja össze az elkövetkező 7 évre tervezett fejlesztéseket, tervezett beavatkozásokat bemutatva, hogy azok a kitűzött célok elérését miképpen szolgálják.

A területi szereplőktől a 2021-2027 közötti fejlesztési időszakra vonatkozóan a koncepció és a program kidolgozása során több száz projektötlet merült fel, így a széles társadalmasított információs bázisra épülő program ezen információk feldolgozását, rendszerezését is magában hordozza.

A munka során arra törekedtünk, hogy a nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a tervezési munka eredményeként elősegítsük a területi és helyi gazdaságfejlesztést és a foglalkoztatást, valamint ezekhez a célkitűzésekhez kapcsolódó társadalmi és infrastrukturális fejlesztéseket.

Az Operatív program kidolgozása időpontjában (2020 novemberében) még nem állt rendelkezésre az a Kormány határozat, amely alapján meghatározhatóvá válna, hogy Veszprém megye fejlesztési programjára mekkora nagyságú forrás fog rendelkezésre állni a megye 10 járásában. Ezen felül arra sem áll rendelkezésre információ, hogy a városok és térségük (járási) részprogramok keretében Veszprém megye 10 járása mekkora forrásnagyságokkal tervezhet. Az sem ismert, hogy Veszprém Megyei Jogú Város mekkora keretösszegre tervezve készíti el fejlesztési programját.

A járások vonatkozásában a tervezési folyamatot nehezítette, hogy nem voltak olyan szereplői körök (mint korábban a kistérségi munkaszervezetek), amelyek a jelentkező nagyszámú, kimondottan önkormányzati igényre fókuszáló projektötleteket rendszereznék, azokat valamilyen struktúrába rendezték volna. Mivel a hatályos területfejlesztési intézményrendszerben a járások nem önálló szereplők, így nem álltak rendelkezésre a járási szinten fejlesztési koncepciók sem. Ezeket a megyei területfejlesztési koncepció aktualizált járási összefoglalói helyettesítik. Nehezítette a tervezést az is, hogy még nem állt rendelkezésre a tervezés során egy autentikus, kormányzat által elfogadott OP prioritásrendszer.

A megyei OP igyekezett megszerezni a megye fejlesztési irányaihoz kapcsolódó projektötleteket, elképzeléseket ezek között valamiféle együttműködés relációkat keresve, megteremtve egy olyan környezetet, amelyben a területfejlesztés szereplői majd továbbgondolhatják a projektötleteiket. A végrehajtás intézményrendszere (pályázat, végrehajtó szervezet, stb.) sem kidolgozott kormányzati szinten, ezért az OP egyes fejezeteinek kidolgozottsága nem teljeskörű.

Jelen dokumentum Veszprém megye 2021-27-es időszakra szóló területfejlesztési programjának operatív program része, amely a megye területfejlesztési koncepciója, illetve az annak figyelembe vételével elkészült területfejlesztési program stratégia dokumentumok alapján került összeállításra. A tervezés módszertanilag egyrészt a 218/2009. (X. 6.) számú, a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló Kormányrendelet, másrészt a Pénzügyminisztérium által 2020. október 6-án kiadott „Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez” c. dokumentum alapján készült.

A Veszprém Megyei Önkormányzat a területfejlesztési dokumentumai megújítása keretében elkészítette Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának módosítását.

Az elfogadott területfejlesztési koncepció tartalmazza a **megye jövőképét**:

„VESZPRÉM MEGYE VONZÓ, ÉLHETŐ ÉS VERSENYKÉPES TÉRSÉG”

A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti

és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan térbeli és társadalmi egyenlőtlenségek mérséklődnek.

A megye jövőképe olyan távlatot rajzol fel, amelyben - a Nemzeti Fejlesztés 2030-ban kitűzött országos szintű stratégiai célkitűzések megvalósulásától is függő ütemben és mértékben - **Veszprém megyében:**

- **a helyi erőforrások széleskörű hasznosításával erősödik a gazdaság** úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában,
- **erősödik a gazdaság térségi beágyazottsága, nő a versenyképessége,**
- **javulnak a lakosság életkörülményei,**
- **a gazdaság minden versenyképes szektorában javulnak a fejlődési lehetőségek,**
- **nő a foglalkoztatás,** az aktív korú lakosság minden rétege és a tenni kívánók számára esély lesz a munkavállalásra, illetve a megélhetést biztosító önfoglalkoztatásra,
- **a XXI. századi innovatív, tudás alapú gazdasági ágak, szolgáltatások és intézmények megyei jelenléte megerősödik;**
- **a helyi szereplők együttműködése révén a megtermelt jövedelmek lehető legnagyobb része a megyén belül marad,** a térség gazdasági szereplőit és polgárait gazdagítja;
- **fejlődnek a települések, javul a környezet állapota és a lakosság életminősége,**
- **nő a megye népességmegtartó és népességvonzó képessége,** amelynek eredményeként csökkennek a megyén belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek, a multikulturális és érdektagolt helyi társadalom konfliktusai jól kezeltek.
- **javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei** úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti (a kiépítés alatt lévő M8 folytatása Veszprém megyén át az országhatárig, a 29. sz. vasútvonal villamosítása, a 20. sz. vasútvonal fejlesztése), mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém – Győr, Pápa – Győr) kapcsolatok vonatkozásában,
- **a belső közlekedési hálózat javításával** valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége,
- **az információs társadalom legújabb vívmányai** elterjedtek, és alkalmazásuk megjelenik a gazdasági és társadalmi életben,
- **megvalósulnak klímavédelmet és az energiahatékonyságot** és a károsanyagkibocsátás csökkentését szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia (különösen a napenergia) hasznosításának és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban,
- **a megye felkészül a klímaváltozás hatásaihoz** való folyamatos alkalmazkodásra,
- **a Székesfehérvár – Várpalota - Veszprém – Ajka gazdasági és innovációs tengely** a térségi gazdaságfejlesztés és a tudásipar meghatározó célterületévé válik, megvalósul az **M8 kiépítése** Ausztria határáig, a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém-Boba vasútvonal korszerűsítése ezt a gazdasági térséget intermodális központokon keresztül bekapcsolja a budapesti agglomeráció elővárosi és a nemzetközi hálózatok rendszerébe, bővül a gazdasági együttműködés Ajka és Várpalota vonatkozásában, valamint Pápa és Győr gazdasági együttműködése,
- **A kiépülő M8 jelentős mértékben felfűzi az országos sugaras gyorsforgalmi úthálózat elemeit és így tehermentesíti a fővárost, Székesfehérvárt és Veszprémet is.**
- **erősödik a táji-, természeti erőforrások fenntartható használata és az agrárium megyei adottságaira és a termelési hagyományokra, valamint a bővülő értékesítési lehetőségekre alapozva nő a helyben termelt és felhasznált egészséges élelmiszer mennyisége és aránya,** kiépülnek a **rövid ellátási láncok (REL),** amely a magyar gazdaságban, agráriumban és élelmiszerbiztonságban hálózatszerű, támogatott, és a foglalkoztatásban

jelentős szerepet vállaló, a világjárvány idején biztonságosabb termelési-piaci rendszert ad,

- kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembe vevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva **javul a vidéki térségek értékteremtő képessége**, szerepe az e térségekben való megélhetésben, a vidék népesség- és képességmegtartásában,
- kiteljesedik és gazdasági részesedését növeli a térségi sajátosságokkal bíró **szőlőtermesztés és borászat**, a helyi karaktert adó egyedi termékek termesztése és feldolgozása,
- a megyében egyre nagyobb teret nyer az energia-, anyag- és környezetkímélő gazdálkodás, a **körforgásos gazdaság** kialakítása,
- a **települések megőrzik és gazdagítják természeti- és épített értékeiket**, ápolják helyi hagyományaikat, amelyek így a fejlesztés erőforrásaivá válnak,
- javul a megye térszerkezete, azon belül javul az egyes települések szerkezete is, a társadalmilag indokolt és a gazdasági fejlődéssel összehangolt ütemben folytatódik a **városközpontok funkcióbővítő és értékőrző megújítása** és megkezdődik a vidéki településeken a **helyi értéket és karaktert hordozó településközpontok és településrészek revitalizálása**,
- bővülnek a zöldfelületek, egyaránt növekszik azok használati értéke és biológiai aktivitása, fokozatosan kialakulnak a **települések zöldfelületi rendszerei** (hálózatai),
- **tovább nő a megye erdősültsége**, javul az erdők állapota és ez egyaránt **hozzájárul a térségi gazdaság erősödéséhez**, az ökológiai-, a turisztikai- és rekreációs potenciál növekedéséhez,
- a Dunántúli-középhegység **karsztvíz készletével való gazdálkodás** meghatározó jelentőségűvé válik,
- **tovább bővül a nemzetközi és a belföldi idegenforgalom**, javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék eredményesebben használja ki a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése,
- **Veszprém MJV integrálódik a Balaton Kiemelt üdülőkörzetbe**, Európa 2023-as Kulturális Fővárosaként **idegenforgalmát tovább erősíti**,
- a Bakonyalja térségében bővülnek a **falusi vendéglátás**, a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködései,
- biztosítottak és elérhetők az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és a képzés, valamint a munkaerő-piaci igények változásához való alkalmazkodást biztosító **élethosszig való tanulás feltételei**, a különleges helyzetekben a **digitális oktatás és képzés** feltételeit rendelkezésre állnak,
- kialakul a **lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere**, biztosított az intézményhálózat elérhetősége,
- **Veszprém erősödik, mint a felsőfokú képzés és a térségi gazdasággal együttműködő innováció regionális központja** a Székesfehérvárral és a hazai pólusvárosokkal, valamint a Közép-Kelet Európai Országok gazdasági központjaival való együttműködésben,
- tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településein biztosítottak az **egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei**, a **pandémia okozta szociális és egészségügyi, megelőzési rendszerek**,
- megőrződnek a **gazdag hagyományok és tradíciók**, nő a kultúra szerepe a térségi és a helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében).

A jövőképpen megfogalmazott célállapot elérését a **területfejlesztési koncepció három átfogó célja** szolgálja:

Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés

Az átfogó célként megjelölt életminőség emeléséhez nélkülözhetetlen a gazdasági alapok megerősítése, a megye gazdaságának fejlesztése (a különböző térségi potenciálok és sajátosságok figyelembevételével), a gazdasági növekedés támogatása, versenyképes, innovatív, a kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés, a megye és települései fejlesztésének gazdasági alapjainak megteremtése, a foglalkoztatás és a jövedelmek bővítésével a lakosság megélhetésének javítása, közvetve a megye térségei és települései népességmegtartó és népességvonzó képességének erősítése.

Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése

Veszprém megye területfejlesztése csak akkor lehet eredményes és sikeres, ha az hozzájárul a megye településein élők életminősége javulásával, „jól létének” biztosításával. Az életminőség javításának célkitűzése ezért átfogja a koncepció egészét, az egészséges társadalom megteremtésétől a megélhetés feltételeinek javítását szolgáló gazdaságfejlesztésen, a szolgáltatások elérhetőségének javításán át a települési terek környezetminőségének javításáig

Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Veszprém megye fejlesztésének fontos feltétele az összehangoltan, harmonikusan és fenntarthatóan működő, a meglévő térszerkezet rendszerét építő módon hasznosító és a környező makroregionális kapcsolatokban aktívan részt vevő gazdasági, társadalmi és területi térszerkezet megteremtése, amelyben együttműködő, értékeket teremtő és védő partnereként vehet részt a megye minden térsége és települése. Ennek megteremtése átfogó fejlesztéspolitikai célkitűzés.

A három átfogó cél megvalósulását összesen **nyolc stratégiai cél** segíti az alábbiak szerint:

Átfogó cél 1. „A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés” elérését szolgáló **stratégiai célok**:

1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével

1.2. A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával

1.3. Vidéki térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása

Átfogó cél 2. „A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése” elérését szolgáló stratégiai célok:

2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása

2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával

2.3. Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása

Átfogó cél 3. „A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése” elérését szolgáló stratégiai célok:

3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése

3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

A helyzetértékelés eredményei és a megyei területfejlesztési célok alapján kirajzolódó fejlesztési irányokra figyelemmel kerültek meghatározásra a stratégiai program fejlesztési prioritásai.

A területfejlesztési stratégia öt prioritást határoz meg, amelyek az alábbiak:

1. Prioritás:

A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

2. Prioritás:

A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

3. Prioritás:

Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

4. Prioritás:

A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

5. Prioritás:

A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

1. Támogatás segítségével megvalósítandó programok

A támogatásokkal megvalósuló programok megvalósíthatósági tanulmányterv alapján az integrált térségi és települési tervekre épülnek majd, a megye, a megyei jogú város, valamint a járások fejlesztési szükségletei és elképzelései alapján.

A települési önkormányzatok körében, a gazdasági szereplők körében, az intézmények és a társadalmi szervezetek körében végzett projektgyűjtés során összeállt listák alapján a megyei önkormányzat - tervezési hatáskörébe tartozó esetekben – a járási partnerekkel közösen igyekezett a támogatott fejlesztéseket projektsomagokba rendezni. Azt, hogy a megyei jogú város és a megye többi települése milyen arányban részesedik a megyei fejlesztési forrásokból, a megyei ITP tervezésének szintjén a megyei önkormányzat a megyei jogú város önkormányzatával egyeztetve fogja meghatározni.

1.1. Európai Unió támogatással megvalósuló programok

A megye további fejlődését szolgáló programok a területi és az ágazati operatív programokon keresztül az Európai Unió támogatásával valósulnak meg.

1.1.1. Ágazati OP-ból megvalósítható programok

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Környezeti és Energhahatékonyági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

Az operatív programok tartalma még nem végleges. Változhatnak az OP-k prioritásai és intézkedései, továbbá az egyes ágazati OP-k közötti lehatárolás.

Ágazati programok közül az alábbi fejlesztési prioritások és intézkedések ismertek, melyek jelenleg is egyeztetési stádiumban vannak:

Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)

1. prioritási tengely: Közzolgáltatások digitalizációja
 - 1.1 Digitális transzformáció
 - 1.2 Adatvezérelt közigazgatás
 - 1.3 Helyi közzolgáltatások digitalizációja
2. prioritási tengely: Elektronikus közzolgáltatások összehangolása
 - 2.1 Nyilvántartások közötti átjárhatóság
 - 2.2 Állami alkalmazásfejlesztés konszolidációja

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)

1. prioritási tengely: Egészségügyi fejlesztések
2. prioritási tengely: XXI. századi köznevelés
3. prioritási tengely: Társadalmi felzárkózási fejlesztések
4. prioritási tengely: Szociális fejlesztések
5. prioritási tengely: Rászoruló személyek támogatása
6. prioritási tengely: Család- és ifjúságügyi fejlesztések

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)

1. Prioritási tengely: A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése
 1. Egyedi célkitűzés: Hozzájárulás a vízi biodiverzitás és ökoszisztémák védelméhez és megőrzéséhez
 - 1.1 Hozzájárulás a vízi biodiverzitás és ökoszisztémák védelméhez és megőrzéséhez:
 2. Egyedi célkitűzés: A hatékony halászati ellenőrzés és nyomon követhetőség, valamint a tudományos alapú döntéshozatalhoz szükséges megbízható adatok támogatása
 - 2.1 Halászati ellenőrzés és nyomon követés támogatása:
 - 2.2 Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása:
2. prioritási tengely: A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása
 1. Egyedi célkitűzés: A fenntartható akvakultúra tevékenységek támogatása
 - 1.1 Akvakultúra beruházás támogatása:
 - 1.2 Innováció:
 - 1.3 Halastavak természetiérték-fenntartó szerepének támogatása:
 - 1.4 Ágazati szaktanácsadás és iskolarendszeren kívüli képzés támogatása:
 - 1.5 Termelői szervezetek létrehozásának támogatása:
 2. Egyedi célkitűzés: A halászati és akvakultúra termékek marketingjének, minőségének és hozzáadott értékének, valamint ezen termékek feldolgozásának támogatása
 - 2.1 Halfeldolgozás
 - 2.2 Halmarketing

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)

1. prioritási tengely: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése
 - 1.1 A városi környezet biodiverzitásának, környezetbarát infrastruktúrájának megerősítése, valamint a környezetszennyezés csökkentése
2. prioritási tengely: TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése
 - 2.1 Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens, biztonságos és intermodális TEN-T fejlesztése
3. prioritási tengely: Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
 - 3.1 Fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens, biztonságos és intermodális TEN-T

3.2 Fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás kialakítása, ideértve a TEN-T-hez való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is

EUROVELO kerékpáros létesítmények fejlesztése

Közlekedési célú megújuló energia előállítását szolgáló technológiák fejlesztése elsősorban biogáz (bio LNG, CNG), megújuló alapú hidrogén és fejlett bioüzemanyagok vonatkozásában.

Alternatív üzemanyagtöltő infrastruktúra (pl. e-töltők, H-töltők) fejlesztése

Határátkelőhelyek fejlesztése, a határátkelés gyorsításához szükséges eszközök beszerzése

Önvezető autózást támogató rendszerek kiépítése/fejlesztése

Nemzeti Közlekedési Stratégia menedzsment eszközeinek előkészítése

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)

1. prioritási tengely: Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció

1.1 A kkv-k növekedés és versenyképesség előmozdítása

1.2 A digitalizáció polgárok, vállalkozások és kormányok előnyére fordítása

2. prioritási tengely: Kutatás, fejlesztés, innováció

2.1 A kutatási és innovációs kapacitások megerősítése, valamint előrehaladott technológiák bevezetése

2.2 Készségfejlesztés az intelligens szakosodáshoz, ipari átalakuláshoz és vállalkozáshoz

3. prioritási tengely: Fenntartható munkaerőpiac

3.1 A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot

3.2 A nők munkaerő-piaci részvételének előmozdítása, a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlya, ideértve a gyermekgondozás igénybevételét, az egészséges munkakörnyezetet, a munkavállalók, a vállalkozások és a vállalkozók változáshoz való alkalmazkodását

3.3 Az egész életen át tartó tanulás – különösen a készségek rugalmas fejlesztésére és az átképzésre irányuló lehetőségek – elősegítése mindenki számára, figyelembe véve a digitális készségeket, a munkaerő-piaci igényekre alapozva megfelelőbben előre jelezve a változásokat és az új készségek iránti igényeket, megkönnyítve a pályamódosítást és elősegítve a szakmai mobilitást

4. prioritási tengely: Ifjúsági garancia

4.1 A foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot

5. prioritási tengely: Felsőoktatás, szakképzés

5.1 Az oktatási és képzési rendszerek minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának fejlesztése, a kulcskompetenciák – többek között a digitális készségek – elsajátításának támogatása céljából

5.2 A minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkor oktatástól és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára

6. prioritási tengely: Turizmus, örökségvédelem

6.1 Integrált társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása városi területeken

6.2 Integrált helyi társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi fejlődés, kulturális örökség és biztonság előmozdítása, többek között vidéki és part menti területeken, közösségvezérelt helyi fejlesztés révén is

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

1. prioritási tengely: Versenyképes megye
 - 1.1 Helyi gazdaságfejlesztés támogatása
 - 1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások támogatása
 - 1.3 Helyi és térségi közszolgáltatások támogatása
 - 1.4 Fenntartható városfejlesztés támogatása
2. prioritási tengely: Térségfejlesztés
 - 2.1 Tartalma megegyezik az 1. prioritási tengely 1-3 beavatkozási területei szerinti *tartalommal, a megyei integrált területi programokhoz kapcsolódva*
3. prioritási tengely: Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések
4. prioritási tengely: Területi humán fejlesztések
5. prioritási tengely: Budapesti infrastrukturális fejlesztések
 - 5.1 Kormányzati hatáskörű kiemelt projektek - zöldfelületi fejlesztések
 - 5.2 Budapesti önkormányzatokkal egyeztetett tartalom, pályázatos konstrukciók
6. prioritási tengely: Budapesti humán fejlesztések
 - 6.1 Az országos humánfejlesztési programok budapesti „elemei”
 - 6.2 Budapesti önkormányzatokkal egyeztetett tartalom, pályázatos konstrukciók

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

1. prioritási tengely: Vízgazdálkodás, katasztrófakockázat csökkentés
 - 1.1 Katasztrófakockázat csökkentés éghajlatváltozás
 - 1.2 Vízgazdálkodás
2. prioritási tengely: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
 - 2.1 Fenntartható vízi közmű rendszerek
 - 2.2 Települési zöld infrastruktúra
 - 2.3 A körforgásos gazdaságra való átállás
3. prioritási tengely: Környezet- és természetvédelem
 - 3.1 Környezetvédelem
 - 3.2 Természetvédelem
4. prioritási tengely: Megújuló energiagazdaság
 - 4.1 Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása
 - 4.2 A megújuló energiák ösztönzése
 - 4.3 Intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése
 - 4.4 Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
5. prioritási tengely: Igazságos átmenet

1.1.2. Egyéb programok

1.1.3.1. Egyéb EU-s programok

A 2021-2027 közötti időszakban is várhatóan kiírásra kerülnek közvetlen uniós finanszírozású alapok, de ezek részletei jelenleg nem, vagy csak részben ismertek.

UNIÓS FEJLESZTÉSI ALAPOK CÉLKITŰZÉSEIK

Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)

Az európai kohéziós politika egyik fő pénzügyi eszköze. Célja az európai régiók fejlettségi szintje közötti különbségek enyhítésének támogatása és a leghátrányosabb helyzetű régiók elmaradottságának csökkentése. Különös figyelmet fordít azon régiókra, amelyek súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdenek.

Az ERFA rendeltetése, hogy segítse a Közösségen belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását. E célt az alábbiak támogatásával éri el:

- a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztése és strukturális kiigazítása;
- hanyatló ipari térségek átalakítása.

Európai Szociális Alap (ESZA)

Az ESZA magyarországi tevékenysége hozzájárul a foglalkoztatottak számának növekedéséhez és készségeik fejlesztéséhez, ugyanakkor javítja a távoli területen élő és a társadalom peremére szorult közösségek társadalmi beilleszkedését és életkörülményeit.

Az ESZA Európa-szerte, így Magyarországon is támogatja a munkaerőpiac működését azáltal, hogy segít az embereknek jobb állást találni, és az EU valamennyi polgára számára méltányosabb életkörülményeket és több munkalehetőséget biztosít. Ennek megvalósítása érdekében támogatja Európa humántőkéjét, vagyis a munkavállalókat, a fiatalokat, a hátrányos helyzetű csoportokat és az álláskeresőket. A projektek valamennyi európai számára utat nyitnak a készségek fejlesztése, a foglalkoztatás, a képzés és egy befogadóbb társadalom felé.

Az ESZA célkitűzései:

- **Készségek gyarapítása és javítása**
Az ESZA magyarországi befektetéseknek egyik legfőbb célja a készségek fejlesztése. A projektek kiemelt figyelmet fordítanak az alacsony képzettségűekre és a fiatalokra, akiket igényre szabott képzések és képzések révén igyekeznek munkához juttatni. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és más ESZA-finanszírozás segít a fiatalok foglalkoztatása útjában álló akadályok leküzdésében. Az egész életen át tartó tanulást biztosító lehetőségek abban támogatják a munkavállalókat, hogy naprakészen tartsák készségeiket és szükség szerint újakra tegyenek szert.
- **A társadalmi befogadás elősegítése**
Magyarország a társadalmi befogadás elősegítésére egyedi programot dolgozott ki, amely a távoli közösségek és a társadalom peremére szorult csoportok – például a romák – képzésére, oktatására és egészségügyi ellátására összpontosít.
- **Jobb oktatás**
Az oktatás terén az ESZA a szakképzéshez és a koragyermekkori gondozáshoz járul hozzá. A projektek igyekeznek biztosítani, hogy a megszerzhető készségek és képzések megfeleljenek a munkáltatók és az ipar igényeinek.
- **Felelősségteljes kormányzás**
Az ESZA Magyarországon hozzájárul a közigazgatás valamennyi szintjének korszerűsítése érdekében tett befektetésekhez, amelyek célja, hogy a közszolgáltatások hatékonyabbá, valamint a polgárok számára hozzáférhetőbbé váljanak.

Kohéziós Alap

A Kohéziós Alap azokat az országokat támogatja, amelyekben az egy lakosra jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) nem éri el az Európai Unió átlagának 90%-át. Célja a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek enyhítése, valamint a fenntartható fejlődés előmozdítása. (A közös rendelkezésekről szóló rendelet értelmében ugyanazok a programozási, irányítási és monitorozási szabályok vonatkoznak rá, mint az ERFA-ra és az ESZA-ra).

A kohéziós alap által támogatottak:

- Transzeurópai közlekedési hálózatok, különös tekintettel az EU által meghatározott nagy prioritású, európai érdekeket szolgáló projektekre. A Kohéziós Alap az európai összekapcsolódási eszköz keretében fogja támogatni az infrastrukturális projekteket.
- A környezetvédelem területén is támogathat a Kohéziós Alap az energiával és a közlekedéssel kapcsolatos projekteket, amennyiben egyértelműen előnyösek a környezet számára az energiahatékonyság, a megújítható energia használata, a vasúti közlekedés fejlesztése, az intermodalitás elősegítése, a közösségi közlekedés erősítése stb. terén.

KAP (A közös agrárpolitika)

A KAP vidékfejlesztési intézkedések (az úgynevezett második pillér) révén segíti elő a vidéki térségek gazdaságának fellendítését. A vidékfejlesztési intézkedések kiegészítik a KAP piaci intézkedéseit és a KAP keretében nyújtott jövedelemtámogatást. A vidékfejlesztési stratégiák és a vidékfejlesztést célzó finanszírozási források javítják az EU agrár-élelmiszeripari és erdészeti ágazatának helyzetét, a környezeti fenntarthatóságot és általánosságban a vidéki térségek jólétét.

A KAP hosszú távú vidékfejlesztési célkitűzései:

- a mezőgazdaság versenyképességének előmozdítása;
- a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó fellépés biztosítása;
- a vidéki gazdaságok és közösségek kiegyensúlyozott területfejlesztésének megvalósítása, munkahelyek létrehozását és fenntartását is beleértve.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) a KAP finanszírozási eszköze, amely vidékfejlesztési stratégiákat és projekteket támogat. Részét képezi továbbá az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok).

A költségvetési források felhasználására 2023 végéig tartó vidékfejlesztési programok végrehajtása révén fog sor kerülni. A költségvetési források elosztásakor a következő hat kiemelt feladat megvalósítása szolgál támpontként:

- ösztönözni kell a tudásátadást és az innovációt a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
- életképesebbé és versenyképesebbé kell tenni a mezőgazdasági termelés minden típusát, valamint támogatni kell az innovatív agrártechnológiák alkalmazását és a fenntartható erdőgazdálkodást;

- elő kell mozdítani az élelmiszer-ellátási lánc megszervezését, az állatjólétet és a mezőgazdasági kockázatkezelést;
- ösztönözni kell az erőforrás-hatékonyt, és támogatni kell az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaságra való átállást a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és az erdészetben;
- helyre kell állítani, illetve meg kell őrizni és erősíteni kell a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatban álló ökoszisztémákat;
- elő kell segíteni, hogy erősödjön a társadalmi befogadás, csökkenjen a szegénység és lendületet kapjon a gazdasági fejlődés a vidéki térségekben.

E prioritást élvező célok mindegyike hozzájárul az innovációval, a környezettel, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos átfogó célkitűzések teljesítéséhez.

Az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH)

Az egyes vidékfejlesztési programok keretében rendelkezésre álló források legalább 30%-át a környezetvédelem és az éghajlatváltozás szempontjából releváns intézkedésekre kell fordítani, amelyek nagy részét vissza nem térítendő támogatások és éves kifizetések formájában kell folyósítani azon mezőgazdasági termelők számára, akik környezetkímélőbb termelési eljárásokra térnek át.

A vidékfejlesztési programok keretében rendelkezésre álló források legalább 5%-át a LEADER módszerén alapuló intézkedésekre kell fordítani. A LEADER ún. alulról építkező megközelítés, amely mezőgazdasági termelők, vidéki vállalkozások, helyi szervezetek, hatóságok és különböző ágazatok szakértőiből álló helyi akciócsoportok létrehozására irányul. A helyi akciócsoportok elkészítik saját helyi fejlesztési stratégiájukat, és ez alapján döntenek a költségvetési források felhasználásáról.

A vidékfejlesztési programok intelligens falvak létrejöttét is támogathatják. E kezdeményezés célja, hogy Európa-szerte a vidéki területeken sokoldalú eszköztárat biztosítson az innováció ösztönzésére, s ezáltal segítsen kezelni a vidéki lakosság előtt álló közös kihívásokat.

Ezenkívül az EMVA – pénzügyi eszközök révén – kölcsönöket, mikrohiteleket, garanciákat és értékpapírokat kínál azoknak a kedvezményezetteknek a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben, amelyek az EMVA prioritásait támogató, pénzügyileg életképes projekteket valósítanak meg.

Európai Strukturális és Beruházási Alapok

A kohéziós politika minden uniós régióban és városban különféle fejlesztési igényeket támaszt. Költségvetése az EU teljes költségvetésének csaknem egyharmada.

Az esb-alapok között szerepel az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap (Kohéziós Alap) a regionális gazdaságok fejlesztésére és strukturális kiigazítására, a gazdasági változásokra, a versenyképesség fokozására, valamint a területi együttműködésre, az Európai Szociális Alap (ESZA) a foglalkoztatásra, a társadalmi befogadásra és az oktatásra, Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) a mezőgazdaság versenyképessége, a természeti erőforrások fenntartható kezelése és a vidéki közösségek területi fejlesztése érdekében, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) a fenntartható halászati és parti közösségek számára.

Európai Stratégiai Beruházási Alap

Az ESBA az európai beruházási terv 3 pillérének egyike, és célja az EU-ban fennálló jelenlegi beruházási hiányosságok leküzdése stratégiai beruházásokhoz történő magánfinanszírozás mozgósításával. Ez az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank 33,5 milliárd eurós garanciájából áll.

UIA (Városi innovatív cselekvések)

Az Urban Innovative Actions (UIA) kezdeményezés Európa-szerte forrásokat biztosít a városi területek számára az új és még nem bizonyított megoldások kipróbálására a városi kihívások kezelésére.

URBACT

Az URBACT egy európai csereprogram és tanulási program, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, és segíti a városokat a városi kihívásokra vonatkozó gyakorlati megoldások kidolgozásában. Az URBACT-ot az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozza az összes EU-országban, Norvégiában és Svájcban.

HORIZONT 2020

A Horizont 2020 program a legnagyobb EU kutatási és innovációs program keretében, 80 milliárd € támogatási forrás állt rendelkezésre 2014 és 2020 között.

HORIZONT 2030

A következő tervezési időszakban az Európai Bizottság még többet kíván tenni az éghajlat védelméért, és 55%-os kibocsátás-csökkentést javasol 2030-ig. Ez a törekvés kiegyensúlyozott pályát teremt ahhoz, hogy Európa 2050-re a világ első klímasemleges kontinensévé váljon. Az új célérték átfogó társadalmi, gazdasági és környezeti hatásvizsgálaton alapul, mely alátámasztja, hogy a kitűzött cél reális és megvalósítható.

Az EU jó úton halad afelé, hogy túlteljesítse a jelenleg érvényes, 2030-ra legalább 40%-os kibocsátáscsökkentést előírányzó célt. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy folyamatos előrelépés tapasztalható a megújuló energia felhasználása terén. Az új 55%-os célérték eléréséhez ugyanakkor az EU-nak tovább kell növelnie az energiahatékonyságot, csakúgy mint a megújuló energia arányát. A célérték elérése érdekében a Bizottság felül fogja vizsgálni az összes vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai eszközt, hogy 2021 júniusáig megfelelő javaslatokat tudjon előterjeszteni.

Az új célkitűzés elérését szolgáló erőfeszítések ahhoz is hozzá fognak járulni, hogy Európa gazdasága kilábaljon a koronavírus-világjárványból. A zöld átállásba történő beruházásokhoz a tagállamok igénybe vehetik a 750 milliárd eurós Next Generation EU helyreállítási alapot, és további uniós

forrásokat is fordíthatnak erre a célra. A szükséges beruházások támogatása érdekében a Bizottság elfogadta az új uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus szabályait is, megkönnyítve a tagállamok közötti együttműködést a megújulóenergia-projektek finanszírozása és megvalósítása terén.

LIFE

A LIFE program az EU pénzügyi eszköze a környezeti, természetvédelmi és éghajlat-politikai projektek támogatására. A LIFE olyan városi kihívásokkal foglalkozik, mint a levegő minősége, a zaj, az energia és a hulladék.

EIAH Európai Beruházási Tanácsadó Központ

Az EIAH célzott támogatást nyújt a beruházási projektek azonosításához, előkészítéséhez és fejlesztéséhez az egész EU-ban. Az EIAH az Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank Csoport, a nemzeti promóciós bankok és intézmények (NPB-k) és az EU-országok irányító hatóságainak szakértelmére épít.

JASPERS

A Jasper asszisztencia számos ágazatban tanácsot ad a városoknak és a régióknak a stratégiai tervezéssel kapcsolatban. Támogatja a projektek előkészítését az uniós forrásokból részesülő területeken, így azok megfelelnek az összes szükséges előírásnak.

Fi-iránytű

A fi-compass platform az Európai Strukturális és Beruházási Alapok (ESIF) pénzügyi eszközeivel és a Foglalkoztatási és Szociális Innovációs Program szerinti mikrofinanszírozással kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások számára. Támogatja az esb-alapok irányító hatóságait, az EaSI mikrofinanszírozási szolgáltatóit és más érdekelt feleket.

SECAP

A Fenntartható Energia és Klíma Akciótervet az Európai Polgármesterek Szövetsége (Covenant of Mayors) dolgozta ki. A terv az energiahatékonysági intézkedések mellett a klímaváltozáshoz való alkalmazkodással is foglalkozik. Felméri a települések jelenlegi energetikai helyzetét, megoldási javaslatokat nyújt az energiafelhasználás mérsékléséhez, és a káros klímahatások elleni védekezéshez. A Magyar Kormány 2020 január elején fogadta el Magyarország Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét, amely 2030-ig határozza meg Magyarország energia és klímapolitikai prioritásait. A települési önkormányzatoknak is hamarosan kötelező lesz a személyre szabott akciótervek megalkotása. Több magyar település már most megalkotta a konkrét beruházásokkal járó klímastratégiáját, mely már 2020-ban pályázati előnyöket biztosít számukra a TOP, VP, Magyar Falu

és Magyar Kisváros pályázatoknál. Egyúttal lehetőséget ad a közvetlen brüsszeli támogatások elérésére többek között az EU City Fund, ELENA, Jessica, H2020 Smart City programokban

JESSICA

A JESSICA az Európai Bizottság (EB) politikai kezdeményezése, amelyet az EBB-vel közösen és az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával (CEB). Célja a városfejlesztés támogatása. Az integrált, fenntartható városmegújítási projekteket a JESSICA (Közös európai támogatás a városi területeken történő fenntartható beruházásokhoz) keresztül támogatja. Kifinomult pénzügyi eszközök széles skáláját alkalmazzák, ideértve a tőkebefektetéseket, hiteleket és garanciákat, amelyek új lehetőségeket kínálnak az EU strukturális alapjainak felhasználására.

A JESSICA program célja a Strukturális Alapok támogatásának hatékonyabbá és eredményesebbé tétele a „nem támogatási” pénzügyi eszközök felhasználásával, ezáltal erősebb ösztönzőket teremtve a sikeres projekt-megvalósításhoz. Nemzetközi pénzügyi intézmények, például az EBB pénzügyi és menedzsment szakértelmének

Az EBB részvétele a JESSICA-ban:

- Tanácsadás és segítség a nemzeti, regionális és helyi hatóságoknak a JESSICA megvalósításában
- A városfejlesztési alapok és a bevált gyakorlatok felhasználásának támogatása Európában
- Holdingalapként jár el, a tagállamok vagy az irányító hatóságok kérésére.

Ezeket a beruházásokat városfejlesztési alapokon keresztül juttatják el a projektekhez, és - kérésre - pénzeszközök birtoklásával. Ezeknek összhangban kell lenniük a Strukturális Alapok jelenlegi programozási időszakra elfogadott operatív programjaival.

H2020 Smart City

Európa stratégiai kezdeményezést szorgalmazott az intelligens városok és közösségek ügyében az intelligens városok és közösségek európai innovációs partnerségének (EIP SCC) 2011-es megalapításával. Míg a nyugat-európai EU-tagállamok elkezdtek kihasználni a modern IKT-t az energiahatékonyság és a városi mobilitás javítása érdekében, Az európai országokban még mindig nincsenek készségek, pénzügyi erő és üzleti modellek ehhez. Ezért rendkívül fontos a régió belüli kapacitásépítés, és a tudásközpont összekapcsolása a vezető partnerekkel annak bizonyított tapasztalatával, hogy a partnerek nagy csoportjához kapcsolódik, biztosítva a szükséges tudásátadást a régióba.

A magyarországi Smart City Központ kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy Közép-Kelet-Európa városainak segítsen megbirkózni az EU éghajlat-változási céljaival, valamint abban, hogy miként tudnak reagálni az építési környezet, a közlekedés, valamint a köz- és magáninfrastruktúra változásainak szükségleteire. A Központ elkötelezetten támogatja a szabványok és a nyílt adatok terjesztését a megfizethetőség és a méretgazdaságosság érdekében.

Míg a nyugat-európai EU-tagállamok megkezdték városuk korszerűsítésének útját, és kiépítették a kapacitásukat és a kapcsolódó tudásközpontokat, Magyarország és mások Kelet-Közép-Európában hiányoznak ilyen átfogó kezdeményezésből. Az intelligens városok budapesti kiválósági központja a nagyobb európai kezdeményezés EIP SCC-jének magja és központja lesz a kapacitásépítésnek és az ismeretek megosztásának. Mivel a szükséges tudásfejlesztéshez multidiszciplináris megközelítésre van

szükség, amely magában foglalja, de nem kizárólagosan a várostervezést, a magas szintű modellezést, a helyzetfelismerést, a városi érzékelőket, a lehetséges megoldások elemzését és szimulációját, valamint a több kritériumot támogató döntéstámogatást, egy ilyen központ nagyrészt profitálni fog az infrastruktúrából műszaki egyetem. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) képes kombinálni a mérnöki megoldásokat a gazdasági szempontokkal és az innovációmenedzsmenttel.

ELENA

Az ELENA az Európai Beruházási Bank (EIB) és az Európai Bizottság közös kezdeményezése a Horizon 2020-program keretében. Az ELENA pénzügyi támogatást nyújt technikai feladatok elvégzéséhez, amelyek középpontjában energiahatékonysági, elosztott megújuló energia és városi közlekedési programok megvalósítása áll

A támogatást a megvalósíthatósági és piaci tanulmányokkal, a programszerkezet kialakításával, az üzleti tervekkel, az energiaauditokkal és a finanszírozási struktúra meghatározásával, csakúgy, mint a pályázati eljárások előkészítésével, a szerződéses megállapodásokkal és projektmegvalósítási egységekkel összefüggő kiadások finanszírozására lehet felhasználni.

Az ELENA jellemzően 30 millió euró érték feletti programokat támogat, az energiahatékonyság terén hároméves, a városi közlekedés és mobilitás terén négyéves megvalósítási időszakkal. A technikai feladatok/projektfejlesztési kiadások maximum 90%-át fedezhetik. Kisebb projekteket abban az esetben támogathatnak, amennyiben ezek nagyobb befektetési programok részei.

Az ELENA a beruházási programok előkészítésekként a következő területeken nyújthat társfinanszírozást:

- Energhatékonyág és megújuló energiát integráló épületek
- Köz- és magánépületek (beleértve a szociális lakásokat), valamint kereskedelmi és logisztikai ingatlanok és telephelyek, továbbá a fokozott energiahatékonyságot támogató közvilágítás és közlekedési világítás
- Megújuló energiaforrások (RES) integrálása az épített környezetbe – például napkollektorok elhelyezése épületek tetején, termikus napkollektorok és biomassza
- Távhő- és hűtőhálózatok felújítására, bővítésére vagy újonnan történő megépítésére irányuló beruházások, beleértve kombinált hő- és energiahálózatok (CHP), valamint decentralizált CHP-rendszerek létrehozását
- Helyi infrastruktúra, beleértve az okoshálózatokat (Smart Grids), valamint az információs és kommunikációs technológiát
- Az energiahatékonyságot szolgáló infrastruktúra, energiahatékony városi berendezések és kapcsolat a városi közlekedéssel
- Városi közlekedés és mobilitás
- Beruházások olyan innovatív megoldásokba, amelyek az alternatív üzemanyagok használatát szolgálják a városi mobilitásban
- Beruházások, amelyek nagyszabású, új, energiahatékonyabb közlekedési és mobilitási intézkedések bevezetésére irányulnak a városok területén, beleértve a személy- és áruszállítást stb.
- Lakásszektor
- Fontos európai prioritás és az ELENA finanszírozási eszköz egyik központi eleme a lakóépületek energetikai felújításának felgyorsítása. Ebből az okból kifolyólag az Európai Bizottság 2017-ben

egy tekintélyes költségkeretet hozott létre a „Az intelligens épületek intelligens finanszírozása” kezdeményezés kihasználásának támogatására. Az ELENA költségvetés bővítésének fő célja, hogy segítse a magánszemélyeket és a lakástulajdonosok egyesületeit a magán- és köztulajdonban levő lakóépületek energetikai felújításának előkészítésében és megvalósításában. Lehetséges tevékenységek a lakóépületek tulajdonosainak motiválása és meggyőzése céljából a következők:

- Az épületek energetikai teljesítményének felmérése és útmutatás a jövőbeni munkálatokhoz: a finanszírozási eszköz előzetes felméréssel kapcsolatos ellenőrzéseket, energetikai teljesítményről szóló tanúsítványokat vagy energetikai auditokat támogathat.

A finanszírozáshoz való hozzáférés támogatása: a projektfejlesztési szolgáltatások abban segíthetik a háztartásokat, hogy hozzáférjenek pénzügyi intézményektől származó finanszírozáshoz és/vagy a rendelkezésre álló keretektől származó vissza nem térítendő támogatásokhoz (garantált hitelekkel való kombinációban is), amelyek az energiahatékonyságot célozzák. Míg a legtöbb projektfejlesztési szolgáltatást a háztartásokhoz és a lakástulajdonosok egyesületeihez irányítják (tipikusan a projektfejlesztési szolgáltatások összkiadásainak 80%-át vagy ennél magasabb összeget), indokolt esetben más szervezetek, úgy mint pénzügyi intézmények (például kereskedelmi bankok) és állami szervezetek számára is nyújtható támogatás, hogy segítsék őket a pénzügyi eszközök és a hiteltermékek megalapozásában és kihasználásában, amelyek a lakásszektor energetikai hatékonysági fejlesztéseit célozzák.

- Energetikai beruházások támogatása városokban és régiókban

Az ELENA része az EIB szélesebb törekvésének, amellyel az EU klímapolitikai és energiapolitikai célkitűzéseit támogatja. Az EIB és az Európai Bizottság kezdeményezése segíti a helyi- és regionális hatóságokat az energiahatékonysági és megújuló energia projektjeik előkészítésében. Sok esetben a probléma nem a finanszírozás, hanem a szaktudás hiánya vagy a nagy volumenű projektek végrehajtásához szükséges kapacitáshiány. Az ELENA technikai segítséget nyújt a helyi és regionális hatóságok energetikai terveinek megvalósításához. A cél olyan bankképes beruházási projektek létrehozása, amelyek külső finanszírozási források (például helyi bankok vagy más pénzügyi intézmények, mint például az EIB) számára vonzóak lehetnek. A projekteket energiaszolgáltató vállalatok is megvalósíthatják, amelyek az energiaszámlákon keresztül garantálják a megtakarításokat, amiből előre tudják finanszírozni a projekteket.

A Magyar Fejlesztési Központ ELENA Pont Divíziója:

A Magyar Fejlesztési Központ 2019. május 1-től működteti ELENA Pont Divízióját. A divízió célja, hogy az elkövetkező évek során elvégezze az ELENA-elvárásoknak megfelelő projektek beazonosítását, már az előkészítő fázisban konzultációt folytasson a pályázaton indulni szándékozókkal, koordinálja, felügyelje és szakmai segítséget nyújtson a hazai pályázóknak, és mindezzel a Magyar Állam képviselőjében elősegítse az ELENA-projektek véghezvitelét Magyarországon és a Kárpát-medencében.

1.1.3.2. Egyéb nemzetközi támogatással megvalósuló programok

Norvég alap

Európai Ifjúsági Foglalkoztatási Alap. Célja az ifjúsági munkanélküliség leküzdése transznacionális projektek keretében.

A fiatalok munkanélkülisége közös európai kihívás – a szegénységben nevelkedő fiatalok veszélyeztetettsége nagyobb, mint a normális körülmények között élő kortársaiké. Társadalmi helyzetük megakadályozza, őket abban, hogy teljes mértékben részt vegyenek a társadalomban, ez ronthatja egészségüket, jólétüket és szakmai jövőjüket. Ezért van szükség közös európai megoldásokra.

2017-ben Izland, Liechtenstein és Norvégia létrehozta AZ Ifjúsági Foglalkoztatási Alapot, hogy Európa-szerte segítse a különböző szerveződések abban, hogy új módszereket találjanak a fiatalok munkanélküliségének csökkentésére.

Támogatási területek

- o Innováció és feltárás: olyan projektek, amelyek új, kísérleti megoldásokra összpontosítanak a célcsoportok körében a munkanélküliség leküzdésére és a fiatalok számára fenntartható munkahelyek számának növelésére.
- o A know-how és a “jó gyakorlatok” átadása: olyan projektek, amelyek az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezések terén a know-how és a “jó gyakorlatok” átadására összpontosítanak az európai országokban azzal a céllal, hogy minél jobb minőségű munkahelyeket és alacsonyabb munkanélküliségi arányokat teremtsenek a célcsoporton belüli fiatalok körében.
- o Elemzés és kutatás: transznacionális kutatási hálózatok, amelyek ötleteket, elméleteket, gyakorlatokat és tapasztalatokat osztanak meg a fiatalok foglalkoztatásának kezelését célzó kezdeményezések hatástanulmányainak értékeléséről és elvégzéséről; valamint az együttműködő kutatóintézetek közös pályázatait, amelyek kapacitásuk növelését tervezik a doktorjelöltek támogatásával a hatástanulmányok területén. Az idősebb (25 év feletti) NEET fiatalokat, a fiatal NEET anyákat, a tartósan munkanélküli és hátrányos helyzetű csoportokat célzó beavatkozások transznacionális elemzése és értékelése, valamint a COVID-19 járvány célcsoportokra gyakorolt hatásainak kutatása az Alap sajátos prioritása.

A támogatható projektpartnerek lehetnek jogi személyek, állami vagy magánszervezetek, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi és civil szervezetek, pl.:

- önkormányzatok,
- regionális szervezetek
- állami szervezeti egységek, állami szervezetek és állami vállalkozások
- kooperatívák
- kereskedelmi vállalkozások
- társadalmi vállalkozások
- köz- és magánoktatási és kutatási intézetek

Roma gyakornoki program

A brüsszeli székhelyű, Norvég Alapnál (FMO) lehetőség nyílik gyakornoki programra való jelentkezésre. Az idén 10-12 trainee-t vesznek fel a programme/grant management különböző területeire. 2020-tól az összes pozíciót donor országokból kell betölteni (Norvégia, Liechtenstein, Izland), kivéve a ‘Roma inclusion’ pozíciót. Ide jelentkezhetnek bármelyik EU-s tagállam állampolgárai. Elsőbbséget kapnak a roma háttérrel rendelkező fiatalok, akik egyetemi végzettséggel (vagy legalább végzősök) és angol nyelvtudással bírnak, de nem csak roma fiatalok jelentkezhetnek.

Visegrádi Alap

Visegrádi Alap 2020, illetve Visegrád+, stratégiai támogatás kis- és nagyszámú pályázatokat támogat a következő kategóriákban:

- a Visegrádi Négyek regionális együttműködését, a fejlődés előrehaladását és a fenntarthatóságot szolgáló projektek, amelyek legfeljebb 18 hónap alatt valósíthatók meg. A projekteknek a Visegrádi Pályázat legalább egy célkitűzésének kell megfelelniük:
- kultúra és közös identitás;
- oktatás és kapacitásbővítés;
- innováció, kutatás-fejlesztés,
- vállalkozói tevékenység;
- a demokratikus értékek és a média;
- közpolitika és intézményi partnerségek;
- regionális fejlesztés,
- környezetvédelem és idegenforgalom;
- társadalmi fejlődés témakörében.
- Visegrád+ program: 18 hónapnál rövidebb projektek a Visegrádi Négyek országai, valamint a Nyugat-Balkán és a Keleti Partnerség országai közötti együttműködések keretében.

A Visegrád+ program prioritásai megegyeznek a Visegrádi Pályázat prioritásaival.

Svájci–Magyar Együttműködési Program II.

A svájci parlament 2019 decemberében elfogadta a Svájci–Magyar Együttműködési Program folytatását, amely alapján a következő támogatási időszakban közel 30 milliárd forint áll rendelkezésre hazánk számára, melyek olyan projektek megvalósulását célozzák, amelyek hozzájárulnak a gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez, a társadalmi és közbiztonság további javításához, a környezetvédelem, az egészségügy, valamint a kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzéséhez az egész országban. Jelenleg folyamatban vannak a kétoldalú tárgyalások a Svájci Államszövetség és Magyarország között a támogatás felhasználhatóságának feltételeiről.

1.2. Hazai finanszírozású programok

A megyének számos olyan fejlesztési elképzelése, igénye van, melyekre az 1.1. fejezetben megjelenő alapok, programok nem biztosítanak forrást, ezért ezeket más, forrásból, például hazai támogatással megvalósuló programokból tudják finanszírozni.

Nemzeti Kulturális Alap

A Nemzeti Kulturális Alapot a Magyar Országgyűlés 1993-ban az 1993. évi XXIII. törvény megalkotásával hozta létre. A Nemzeti Kulturális Alap célja a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint hazai és határon túli terjesztésének támogatása.

Az Alap támogatja:

- a kulturális ágazat területén a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozását, megőrzését, valamint hazai és határon túli terjesztését;
- a kulturális ágazatot érintő évfordulókat, fesztiválokat, hazai és külföldi rendezvényeket;

- nemzetközi kiállításokon, vásárokon a nemzeti kulturális jelenlét biztosítását, a hazai és külföldi kulturális rendezvényeken, fesztiválokon történő részvételt;
- a művészeti alkotások új irányzatainak kialakítását, új kulturális kezdeményezéseket, a kultúrával kapcsolatos tudományos kutatásokkal, az épített örökséggel, az építőművészettel kapcsolatos tevékenységeket;
- a kultúrateremtő, kultúraközvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységeket, a kiemelkedő szakmai teljesítmények elismerésének díjazását, valamint a szakmai szervezetek által alapított díjakhoz való hozzájárulást;
- a nemzetközi tagdíjak megfizetését.

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap

Az alap célja annak támogatása, hogy Magyarország termelési központtá válását követően a térség innovációs központjává fejlődjön. A cél elérését szolgáló programok:

- Hazai innováció támogatása, a vállalati szféra KFI tevékenységének növelése, az infrastruktúrák fejlesztése, az akadémiai-felsőoktatási-vállalkozási kutatási tevékenység nemzetközi szintre történő emelése. Fontos cél a kutatási eredmények mielőbbi hasznosulása a felsőoktatásban és a vállalkozási tevékenységekben egyaránt.
- Nemzetközi együttműködésben megvalósuló innováció támogatása. A kétoldalú (bilaterális) tudományos és technológiai kapcsolatok erősítését, a hazai kutatás-fejlesztési kapacitások promócióját, a hazai kutatók, kiemelten a fiatal generáció nemzetközi kapcsolatépítésének támogatását, illetve adott prioritási területekre fókuszáló, eredményorientált kétoldalú projektek megvalósítását célozzák a kétoldalú tudományos és technológiai (TÉT) együttműködések támogató pályázatok.

Nemzeti Együttműködési Alap

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított forrásból, a Nemzeti Együttműködési Alap Kollégiumainak keretében támogatja a civil szervezetek működését. A pályázat célja a magyar nemzeti civil önszerveződés működésének támogatása, a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásainak kiteljesedésében való segítése, a civil szervezetek működési költségeihez való hozzájárulása és finanszírozása révén.

Kisfaludy Program

A Kisfaludy Turisztikai Fejlesztési Program minden idők legnagyobb hazai turisztikai fejlesztéseket összefogó kormányzati ernyőprogramja, amelynek célja, hogy 2030-ig Magyarországot Közép-Európa turisztikai központjává tegye. Ezt olyan desztinációs szemléletű, innovatív és komplex turisztikai fejlesztési projektek támogatásával éri el, amelyek gazdaságilag fenntarthatóak, és az egyes termékek összekapcsolódásán keresztül erősítik a térségi kínálatot, oldják a turizmus szezonális egyenlőtlenségeit. Alapvető törekvése, hogy az egyes turisztikai élményelemek láncba szervezését ösztönözze a turisztikai térségben (szálláshelyeket az attrakciókkal, attrakciókat egymással). Ezzel közvetlenül növelhető az élménypontok tömege, ami hosszabb tartózkodási időt és magasabb vendégköltséget eredményez. A Kisfaludy Program az uniós támogatások mellett jelentős hazai költségvetési forrásokra is épít, így a hagyományos beavatkozási pontokon (kiemelt

attrakciófejlesztés) túl olyan területeken is alkalmazható (pl. szálláshelyfejlesztés), amelyekre uniós fejlesztési forrás nem biztosítható.

Modern Városok Program

Magyarország kormánya 2015-ben nagyszabású városfejlesztési projektcsomagot indított el Modern városok program címmel. A fejlesztésekről a 23 megyei jogú város polgármesterei külön-külön találkozókra egyeztek meg a kormányfővel 2015 és 2017 között. A program teljes költségvetése mintegy 3400 milliárd forint, az abban szereplő fejlesztések a kormányzati tervek szerint 2022-ig befejeződnek.

Magyar falu program

A kormány döntése alapján 2019. február végén elindult a Modern Városok Program fejlesztéseivel összefonódva a Magyar Falu Program, a jelen kormányzati ciklus egyik kiemelt stratégiai eleme. Csak 2019-ben 150 milliárd forint központi költségvetés állt rendelkezésre az 5000 lakos alatti települések számára, ennek egyharmadát a mellékútvonalak felújítására fordíthatták, 25 milliárd forintot a fiatalok falusi lakhatási lehetőségeinek javítására, 75 milliárd forintot pedig a közszolgáltatások színvonalának emelésére.

MLSZ Országos Pályaépítési Program

Az MLSZ elnöksége és küldöttközgyűlése által 2011-ben elfogadott, tíz évre szóló stratégia egyik legfontosabb célkitűzése a tömegbázis szélesítése. A mai követelményeknek megfelelő futballpályák több funkciót is be tudnak tölteni, szabadidős sportolásra ugyanúgy alkalmasak, mint egyesületek vagy iskolák sportprogramjának segítésére. A Magyar Labdarúgó Szövetség sportfejlesztési programjában évente 100 pályához igényel TAO-támogatást. A mai követelményeknek megfelelő futballpályák több funkciót is be tudnak tölteni, szabadidős sportolásra ugyanúgy alkalmasak, mint egyesületek vagy iskolák sportprogramjának segítésére.

2. A tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerinti csoportosításban

Veszprém megye 5 prioritást határozott le a stratégiai programjában:

1. Prioritás:

A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

2. Prioritás:

A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

3. Prioritás:

Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

4. Prioritás:

A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

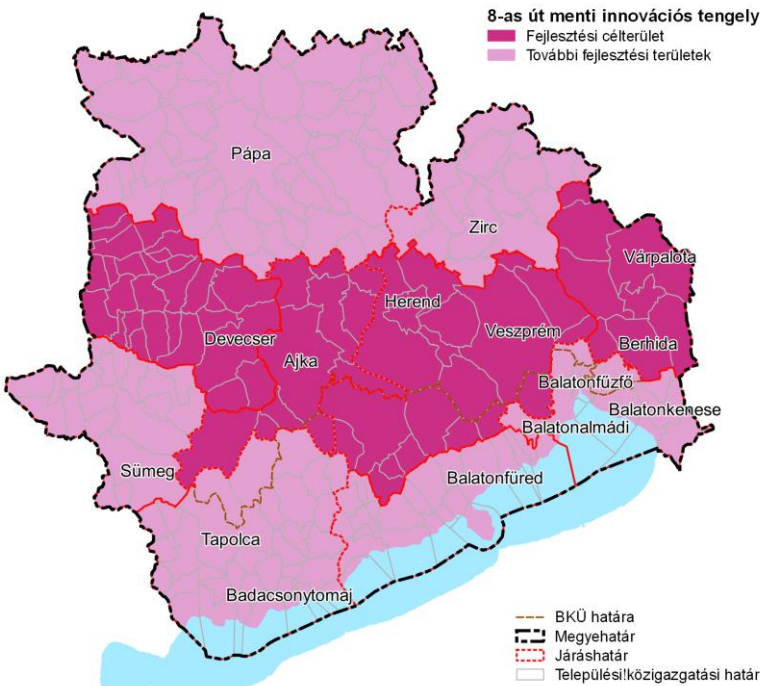
5. Prioritás:

A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

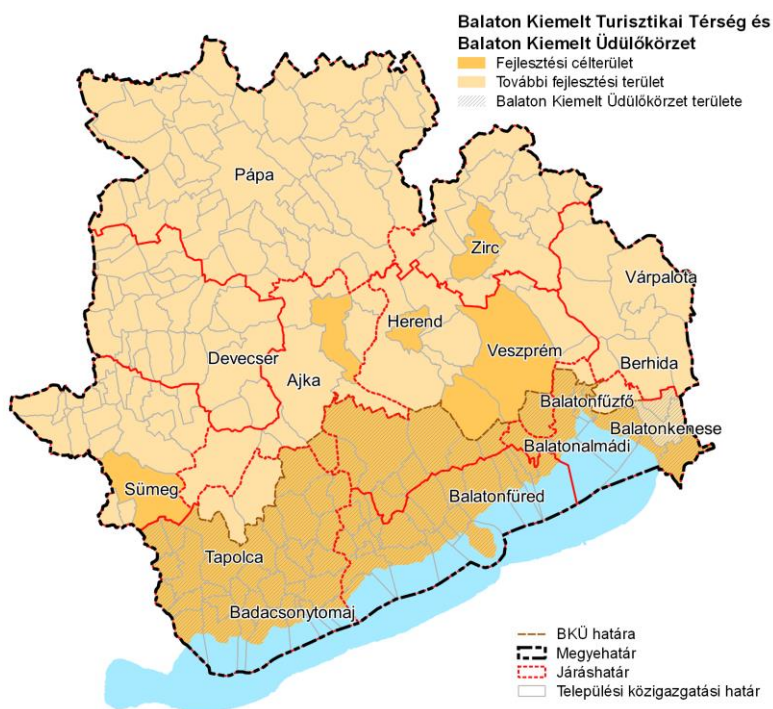
2.1. A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

2.1.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

1. prioritás	A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése
Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:	▪ Intelligens Európa ▪ Szociális Európa
Kapcsolódó megyei átfogó cél:	Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés.
Kapcsolódó megyei stratégiai célok:	1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével 1.2. A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával
A prioritás specifikus céljai:	A megye kiegyensúlyozott fejlesztése A hátrányos helyzetű mikrotérségek (járások), települések fejlesztése A gazdasági versenyképességének növelése

	A kkv-k versenyképességének növelése Munkahelyteremtőképesség erősítése Az innováció megyei terjedésének elősegítése A járásközpontok térségszervező szerepének növelése Megyei foglalkoztatási paktumok intézkedései megvalósítása
A prioritás célterületei:	A 8-as főút menti innovációs tengely <u>Érintett terület:</u> Várpalota és térsége, Veszprém és térsége, Ajka és térsége, Devecser és térsége <u>Indoklás:</u> A megye fejlődésben jelentős szereppel bíró 8-as út menti közlekedési és innovációs tengely számos problémával küzd és küzdött. Erre a tengelyre felfűzött településeknek és térségeknek jelentős nehézipari szegmenset képviselő ipari beállítottságukból végre kellett hajtani egy szerkezetváltást- átalakítást. Ennek következtében a háttér intézményrendszer, infrastrukturális rendszer nem volt képes követni a fejlődési tendenciákat. Fontos, hogy ellátási rendszereik térségi szerepkörüknek megfelelő legyen, mind szakmai, mind infrastruktúrát tekintve. Mára ez a 8-as út menti ipari- innovációs tengely a megye legfontosabb gazdasági húzóteréségévé vált. Balaton Kiemelt Turisztikai Térség <u>Érintett terület:</u> 429/2020. (IX.14.) Korm rendelet 1. számú melléklete alapján a Veszprém megyét érintő települések. <u>Indoklás:</u> A megye déli oldalát a Balaton határolja. Az országos

jelentőségű turisztikai desztinációnak számító területre és annak számító vonzáskörzetére 429/2020. (IX.14.) Kormányrendelettel kijelölésre került települési bontásban egy turisztikai térség. Veszprém megyét érintő települései a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetnél tágabb területet foglal magába annak köszönhetően, hogy szezonhosszabbítást jelentő vonzerőnek számít a Bakony, a Balaton-felvidék.

Vegy- és egészségipari fejlesztési zóna

Érintett terület: Várpalota és térsége, Balatonalmádi és térsége, Balatonfüred és térsége

Indoklás: A megyében az ország egyik legjelentősebb vegyészeti képzése zajlik. Ennek eredményeként a térségbe jelentős vegyipari és erre ráépülő egészségipari fejlesztési területek alakultak ki a megye dél-keleti oldalán. Ennek fejlesztése a környezeti tényezők figyelembevételével kiemelten kezelendő.

	 Mindhárom fentiekben bemutatott fejlesztési célterület mellett a megye további térségei is fejlesztési területnek tekintendők.
A prioritás területi céljai:	A prioritás a fentiek szerinti célterületeket elsődlegesen, de a megye teljes területét érinti. A gazdaságfejlesztés elsődlegesen a megye hagyományos gazdasági körzeteiben és foglalkoztatási központjaiban indokolt. Kiemelt fontossággal bír a Székesfehérvár - Várpalota - Veszprém - Ajka ipari- és innovációs tengely erősítése, Veszprémben és térségében a kutatási-, innovációs potenciál erősítésére, a magas hozzáadott értéket adó ágazatok fejlesztésére, Várpalota és Ajka térségében pedig a foglalkoztatás bővítésére helyezve a hangsúlyt. „Szabad Vállalkozási Zóna került kijelölése Devecserben, a térség gazdasági fejlődése elősegítése érdekében. Tapolca és Sümeg körzetében kiemelt szempont a természeti és táji környezet kímélése a foglalkoztatást ösztönző fejlesztések során, míg Pápa és térségének gazdasága erősen kapcsolódhat a győri járműipari tevékenységekhez. A foglalkoztatási központok erősítése a mobilitás támogatásával együtt elősegíti, hogy a vidéki térségekben élők számára is elérhetővé váljanak az ipari gazdasági központokban bővülő munkalehetőségek. Területi differenciálás szükséges annak érdekében is, hogy a gazdaságfejlesztés, új területkijelölések ne járjanak a megye ökológiailag értékes területeinek fogyatkozásához, értékcsökkenéséhez. A Balaton turisztikai térség a megye elsődleges turisztikai célterülete, ahol a turizmus részesedése átlag feletti. A megye gazdasági teljesítményéhez ez a térség jelentősen hozzájárul, ennek megtartása, növelése a cél. A „Veszprém-Balaton 2023” Európa Kulturális Fővárosa program megvalósítása az alábbi célkitűzések mentén:

	▪ Közösségépítés: amely hozzájárul a széttöredezett és egymással nem kommunikáló társadalmi rétegek kapcsolódásához. ▪ Önkéntesség: a közösség aktivizálásával bevonja és új tapasztalatokhoz segíti a régió lakóit. ▪ Hagyomány: olyan projektek létrejötte, amelyek tudatában vannak a lokális értékeknek, és ezek mentén tervez fejlesztéseket végrehajtani. ▪ Innováció: új piaci és szellemi produktumok előállításával serkenti a térség iránti kulturális és gazdasági keresletet. Fenntarthatóság: olyan fejlesztéseket megvalósítása, amelyek segítik a térség modernizációját, mindezt oly módon, hogy azok hosszú távon is a régió környezeti és gazdasági érdekeit szolgálják.
Prioritás intézkedései:	1. Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében 2. A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása 3. A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések 4. A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében 5. Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása

2.1.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása

1. Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése										
Sor-szám	Intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Fejlesztési kezdeményezés, program ütemezése	Fejlesztési kezdeményezés, program költségigénye (Indikatív, teljes összeg, (millió Ft))	Finanszírozó forrás (uniós, nemzetközi, hazai stb.)	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés (uniós finanszírozás esetén)	Fejlesztési kezdeményezéshez, programhoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok (jellemzően prioritásonként)	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében										
1.1.	Az innováció terjedésének támogatása, ezen belül a kutatás-fejlesztés eredményeinek mielőbbi alkalmazásának elősegítése, a kis és középvállalkozások innovációs potenciáljának erősítése.	városi térségek fejlesztése és gazdasági potenciáljának erősítése	Veszprém Megyei Jogú Város, Pannon Egyetem, kis- és középvállalkozások	Veszprém Megyei Jogú Város, Pannon Egyetem, kis- és középvállalkozások	2021-2027	3000	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	új, innovatív megoldások száma	igen
1.2.	Inkubátorházak létrejöttének és szolgáltatásainak támogatása a mikro- és kis-vállalkozások megerősödésének elősegítése	városi térségek fejlesztése és gazdasági potenciáljának erősítése	Települési önkormányzatok kis- és középvállalkozások	Települési önkormányzatok kis- és középvállalkozások	2021-2027	2700	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: Az inkubátorházakban kialakított új szolgáltatások száma, A támogatott helyi érdekű kis- és középvállalkozások száma Megvalósult	igen

	érdekében.								beruházások száma, eredmény indikátor: A fejlesztések keretében létrejött beruházás által teremtett új munkahelyek A támogatott inkubátorházak, szolgáltatásokat igénybevevő vállalkozások száma	
1.3.	Ipari és gazdasági területek fejlesztése, szolgáltatások bővítése	városi térségek fejlesztése és gazdasági potenciáljának erősítése	Települési önkormányzatok kis- és közép vállalkozások	Települési önkormányzatok kis- és közép vállalkozások	2021-2027	21000	Uniós hazai forrás	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: új ipari parkok száma új gazdasági területek száma eredmény indikátor: létrejövő új szolgáltatások száma	igen
1.4.	online szolgáltatástér fejlesztés elősegítése a mikro, kis- és közép vállalkozások számára	online szolgáltatások fejlesztése a megye területén	kis- és közép vállalkozások	kis- és közép vállalkozások	2021-2027	2000	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: új online fejlesztések száma eredmény indikátor: létrejövő új online fejlesztések értéke	nem
2. A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása										
2.1.	KKV-k innovatív fejlesztéseinek ösztönzése	a megye kkv-inak erősítése	kis- és közép vállalkozások	kis- és közép vállalkozások	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Intelligens Európa Szociális Európa	output ind.: támogatott kkv-k száma létrejött új munkahelyek száma eredmény ind.: fejlesztések értéke	nem
2.2.	Az info-kommunikációs technológiák	kkv-k termelékenységének javítása a	Pannon Egyetem, kis- és	Pannon Egyetem, kis- és közép vállalkozások	2021-2027	2000	Uniós	Intelligens Európa Szociális	output ind.: támogatott kkv-k száma	igen

	elterjedésének támogatása a gazdaság termelékenységének növelése érdekében	megyében	középvállalkozások					Európa	eredmény ind.: infokommunikációs fejlesztések nyomán előállított új érték	
2.3.	Az e-kereskedelem, a költséghatékony e-ügyintézés támogatása, feltételeinek megteremtése	a megyei kkv-k versenyképességének növelése	kis- és középvállalkozások	kis- és középvállalkozások	2021-2027	1400	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: támogatott kkv-k száma eredmény indikátor: a támogatások eredményeként előállított új szolgáltatások értéke	nem
2.4.	„home-office” megoldások ösztönzése	a megyei kkv-k alkalmazkodásának segítése	kis- és középvállalkozások	kis- és középvállalkozások	2021-2027	2600	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások által előállított többlet érték	nem
3.A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések										
3.1.	Megyei foglalkoztatási paktumok	a megyei munkavállalók és megyei vállalkozások együttműködésének segítése	megyei kkv-k megyei önkormányzat települési önkormányzatok kormányhivatal	megyei kkv-k megyei önkormányzat települési önkormányzatok kormányhivatal	2021-2027	4630	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: létrejövő paktum eredmény indikátor: paktum keretében létrejövő új munkahelyek száma	nem
3.2.	Térségi illetve megyei foglalkoztatási fórum létrehozása, működtetése, állásbörze, képzési	a megyei munkavállalók és megyei vállalkozások együttműködésének segítése	megyei kkv-k megyei önkormányzat települési önkormányzatok	megyei kkv-k megyei önkormányzat települési önkormányzatok	2021-2027	450	Uniós hazai forrás	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: fórumok keretében megvalósult állásbörzék száma eredmény indikátor: fórumok	nem

	börze								eredményeként létrejövő foglalkoztatotti létszámnövekedés	
3.3.	Felnőttképzés, továbbképzés ösztönzése, támogatása, ösztöndíj rendszer, gyakorlati rendszer kialakítása és működtetése (elsősorban hiányszakmák esetén)	a megye teljes területére kiterjed	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k	2021-2027	1200	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: együttműködő intézmények száma eredmény indikátor: létrejövő ösztöndíjak száma	nem
3.4.	Képzési igények felmérése, előrejelzési rendszerének kialakítása	a megye teljes területére kiterjed	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k	2021-2027	20	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: együttműködő intézmények száma eredmény indikátor: akkreditált képzések számának növekedése	nem
3.5.	Hátrányos helyzetű réteg át- és továbbképzése komplex munkaerőpiaci programok keretében	a megye teljes területére kiterjed	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k kormány- hivatal	Pannon egyetem megyei középfokú oktatási intézmények kkv-k kormányhivatal	2021-2027	90	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor.: át- és továbbképzési programok száma eredmény indikátor: programok keretében képzésben részesülők száma	nem
4. A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében										
4.1.	a szakiskola, egyetem tehetséges hallgatóinak	a megye képzési helyei és a megyében	oktatási intézmények képzésben	munkavállalók, képzésben résztevők	2021-2027	70	Uniós	Intelligens Európa Szociális	Vállalati ösztöndíj együttműködések száma	igen

	támogatása azok vállalati partnerei által	tevékenykedő vállalkozói szféra	résztvevők, munkavállalók civil szervezetek, állami intézmények, egyházak	lakosság				Európa	Ösztöndíjprogramokban részesülő pályakezdő munkavállalók száma mintaprojektek száma eredmény indikátor: A támogatott képzésben képesítést szerzők száma, 6 hónappal a támogatott programból való kilépést követően foglalkoztatott résztvevők száma	
4.2.	szakmai gyakorlati helyek biztosítása,	a megye képzési helyei és a megyében tevékenykedő vállalkozói szféra, non-profit szervezetek	gazdasági szervezetek kkv-k, nagyvállalatok non-profit szervezetek	gazdasági szervezetek kkv-k, nagyvállalatok non-profit szervezetek, munkavállalók	2021-2027	30	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: programban résztvevő cégek száma eredményindikátor: vállalati gyakorlati helyek száma	igen
4.3.	foglalkoztatási jó gyakorlatok összegyűjtése, elemzése, dokumentálása,	a megye képzési helyei és a megyében tevékenykedő vállalkozói szféra, non-profit szervezetek	gazdasági szervezetek kkv-k, nagyvállalatok non-profit szervezetek	gazdasági szervezetek kkv-k, nagyvállalatok non-profit szervezetek, munkavállalók	2021-2027	15	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: dokumentált új jó gyakorlatok száma	igen
4.4.	új eredményeket hozó projektek fejlesztése	a megye képzési helyei és a megyében tevékenykedő vállalkozói szféra, non-	kkv-k, nagyvállalatok, Pannon Egyetem	kkv-k, nagyvállalatok, Pannon Egyetem	2021-2027	25	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: új eredményeket hozó projektek száma	igen

		profit szervezetek								
	5. Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása									
	Balaton-felvidék, Bakony térségi turisztikai attrakcióinak bővítése	Balatonfelvidék és Bakony települései	kkv-k non profit szervezetek	kkv-k non profit szervezetek turisztikai szolgáltatók	2021-2027	12000	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: új attrakciók száma eredmény indikátor: vendégforgalom növekedésének aránya	nem
	Turisztikai hálózatok, tematikus utak kialakítása	A megye turisztikai térségei és egyéb térségei	kkv-k non profit szervezetek települési önkormányzat ok	kkv-k non profit szervezetek turisztikai szolgáltatók	2021-2027	6000	Uniós	Intelligens Európa Szociális Európa	output indikátor: új elemek száma eredmény indikátor: vendégforgalom növekedésének aránya	igen

Az intézkedések pénzügyi ütemterve:

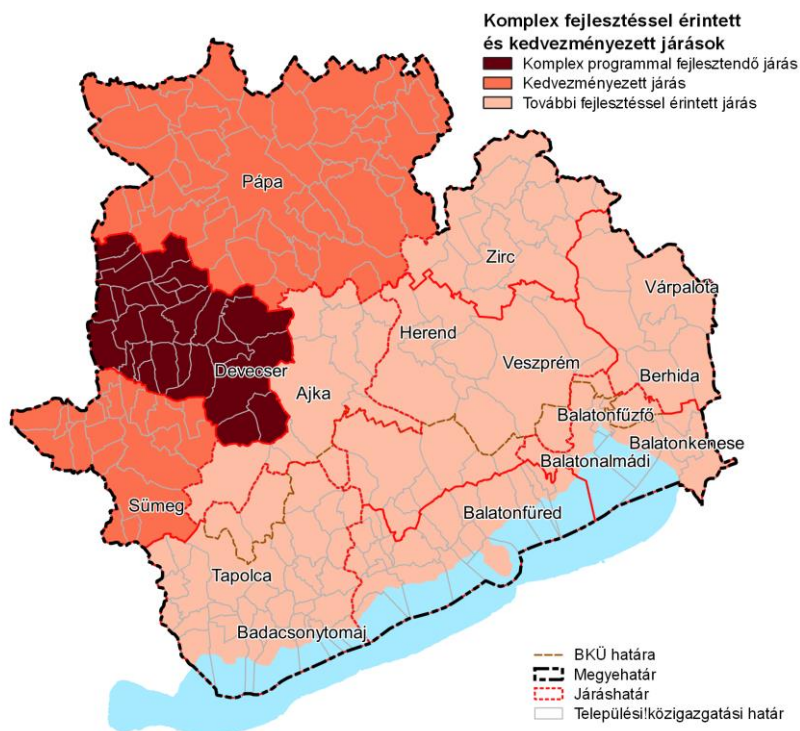
Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében	14350	14350	28700
2. A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása	9000	7000	16000
3.A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések	3300	3090	6390
4. A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében	70	70	140
5.Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása	9000	9000	18000
Összesen:	35720	33510	69230

2.2. A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés

2.2.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

2. prioritás	A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés																						
Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:	A polgárokhoz közelebb álló Európa																						
Kapcsolódó megyei átfogó cél:	Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés																						
Kapcsolódó megyei stratégiai célok:	1.3. Vidékies térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása 3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése																						
A prioritás specifikus céljai:	Vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása Települések demográfiai szociológiai problémáinak kezelése Szociális városrehabilitáció támogatása Fenntartható település-, illetve városfejlesztés Élhető települések megteremtése Sokszínű és életképes agrártermelés Helyi gazdaságfejlesztés, versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése Helyi humánfejlesztések támogatása Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése KKV-k az agrár- és halászati szektor versenyképességének növelése Turisztikai potenciál erősítése, helyi és térségi turizmusfejlesztés																						
A prioritás célterületei:	Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások <u>Érintett terület:</u> Devecseri járás (komplex fejlesztéssel érintett járás) Pápai és Sümegi járás (kedvezményezett járás) <u>Indoklás:</u> A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet jelöli ki a komplex programmal fejlesztendő járásokat, amelyek főleg alacsony népsűrűségű, kis lélekszámú települések, kevésbé urbanizált területek. Veszprém megye járásainak besorolása az alábbi: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sor-rend</th><th>Járás</th><th>Lakónépesség (2013. XII. 31.)</th><th>A komplex mutató értéke</th><th>Rangsorszám a komplex mutató értéke alapján</th><th>Kedvezményezett járás (46,68 alatt)</th><th>Fejlesztendő járás (a népesség 15%-a)</th><th>Komplex programmal fejlesztendő járás (a népesség 10%-a)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>Devecseri</td><td>14 778</td><td>27,37</td><td>15.</td><td>↑</td><td>1</td><td>↑</td></tr> </tbody> </table>							Sor-rend	Járás	Lakónépesség (2013. XII. 31.)	A komplex mutató értéke	Rangsorszám a komplex mutató értéke alapján	Kedvezményezett járás (46,68 alatt)	Fejlesztendő járás (a népesség 15%-a)	Komplex programmal fejlesztendő járás (a népesség 10%-a)	1	Devecseri	14 778	27,37	15.	↑	1	↑
Sor-rend	Járás	Lakónépesség (2013. XII. 31.)	A komplex mutató értéke	Rangsorszám a komplex mutató értéke alapján	Kedvezményezett járás (46,68 alatt)	Fejlesztendő járás (a népesség 15%-a)	Komplex programmal fejlesztendő járás (a népesség 10%-a)																
1	Devecseri	14 778	27,37	15.	↑	1	↑																

2	Sümegi	15 221	36,22	61.	1	0	0
3	Pápai	58 404	45,59	103.	1	0	0
4	Zirci	19 324	51,35	126.	0	0	0
5	Tapolca	34 423	52,20	131.	0	0	0
6	Várpalotai	37 067	52,49	133.	0	0	0
7	Ajkai	38 784	56,11	147.	0	0	0
8	Balatonalmádi	24 485	59,28	153.	0	0	0
9	Balatonfüredi	24 335	62,77	162.	0	0	0
10.	Veszprémi	82 186	65,50	167.	0	0	0

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján az alábbi települések kedvezményezettek a megyében:

	Település	Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések	Jelentős munkanélküliséggel sújtott települések
1095	Adorjánháza	1	1
1096	Apácatorna	1	0
1097	Bakonyság	1	0
1098	Bakonyszentiván	1	1
1099	Bakonytamási	1	0
1100	Balatonrendes	0	1
1101	Barnag	0	1
1102	Bodorfa	1	0
1103	Borszörcsök	1	1
1104	Csögle	1	0
1105	Dabronc	1	0
1106	Gógánfa	1	0
1107	Gyepükaján	1	0
1108	Hetyefő	1	0
1109	Iszkáz	1	0
1110	Kamond	1	0
1111	Karakószörcsök	1	0

1112	Kisberzsény	1	0
1113	Kiscsősz	1	0
1114	Kispirit	1	1
1115	Kisszőlős	1	1
1116	Köveskál	0	1
1117	Lesencefalu	0	1
1118	Lókút	0	1
1119	Megyer	1	1
1120	Mindszentkál	0	1
1121	Nagydém	1	1
1122	Nagypirit	1	0
1123	Oroszi	1	0
1124	Pápasalamon	1	1
1125	Pápateszér	1	0
1126	Pusztamiske	1	1
1127	Rigács	1	1
1128	Somlójenő	1	1
1129	Somlószőlős	1	0
1130	Szentimrefalva	1	0
1131	Szentjakabfa	0	1
1132	Tagyon	0	1
1133	Vanyola	1	1
1134	Veszprémgalsa	1	0
1135	Vid	1	0
1136	Vigántpetend	0	1
1137	Zalaerdőd	1	0
1138	Zalameggyes	1	0
1139	Zalaszegvár	1	0

Fenti települések a Sümegi és Devecseri járást képezik.

A fenntartható városfejlesztés lehetséges célterületei

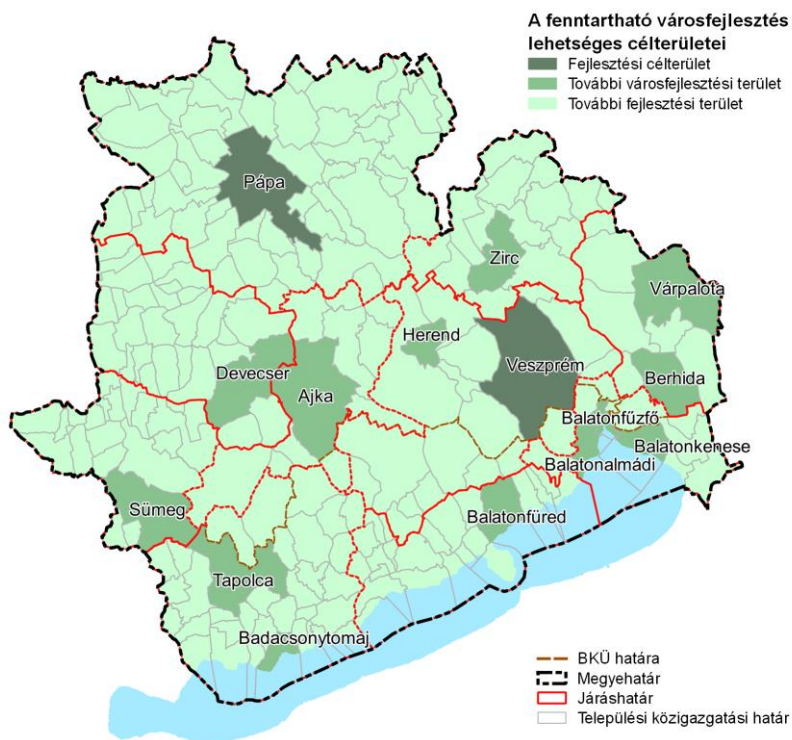
Érintett terület: Fejlesztési célterületként Veszprém megyei jogú város és Pápa város, további városfejlesztési területként a megye városai, illetve várostérségei.

Indoklás: A Budapest – Székesfehérvár – Veszprém – Kőrmend és az országhatár közötti 8-as út menti innovációs tengely Veszprém megyét érintő legnagyobb városa Veszprém. A megyei jogú város városhálózatban betöltött kiemelkedő szerepe és fejlettsége vitathatatlan.

Az ország másik (legnagyobb) innovációs folyosója Budapest – Tatabánya – Győr – országhatár. Kiemelkedő szereppel rendelkező Győr, mint nagyvárosi, regionális központ térségi hatása érzékelhető Veszprém megyében. Ez azt jelenti, hogy a Bakony, mint domborzati határvonalától északra lévő terület másik településhálózati rendszerre fűződik fel. Ennek a területnek a legnagyobb városa a megyében Pápa, mely a városhiányos térségben Győrig az egyetlen város. Ellátási rendszere ezért kiterjedt, térségi szerepköre a nagy vonzáskörzet miatt jelentős.

A megyei területfejlesztési koncepció a városok és a velük együttműködő várostérségeik fejlesztését tekinti alapelvnek. A város és térsége együttes fejlesztése a cél. Ezt a megközelítést alkalmazza a megyei operatív program is. A további városfejlesztési terület a várostérségek központi települései

mellett valamennyi városi jogállású települést magában foglalja. A központi szerepkörökkel rendelkező városok közvetítik a fejlesztési energiákat a további fejlesztési területek, azaz a várostérségek vidéki települései felé.

Mezőgazdasági térségeket érintő fejlesztési zóna

Érintett terület: Sümeg és térsége, Tapolca és térsége, Devecser és térsége, Pápa és térsége, Balatonfüred és térsége

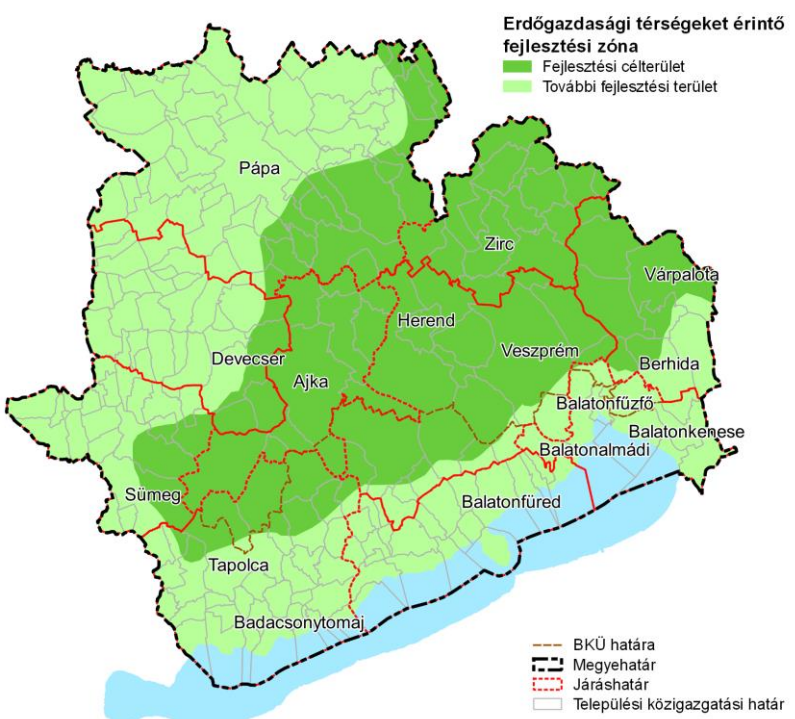
Indoklás: A megyében több történeti szőlőtermőterület és borvidék található (Badacsony és környéke, Somló könyéke) melyek megőrzése és fejlesztése megkülönböztetett figyelmet érdemel. Ezen kívül kiemelkedő a gyümölcs-zöldség termesztés és feldolgozás mely egyes térségek megélhetési lehetőségének jelentős részét biztosítja. Az előállítás, feldolgozás, hasznosítás folyamata jelentős beruházást és fejlesztést igényel, melynek kiemelt kezelése a térségek felzárkóztatásában jelentős hatást érhet el. A megye kisalföldi térrészén és a Mezőföld megyébe eső részén a szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés a meghatározó, jellemzően ez jelenti a mezőgazdasági vállalkozások fő profilját.

Erdőgazdasági térségeket érintő fejlesztési zóna

Érintett terület: Bakony, Bakonyalja

Indoklás: Veszprém megye erdőállománya a Bakony erdőszült területeinek köszönhetően kiemelkedő mennyiségű. Az erdő- és vadgazdálkodás, és a hozzá kapcsolódó iparágak fejlesztése, az adottságok kihasználása elengedhetetlen a térségek fejlődése szempontjából.

	 Mind a négy fentiekben bemutatott fejlesztési célterület mellett a megye további térségei is fejlesztési területnek tekintendők.
A prioritás területi céljai:	Városok ellátó szerepének növelése a környező települések tekintetében. A városok demográfiai problémáinak kezelése, a leromlott városrészek hanyatlásának megállítása, megelőzése. A települések élhetőségének javítása a megye teljes területén. A családokat érintő oktatási, egészségügyi, szociális szolgáltatások biztosítása, ezek elérhetősége a város és térsége lakó számára. A települések szolgáltató szerepköreinek erősítése, okos megoldások alkalmazása, közösségépítés, szabadidős terek fejlesztése, zöld város programok megvalósítása. A vidéki térségekben a helyben foglalkoztatás támogatása, különös tekintettel a mezőgazdaságban dolgozók önfoglalkoztatására, továbbá az agrártermékek feldolgozásának és piacra jutásának elősegítése. Az önfoglalkoztatás növelése a vidéki térségek felzárkóztatását mozdítja elő. Az önfoglalkoztatásban és a vidékies térségek fejlesztésében a turizmus szerepe is növelhető. A Balaton parti sáv, a Balaton-felvidék, Veszprém város és a Bakony térsége összehangolt turisztikai tervezése, illetve a fejlesztések összehangolása, az összehangolást biztosító szervezeti rendszerek erősítése. ▪ Helyi és térségi turizmusfejlesztés ▪ A kultúra (ezen belül kiemelten a helyi kultúra) szerepének erősítése a turisztikai kínálat bővítésében, strandfejlesztés, vár és múzeum fejlesztés. ▪ Kulturális negyed, állatkert fejlesztés, speciális funkciójú turisztikai

	helyszínek fejlesztése. ▪ A speciális helyi és térségi termékek előállításának, helyi termékláncba való integrálásának támogatása, ▪ A falusi turizmus igényes szálláshelyeinek bővítése, a meglévő szálláshelyek vonatkozásában a szolgáltatás minőségének javítását szolgáló fejlesztések támogatása, az egyházi, lovas, vadász, horgász, csillagászati és geo-turizmus infrastrukturális feltételeinek javítása, a jelzett gyalogutak (turistautak) hálózatának bővítése ▪ A Balaton-felvidék és a Bakony közötti közúti közlekedés feltételeinek javítása, ▪ A balatoni regionális szerepkörű kerékpárút hálózatra ráhordó térségi kerékpárút hálózat fejlesztése, a kerékpáros turizmust segítő szolgáltató infrastruktúra fejlesztésével ▪ Tematikus utak kialakításának ösztönzése illetve szervezésének segítése, háttér-infrastruktúra fejlesztése, információs pontok és közös programok szervezése. ▪ Aktív turisztikai ágazatok (kerékpár, gyaloglás, vízi turisztika, lovasturizmus, síturizmus, vitorlázás) feltételrendszerének javítása, hálózatosodásának elősegítése. ▪ Az aktív turizmus fejlesztésével párhuzamosan szállás-, kölcsönzői- és speciális vendéglátási szolgáltatások fejlesztése (ennek feltétele többek között a helyben megvalósuló turisztikai irányú oktatás is.) ▪ A hozzáférhető és a digitális turizmus fejlesztése. ▪ A közösségi közlekedési megállóhelyek megközelíthetőségének javítása, a vendégfogadásra alkalmas települési környezet kialakítása A Devecseri járás területére a felzárkóztatást segítő komplex alprogram került betervezésre.
Prioritás intézkedései:	1. A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése 2. Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése 3. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával 4. A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése 5. Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések

2.2.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása

2. Prioritás: A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés										
Sor- szám	Intézkedés és fejlesztési kezdemenyezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdemenye- zés, program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezett ek köre	Célcsoport megjelölése	Fejlesztési kezdemenyezés, program ütemezése	Fejlesztési kezdemenyezés, program költségigénye (Indikatív, teljes összeg, (millió Ft))	Finanszírozó forrás (uniós, nemzetközi, hazai stb.)	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés (uniós finanszírozás esetén)	Fejlesztési kezdemenye- zéshez, programhoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok (jellemzően prioritásonként)	Együtt- működésben megvalósuló fejlesztési kezdemé- nyezés, program (igen/nem)
1. A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése										
1.1.	Szociális városrehabilitáció (ERFA)	megye települései	települési önkormányzatok	szegregálódó településré- szeken élők	2021-2027	1389	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
1.2.	Szociális városrehabilitáció (ESZA)	megye települései	települési önkormányzatok	szegregálódó településré- szeken élők	2021-2027	3241	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
1.3.	Közösségfejlesztő társadalmi programok	megye települései	települési önkormányzatok civil szervezetek kulturális intézmények	a megye lakossága	2021-2027	800	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: érintett népesség	igen

									száma	
1.4.	Helyi humán fejlesztések	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati intézmények civil szervezetek	a megye lakossága	2021-2027	3102,1	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: fejlesztett szolgáltatások száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	igen
1.5.	Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	megye települései	települési önkormányzatok oktatási, egészségügyi, szociális szolgáltató intézmények civil szervezetek	a megye lakossága	2021-2027	10047,1	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: fejlesztett szolgáltatások száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	igen
2. Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése										
2.1.	Zöld város program	megye városai	városi jogállású települések önkormányzatai	városi jogállású településeken élők	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor: érintett népesség száma megújult zöldterület nagysága	nem
2.2.	Települések zöldfelületi rendszerének növelése	megye városai	városi jogállású települések önkormányzatai	városi jogállású településeken élők	2021-2027	15000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor: érintett népesség száma megújult zöldterület nagysága, biológiai	nem

									aktivitási érték	
2.3.	Települési szolgáltatások színvonalának növelése	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok önkormányzati intézmények	megye településeinek lakossága	2021-2027	6000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új szolgáltatások száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
2.4.	Élhető települések	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok önkormányzati intézmények	megye településeinek lakossága	2021-2027	7454,3	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új fejlesztések száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
2.5.	Fenntartható településfejlesztés (ERFA 9.)	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok	megye településeinek lakossága	2021-2027	20603,5	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új fejlesztések száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
2.6.	Fenntartható városfejlesztés (ESZA)	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok	megye településeinek lakossága	2021-2027	1527,9	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új fejlesztések száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	nem
2.7.	Helyi közösségi és kulturális, sport, szabadidős terek és szolgáltatások fejlesztése	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok önkormányzati intézmények civil szervezetek	megye településeinek lakossága	2021-2027	4000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új szolgáltatások száma eredmény indikátor: érintett népesség száma	igen

			sportszövetségek és sportszervezetek							
2.8.	Barnamezős és rozsdadövezetek újra hasznosítása	megye városai	városi jogállású települések önkormányzatai	városi jogállású településeken élők	2021-2027	5000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: megújult területek száma eredmény indikátor: megújult területek nagysága	nem
2.9.	Okos települési megoldások alkalmazása	megye települései	települési önkormányzatok önkormányzati gazdasági társaságok	megye településeinek lakossága	2021-2027	3000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: új megoldások száma eredmény indikátor: új megoldást igénybe vevő népesség	nem
3. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával										
3.1.	Helyi gazdaságfejlesztés	megye területe	kkv-k mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	kkv-k mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők megye lakossága	2021-2027	4098,4	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban részesülők bevételeinek növekedése	nem
3.2.	Önfoglalkoztatás támogatása a mezőgazdaságban, családi gazdaságok és a középbirtokok élénkítése	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	2021-2027	2500	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban	nem

									részesülők bevételének növekedése	
3.3.	Helyi kézműves termékek és művészeti alkotások létrehozásának és marketingjének támogatása	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók kulturális intézmények és civil szervezetek	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók	2021-2027	1400	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban részesülők bevételének növekedése	nem
3.4.	Fiatal helyi gazdák segítése, támogatása	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók	2021-2027	700	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban részesülők bevételének növekedése	nem
3.5.	Mezőgazdasági termelés - felvásárlás - feldolgozás kapcsolatrendszer létrehozásának, bővítésének ösztönzése, helyi és térségi rendszerek kialakításának támogatása, különösen a turizmushoz kapcsolódó termékfejlesztés és értékesítés, helyi	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók önkormányzati intézmények civil szervezetek	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók önkormányzati intézmények szolgáltatásait igénybe vevők	2021-2027	4000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: létrejövő új kapcsolatok száma eredmény indikátor: létrejövő új kapcsolatok üzleti forgalmának növekedése	nem

	oktatási-nevelési vagy szociális intézmények számára alapanyagok, élelmiszerek biztosítása területén.									
3.6.	Termelői piacok, termelői polcok létrehozása	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	2021-2027	20000	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban részesülők bevételeinek növekedése	nem
3.7.	Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztás, ösztönzés, marketing tevékenység	a megye vidékies térségei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók önkormányzati intézmények civil szervezetek	megye lakossága	2021-2027	900	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatásban részesülők száma eredmény indikátor: támogatásban részesülők bevételeinek növekedése	nem
3.8.	Termelői és feldolgozó szakmai együttműködések létrejöttének támogatása.	megye teljes területére kiterjedően	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők egyéni vállalkozók önkormányzati intézmények civil szervezetek	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők feldolgozóipari vállalkozások önkormányzati intézmények civil szervezetek	2021-2027	300	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: létrejövő új kapcsolatok száma eredmény indikátor: létrejövő új kapcsolatok üzleti forgalmának növekedése	igen

4. A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése										
4.1.	A jó termőhelyi adottságú területeken a parlagterületek csökkentése,	a megye jó termőhelyi adottságú területei	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	2021-2027	800	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: beavatkozások száma eredmény indikátor: beavatkozások nyomán megújult terület nagysága	nem
4.2.	a termőhelyi viszonyoknak megfelelő tájgazdálkodás támogatása	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	2021-2027	400	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: beavatkozások száma eredmény indikátor: beavatkozások nyomán megújult terület nagysága	nem
4.3.	a takarmánytermesztésre alapuló állattenyésztés és a feldolgozóipar (húsipar, tejipar) fejlesztése,	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók feldolgozóipari vállalkozások	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók feldolgozóipari vállalkozások	2021-2027	400	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése	nem
4.4.	mezővédő erdősávok létesítése	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók települési önkormányzatok	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók települési önkormányzatok	2021-2027	200	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: telepítések száma eredmény indikátor: beavatkozások nyomán megújult terület	nem

									nagysága, biológiai aktivitási érték	
4.5.	A megye közepes termőhelyi adottságú térsegeiben a termőhelyi adottságoknak megfelelő gazdálkodás kialakítása és támogatása	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	2021-2027	450	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése	nem
4.6.	a munkaintenzív kertészeti ágazatok támogatása	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	2021-2027	600	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése, őstermelők számának alakulása	nem
4.6.	a kiegészítő, háztáji gazdálkodás feltételeinek javítása a termékek mind nagyobb részének helyben történő értékesítésével és feldolgozásával	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók	2021-2027	450	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése	nem
4.7.	A megye	a megye teljes	mezőgazdasági	mezőgazdasági	2021-2027	400	Uniós	A	output indikátor:	nem

	mezőgazdasági művelésre legkevésbé alkalmas - jellemzően dombvidéki – területein a rét- és legelőgazdálkodás támogatása,	területe	vállalkozások gazdálkodók	vállalkozások gazdálkodók				polgárokhoz közelebb álló Európa	támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése	
4.8.	Az erdőterületek bővítése	a megye teljes területe	erdészeti igazgatóságok	erdészeti igazgatóságok	2021-2027	400	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: telepítések száma eredmény indikátor: beavatkozások nyomán megújult terület nagysága	nem
4.9.	A kisüzemi és ház körüli állattartás támogatása, a termékek helyi és térségi piacra jutásának biztosításával, a felvásárlás megszervezésével,	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók őstermelők	2021-2027	500	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: támogatott vállalkozások száma eredmény indikátor: támogatott vállalkozások bevételeinek növekedése	nem
4.10.	Az erózió elleni védelem	a megye teljes területe	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók települési önkormányzatok	mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodók települési önkormányzatok	2021-2027	400	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: bevéedett területek száma eredmény indikátor: bevéedett területeken előállított új érték	nem

5. Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések										
5.1.	Helyi és térségi turizmusfejlesztés	a megye teljes területe, de elsősorban vidéki térségei	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	2021-2027	2731,7	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: új fejlesztések vendégforgalma	igen
5.2.	Aktív- és ökoturisztikai fejlesztések	a megye teljes területe, de elsősorban vidéki térségei	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	2021-2027	30000	Uniós hazai forrás	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: új fejlesztések vendégforgalma	igen
5.3.	Információs hálózat, infopontok kiépítése	a megye teljes területe, de elsősorban vidéki térségei	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	2021-2027	11000	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: új fejlesztések vendégforgalma	igen
5.4.	Térségi termécsomagok fejlesztése	a megye teljes területe, de elsősorban vidéki térségei	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	turisztikai szolgáltatók vállalkozások civil szervezeteke TDM-ek települési önkormányzatok	2021-2027	12000	Uniós	A polgárokhoz közelebb álló Európa	output indikátor: termécsomagok száma eredmény indikátor: új fejlesztések vendégforgalma	igen

Az intézkedések pénzügyi ütemterve:

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése	10000	8579,2	18579,2
2. Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése	35000	37585,7	72585,7
3. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával	16000	17898,4	33898,4
4. A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése	2500	2500	5000
5. Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések	27731,7	28000	55731,7
Összesen:	81231,7	85984,1	167215,8

Komplex program a Devecseri járás (Devecser várostérsege) fejlesztésére

Veszprém megyében egy komplex programmal fejlesztendő járás, a Devecseri található. Az alábbi alprogram a komplex programmal fejlesztendő Devecseri járást érintő fejlesztési szempontokat jeleníti meg, az ITP kevésbé fejlett térségeket érintő fejlesztési tartalmának megalapozása érdekében. A megyei területfejlesztési program kiemelten kezeli ezt a térséget, ezért is szükséges a külön nevesítése. Az alprogram célja a Devecseri járás felzárkóztatásának elősegítése. A Devecseri várostérség minél előbb érje el a megye további térségeinek fejlettségi szintjét. A Devecseri járás fejlesztését szolgáló komplex program területi szintű, nem projekt szintű alprogram.

A komplex program fejlesztési célkitűzései:

- A térség népesség (és képesség) megtartó képességének fejlesztése
- A térségi gazdaság fejlesztése
- A turizmus fejlesztése
- A környezet fejlesztése

A térség népesség (és képesség) megtartó képességének fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások

- Foglalkoztatás bővítését szolgáló gazdaságfejlesztés megvalósítása a térség népességmegtartó képessége növeléséért
- A népesség (kiemelten a fiatalok és középkorúak) képzettségének emelése olyan irányokban, amelyben lehetőség van a helyben (illetve a térségben) való foglalkoztatásra.
- A nyelvtudás bővítése a turizmus fejlesztése érdekében.

A térségi gazdaság fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások

- A meglévő vállalkozások fejlődését szolgáló infrastrukturális és üzleti környezet fejlesztése
- A képzett munkaerő helyben tartása,
- Új vállalkozások letelepítésének támogatásával Devecser térségi vállalkozói központ szerepének erősítése
- A korábbi uradalmi központi hagyományhoz kapcsolódóan cél térségi képzési központ kialakítása
- Kézimunka-igényes termékek előállításának támogatása, kézműipar bővítése a családok megélhetésének támogatására
- A mezőgazdaság fejlesztése, az ágazatban lévő potenciálok teljesebb kihasználása, az ott megtermelhető jövedelem mind nagyobb részének helyben tartása, a megélhetés lehetőségeinek bővítése
- a kisüzemek, a családok önfenntartó gazdálkodását biztosító kisüzemek és a keresetkiegészítést biztosító háztáji kisgazdaságok gazdálkodásának összehangolt támogatása, egészséges termékek előállítása
- a rendelkezésre álló források koordinálásával a jövedelemtermelő gazdaságok támogatása
- a borászatok fejlődésének biztosítása
- mezőgazdálkodási termék-utak kidolgozása, ehhez kapcsolódóan helyben élelmiszer feldolgozás (beleértve a termelés feltételeinek megteremtését is pl. vágópontok kialakítása)
- az ökogazdálkodás támogatása és elterjesztése (a helyben termelés, a feldolgozás, az értékesítést segítő szövetkezési formák támogatása a helyi piacokon túlmenően a regionális piacok szolgálatában)
- mezőgazdasági tevékenységre építhető feldolgozó, csomagoló, másodlagos termék előállítás, sajátos arculatok, termelői közösségek létrehozása, piacképessé tétele a kistermelők integrálása, a termékválasztékban az egyediségek támogatása
- helyi piac a helyi termelőknek (Somlósárhelyen) - a meglévők megtartása és termékkínálat fejlesztése
- helyi állattartás a térségben a kisüzemi és a háztáji állattenyésztés támogatására

- mintaprogram megvalósítása az alternatív energia előállítás foglalkoztatást bővítő hatásának kihasználására (biomassza, zöldhulladék)

A turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások

- Az együttműködésben rejlő lehetőségek kihasználása a turizmus fejlesztésében közös programjainak készítésével. A turisztikai egyesületek támogatása.
- A Somló turisztikai központi fejlesztése.
- Az aprófalvak megőrzött hagyományaira alapozó kulturális turizmus támogatása és bővítése (a helyi kultúra, a sajátos helyi tudás megtartása és átadása, néptánc, népi mesterségek tanítása, elfeledett tudások és képességek újrafelfedezése és átadása a következő nemzedékeknek) A helyi kézművességben, a gasztronómiában rejlő lehetőségek kihasználása
- A még kihasználatlan termálvíz és a magas vas és ásványi anyag tartalmú gyógyiszap potenciál kihasználása (a somlói borhoz kapcsolódó kínálatként)
- A falusi turizmus szálláshelyei kapacitása bővítése, a meglévők szolgáltatási színvonalának emelése
- Kapcsolódás a vallási turizmus, a zarándokutak hálózatához, a „Barokk útja” támogatása, a különböző vallások egyházi programjainak rendszerbe szervezése
- A kerékpárutak hálózatba szervezése a térségi látnivalók felfűzésével, kerékpáros megállóknak létesítésével, a kerékpárhálózat összehangolása a borászatok és a borutak fejlesztésével.
- Az alacsonyrendű és a jól járható mezőgazdasági és erdei utakon vezetett lovas turizmus összekapcsolva a Somló borturizmusával.
- Kapcsolódás a vallási turizmus tematikus útvonalaihoz (Devecser-Somló hegy)

Településfejlesztéshez kapcsolódó beavatkozások

- Közzolgáltatások színvonalának megtartása, szükség szerint emelése a népesség megtartása és bevonása érdekében.
- Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak
- Az egészségügyi intézmények fejlesztése (új mentőállomás)
- A települések elérhetőségének javítása a munkahelyekre, szolgáltató központba való utazás idejének csökkentése
- Hegyi utak (szabványon kívüli utak) rendezése a térség átjárhatósága, a látnivalók megközelíthetősége érdekében
- Az alternatív energiaforrások támogatása (zöldáram előállítás, naperőmű parkok fejlesztése). Környezettudatos energiatermelés és felhasználás (az alternatív lehetőségek kihasználásával)
- Patakok újraszabályozása, új víztározók kiépítése (pld. Torna patakon) és azok hasznosítása (öntözés, horgászat)

Környezet fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások

- Az aprófalvas térségben a szennyvízkezelés megoldása
- A zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése.

A járásközpont Devecseren tervezett beavatkozások:

- Lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések, sport lehetőség biztosítása a járás lakosainak, intézményeinek számára: Sportcsarnok, tanuszoda építése a Devecseri járás központjában
- Településfejlesztés: Városközpont - Deák tér és Szabadság tér - rehabilitációja. Városrészi központok - Óváros, Ligetváros, Tókert, Újváros - szolgáltató övezetek kialakítása. Községi terek infrastrukturális fejlesztése.
- Elkerülő utak, belterületi mellékutak rekonstrukciója és fejlesztése, valamint körforgalmak építése a közlekedés biztonságosabbá tételének érdekében.
- Járási Egészségügyi Alapszolgáltatási Központ, ún. Egészség ház (Járási Rendelőintézet) létrehozása a szakmaiság, költséghatékonyság, fenntartható működés és a lakosság

komfortérzetének, a betegek ellátásának javítása érdekében. Önálló épület építése vagy kialakítása.

- Járási Mentőszolgálati Központ (Mentőállomás) létrehozása a 8-as nemzetközi főút és az észak-déli közlekedési főtengely metszéspontjánál. Önálló épület építése vagy kialakítása, működéshez szükséges infrastruktúra fejlesztése.
- Járási Katasztrófavédelmi Őrs létrehozása. Önálló épület építése vagy kialakítása, működéshez szükséges infrastruktúra fejlesztése.
- Járási Konferenciaközpont létrehozása. Önálló épület építése vagy kialakítása, szükséges infrastruktúra fejlesztése.

A komplex programmal fejlesztendő várostérséghez tartozó települések: Adorjánháza, Apácatorna, Borszörcsök, Csögle, Dabrony, Devecser, Doba, Egeralja, Iszkáz, Kamond, Karakószörcsök, Kerta, Kisberzseny, Kiscsösz, Kispirit, Kisszölös, Kolontár, Nagyalásony, Nagypirit, Noszlop, Oroszi, Pusztamiske, Somlójenő, Somlósölös, Somlósárhely, Somlóvecse, Tüskevár, Vid.

2.3. Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei

2.3.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

3. prioritás	Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei
Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:	Szociális Európa
Kapcsolódó megyei átfogó cél:	Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése
Kapcsolódó megyei stratégiai cél:	2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása 2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával 2.3. Az élet- és lakóköörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása
A prioritás specifikus céljai:	Az egészségügyi,- szociális humán infrastruktúra fejlesztése a lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása és a szociális

	biztonság növelése érdekében. Az idősotthonok, a nagyobb létszámú közösségek, a fogyatékkal élők életfeltételeinek megkülönböztetett egészségügyi és szociális javítása. Az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten <i>(köznevelésben, képzésben és továbbképzésben valamint a felsőoktatásban)</i> A megyei és a térségi gazdaságba hasznosulni és integrálódni képes kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása Az egyetem-kutatóintézet-ipar klaszterek, platformok működésének támogatása, a kapcsolatrendszerek erősítése A szociálpolitika hatékonyságának javítása, társadalmi felzárkóztatás A kultúra fejlesztése A sport fejlesztése Tudatformálás és a fizikai-, tárgyi feltételek javítása a környezettudatos, egészséges életmód elterjesztése érdekében A helyi és a térségi identitás erősítése, közösségfejlesztés A köznevelési intézményeknek helyet adó önkormányzati épületek felújítása, energetikai korszerűsítése. eszközellátottságának javítása
A prioritás célterületei:	Érintett terület: A prioritás célterülete a teljes megye területe Indoklás: A prioritás humánfókuszú, az oktatás-képzés, modern társadalmi megteremtése és az egészségvédelem, egészségmegőrzés terén szükséges beavatkozásokat tartalmazza, amelyek hatóköre a teljes megye.
A prioritás területi céljai:	A prioritás Veszprém megye egész területére koncentrál. A megye egészségügyi és oktatási központjai szerepe hangsúlyos. A területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok csökkentése kiemelten a megye

	Vas és Zala megyei határ menti településeiben valamint a belső periféria településeiben fontos.
Prioritás intézkedései:	1. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése 2. A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció 3. A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása

2.3.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása

3. Prioritás Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei										
Sor-szám	Intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Fejlesztési kezdeményezés, program ütemezése	Fejlesztési kezdeményezés, program költségigénye (Indikatív, teljes összeg, (millió Ft))	Finanszírozó forrás (uniós, nemzetközi, hazai stb.)	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés (uniós finanszírozás esetén)	Fejlesztési kezdeményezéshez, programhoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok (jellemzően prioritásonként)	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése										
1.1.	A helyszínek óvodai, bölcsődei feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztése. Az épületek fizikai állapotának javítása.	a megye teljes területe	települési önkormányzatok nevelési intézmények	települési önkormányzatok nevelési intézmények	2021-2027	17000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
1.2.	Egészséges óvodai, bölcsődei környezet megteremtése (egészséges ivóvíz, megfelelő szanitáció és higiéné, egészséges beltéri levegő).	a megye teljes területe	települési önkormányzatok nevelési intézmények	települési önkormányzatok nevelési intézmények	2021-2027	16000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen

1.3.	Családi napközi helyszínek komplex fejlesztése	a megye teljes területe	települési önkormányzatok vállalkozások	települési önkormányzatok vállalkozások	2021-2027	300	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: új családi napközök száma eredmény indikátor: gyermeklétszám növekedése	igen
1.4.	Gyermekjóléti alapellátás fejlesztése	a megye teljes területe	települési önkormányzatok nevelési intézmények	települési önkormányzatok nevelési intézmények	2021-2027	300	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
1.5.	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése	a megye teljes területe	települési önkormányzatok nevelési intézmények	települési önkormányzatok nevelési intézmények	2021-2027	700	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
2. A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció										
2.1.	Az alapellátás és a járóbeteg-ellátás összehangolt fejlesztése (a Semmelweis Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósítására) a térségi és települési sajátosságok figyelembevételével.	a megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	2021-2027	3900	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
2.2.	Az egészségügyi és	a megye teljes	egészségügyi	egészségügyi	2021-2027	520	Uniós	Szociális	output	igen

	szociális ellátórendszer intézményei elérhetőségének - javítása, megközelítésük könnyítése	területe	szolgáltatók települési önkormányzatok	szolgáltatók települési önkormányzatok			hazai forrás	Európa	indikátor: elérhetőségi fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	
2.3.	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	a megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	2021-2027	2315	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
2.4.	A megye határain túlnyúló - országos és nagytérégi szerepű - egészségügyi szolgáltatások megőrzése és fejlesztése	a megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
2.5.	Prevenációs programok kidolgozása	a megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	2021-2027	1000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: programokkal érintett célcsoportok száma	igen

2.6.	Szűrési programok bővítése és népszerűsítése	a megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	egészségügyi szolgáltatók települési önkormányzatok	2021-2027	1000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: szűrésekkel érintett népesség növekedése	igen
3. A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása										
3.1.	A K+F+I szektor erősítése megyei és a térségi gazdaságba hasznosulni és integrálódni képes kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása, a kapcsolatrendszerek erősítése	a megye teljes területe	Pannon Egyetem kutatóintézetek nagyvállalatok kkv-k	Pannon Egyetem kutatóintézetek nagyvállalatok kkv-k	2021-2027	1800	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: támogatott tevékenységek száma eredmény indikátor: fejlesztések nyomán keletkező többletbevételek aránya	igen
3.2.	A köznevelés fejlesztése keretén belül a nyelvoktatás fejlesztése és a helyi kultúra és a helyi hagyományok a helyi identitástudat növelése érdekében.	a megye teljes területe	oktatási intézmények kulturális intézmények	oktatási intézmények	2021-2027	400	hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott intézmények száma eredmény indikátor: támogatott intézmények elsajátított új nyelvtudás száma	nem
3.3.	oktatási intézmények fejlesztése	a megye teljes területe	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	12000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor:	nem

			oktatási intézmények	oktatási intézmények					támogatott intézmények száma eredmény indikátor: támogatott intézmények tanulóinak növekedése	
3.4.	A piaci igényeire tekintettel lévő oktatásfejlesztés mind a szakképzés, mind a felnőttképzés vonatkozásában.	a megye teljes területe	oktatási intézmények Pannon egyetem nagyvállalatok kkv-k	oktatási intézmények Pannon egyetem nagyvállalatok kkv-k	2021-2027	1800	Unió	Szociális Európa	output indikátor: támogatott intézmények száma eredmény indikátor: támogatott intézményekben tanulók növekedése	igen
3.5.	A gyakorlati tudás átadására alkalmas műhelyek, gyakorlóhelyek fejlesztése, gazdasági szereplők bevonása a gyakorlati tudás elsajátításába	a megye teljes területe	oktatási intézmények Pannon egyetem nagyvállalatok kkv-k	oktatási intézmények Pannon egyetem nagyvállalatok kkv-k	2021-2027	90	Unió	Szociális Európa	output indikátor: támogatott gyakorlóhelyek száma eredmény indikátor: támogatott műhelyeken képzésben részesülők növekedése	igen
3.6.	A távoktatás és digitális oktatás lehetőségeinek bővítése az általános és felnőttképzésben egyaránt.	a megye teljes területe	oktatási intézmények Pannon egyetem	oktatási intézmények Pannon egyetem	2021-2027	30	Unió	Szociális Európa	output indikátor: támogatott intézmények száma	igen

									eredmény indikátor: támogatott intézményekben tanulók növekedése	
3.7.	Digitális oktatáshoz szükséges eszközpark fejlesztése, kialakítása	a megye teljes területe	oktatási intézmények	oktatási intézmények	2021-2027	30	Unió	Szociális Európa	output indikátor: támogatott intézmények száma eredmény indikátor: támogatott intézményekben digitális oktatásban részesülők növekedése	igen
3.8.	Veszprém megye gazdasági sajátosságaira, piaci igényeire tekintettel lévő oktatásfejlesztés a Pannon Egyetem bázisán	a megye teljes területe	Pannon egyetem oktatási intézmények	Pannon egyetem oktatási intézmények	2021-2027	30	Unió	Szociális Európa	output indikátor: új képzési programok száma eredmény indikátor: pályakezdő munkanélküliek számának csökkenése	igen
3.9.	Speciális készségek és tudások oktatása	a megye teljes területe	Pannon egyetem oktatási intézmények	Pannon egyetem oktatási intézmények	2021-2027	500	Unió	Szociális Európa	output indikátor: támogatott intézmények száma eredmény indikátor: új	igen

									képzésekben részesülők növekedése	
3.10.	A szociálpolitika hatékonyságának javítása a felnőtteket és a gyerekes családokat szükségleteik szerint erősítő, szociálpolitikai szolgáltatások rendszerének létrehozása. Szociális szolgáltatások és intézmények infrastruktúra fejlesztése.	a megye teljes területe	települési önkormányzatok szociális intézmények	települési önkormányzatok szociális intézmények	2021-2027	650	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztésekkel érintett népesség száma	igen
3.11.	A fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességűek társadalmi és munkaerőpiaci integrációjának elősegítése.	a megye teljes területe	nagyvállalatok kkv-k	nagyvállalatok kkv-k	2021-2027	290	Uniós	Szociális Európa	output indikátor: programok száma eredmény indikátor: elhelyezkedni tudó fogyatékkal élők számának növekedése	igen
3.12.	Civil szervezetek, egyházak szociális tevékenységének támogatása, azok integrálása a térségek és települések szociálpolitikai szolgáltató rendszerébe.	a megye teljes területe	egyházak civil szervezetek szociális intézmények települési önkormányzatok	egyházak civil szervezetek szociális intézmények települési önkormányzatok	2021-2027	200	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott tevékenységek száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	igen
3.13.	A helyi identitás erősítése a közösségi művelődés	a megye teljes területe	egyházak civil szervezetek	egyházak civil szervezetek	2021-2027	1300	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor:	igen

	eszközeivel.		települési önkormányzatok kulturális intézmények	települési önkormányzatok					támogatott tevékenységek száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	
3.14.	A turizmusba bekapcsolódni képes épített örökségi helyszínek bővítése és érték-kibontakoztató helyreállítása.	a megye teljes területe	települési önkormányzatok TDM-ek	települési önkormányzatok TDM-ek	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott helyszínek száma eredmény indikátor: helyreállított helyszínen tett látogatások száma	igen
3.15.	A kulturális szolgáltatásokhoz és a közművelődés lehetőségeihez való hozzáférés támogatása, a területi különbségek csökkentése érdekében a kulturális szolgáltatások fejlesztése, a kulturális javakhoz és értékekhez való hozzáférés javítása.	a megye teljes területe	települési önkormányzatok kulturális intézmények	települési önkormányzatok közművelődési intézmények	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott tevékenységek száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	igen
3.16.	Kegyeleti parkok, sírkertek fejlesztése	a megye teljes területe	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	400	hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: fejlesztett sírkertek száma eredmény indikátor: érintett	nem

									népesség	
3.17.	Jelentős helyi értéket képviselő felhagyott katonai és ipari létesítmények környezetének helyreállítása, hasznosításra való alkalmassá tétele.	a megye teljes területe	települési önkormányzatok vagyonkezelő	települési önkormányzatok vagyonkezelő	2021-2027	2000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: helyreállított területek száma eredmény indikátor: hasznosításból származó bevétel növekedése	igen
3.18.	Rendszeres testmozgás programok megvalósítása a megye településein	a megye teljes területe	települési önkormányzatok civil szervezetek oktatási intézmények sportszövetségek és sportszervezetek	települési önkormányzatok civil szervezetek oktatási intézmények sportszövetségek és sportszervezetek	2021-2027	800	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott programok száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	igen
3.19.	A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, az óvodai mozgásfejlesztés és az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport események rendezése, valamint általános iskolai oktatás kiegészítése iskolán kívüli sportági programokkal	a megye teljes területe	települési önkormányzatok civil szervezetek sportszövetségek és sportszervezetek	települési önkormányzatok civil szervezetek oktatási intézmények sportszövetségek és sportszervezetek	2021-2027	800	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott tevékenységek és intézmények száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	igen
3.20.	A sportlétesítmények kialakítása, korszerűsítése és közösségi szabadidős használatra történő megnyitása, nagy	a megye teljes területe	települési önkormányzatok civil szervezetek sportszövetségek és	települési önkormányzatok civil szervezetek sportszövetségek és	2021-2027	8000	Uniós hazai forrás	Szociális Európa	output indikátor: támogatott versenyek és intézmények	igen

hagyományú hazai sportprogramok, valamint hazai rendezésű nemzetközi versenyek és az azokhoz kapcsolódó programok támogatása különösen a megye sikeres sportágaiban		sportszervezetek	sportszervezetek						száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	
---	--	------------------	------------------	--	--	--	--	--	---	--

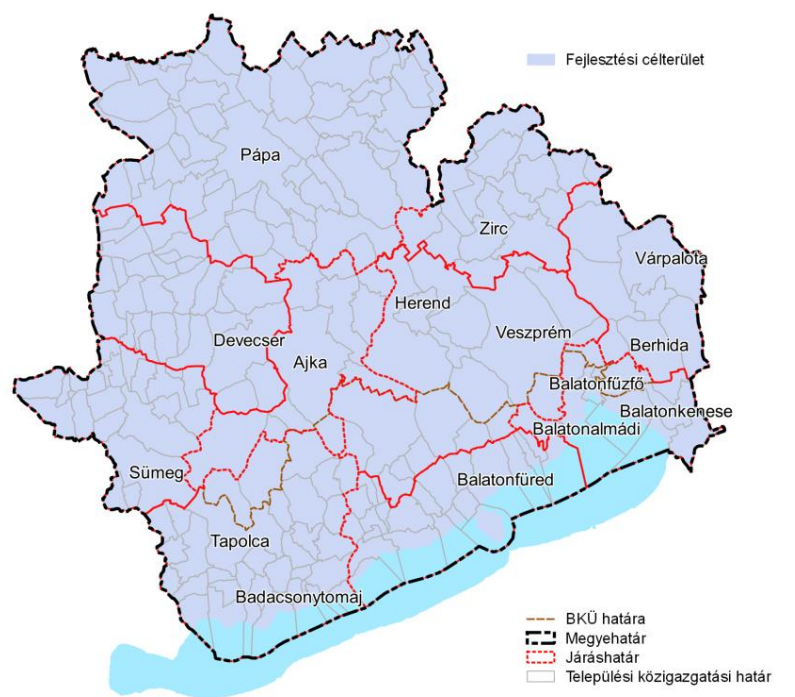
Az intézkedések pénzügyi ütemterve:

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	17000	17300	34300
2. A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció	9735	9000	18735
3. A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása	26000	25120	51120
Összesen:	52735	51420	104155

2.4. A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás

2.4.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

4. prioritás	A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás
Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:	Jobban összekapcsolt Európa
Kapcsolódó megyei átfogó cél:	Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése
Kapcsolódó megyei stratégiai célok:	3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése
A prioritás specifikus céljai:	A munkába járáshoz szükséges hivatásforgalmú kerékpárút-hálózat és kerékpárforgalmi létesítmények, a kerékpáros közösségi közlekedési rendszerek fejlesztése Közlekedési csomópontokban őrzött kerékpár-tárolók, P+R parkolók, kerékpár-köleszönzök, létesítése; az <i>az intermodalitás lehetőségének növelése</i>, autóbusz pályaudvarok, vasútállomások fejlesztése A nem kötött pályás elővárosi és városi közlekedés fejlesztése (pl. gyalogos, kerékpáros közlekedés, közúti közlekedés), korszerű, környezetbarát járműpark fejlesztése A térség átjárhatóságát biztosító közlekedéshálózat fejlesztés támogatása A 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése Belterületi útfejlesztések megvalósításának támogatása. A balesetveszélyes gócpontok átalakítása Térinformatikai alapú kerékpárút és önkormányzati infrastruktúra nyilvántartási rendszerek, adatbázisok kialakítása, kifejlesztése megyei illetve kistérségi szinten. A közösségi közlekedés költség hatékony működését elősegítő, az utazási körülményeket javító igényvezérelt közlekedési rendszerek bevezetése. Önkormányzati utak fejlesztése, a szilárd burkolattal ellátott úthálózati lefedettség növelése A gépjárművel nem rendelkezők esélyegyenlőségének biztosítása Intelligens közlekedési rendszerek használatának elősegítése: a közösségi közlekedés járműparkjának menedzsmentjének és az elektronikus jegyrendszer kiépítése
A prioritás célterületei:	<u>Érintett terület:</u> A prioritás célterülete Veszprém megye teljes területe. <u>Indoklás:</u> A prioritás a megye belső és külső kapcsolatrendszerének javítása szempontjából lényeges beavatkozásokat támogatja, ideértve a

	mobilitás különböző módozatait a hagyományos közlekedési módoktól a korszerű és energiahatékony környezetbarát közlekedési módokig és közlekedésszervezési megoldásokig. Ezeknek a fejlesztéseknek a létjogosultsága a megye teljes területén vitathatatlan, így a célterület a megye valamennyi várostérsége.
A prioritás területi céljai:	A prioritás a megye egész területére koncentrálni, de minden esetben az érintett települések helyi adottságaihoz kell igazítani és egymással térségileg integráltan kell megvalósítani.
Prioritás intézkedései:	1. Az elérhetőség javítása 2. Térségi mobilitás biztosítása 3. A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése 4. Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése 5. Forgalombiztonság növelése

2.4.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása

4. Prioritás A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás										
Sor- szám	Intézkedés és fejlesztési kezdemenyezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdemeny- ezés, program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezet- tek köre	Célcsoport megjelölése	Fejlesztési kezdemenyezés, program ütemezése	Fejlesztési kezdemenyezés, program költségigénye (Indikatív, teljes összeg, (millió Ft))	Finanszírozó forrás (uniós, nemzetközi, hazai stb.)	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés (uniós finanszírozás esetén)	Fejlesztési kezdemenyezés- hez, programhoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok (jellemzően prioritásonként)	Együtt- működésben megvalósuló fejlesztési kezdemeny- ezés, program (igen/nem)
1. Az elérhetőség javítása										
1.1.	A megye térségei városai elérhetősége, versenyképességük javítása, népességmegtartó és népességvonzó képességük növelése érdekében, hiányzó kapcsolatok pótlása, iparterületek elérhetősége	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsol t Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
1.2.	a hiányzó, illetve gyenge kapacitású É- D-i közlekedési kapcsolatok kiépítése, illetve kapacitások növelése	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsol t Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen

1.3.	A megyei területrendezési tervben rögzített közúti és vasúti hálózatfejlesztések ütemezett megvalósítása	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	2021-2027	50000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
1.4.	Gyorsforgalmi főúthálózat, vasúti törzshálózat fejlesztése	egész megye területe	Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	2021-2027	50000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
1.5.	A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, e-bike rendszer fokozatos kiépítése	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt. MÁV Zrt.	2021-2027	32000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
1.6.	Települési elkerülő szakaszok építése	egész megye területe	Magyar Közút NIF Zrt.	Magyar Közút NIF Zrt.	2021-2027	30000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
1.7.	4 és 5 számjegyű utak	egész megye	Települési	Települési	2021-2027	8797	Uniós	Jobban	output indikátor:	igen

	fejlesztése	területe	önkormányzatok Magyar Közút	önkormányzatok Magyar Közút			hazai forrás	összekapcsol t Európa	megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	
1.8.	Belterületi utak fejlesztése	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút	Települési önkormányzatok Magyar Közút	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsol t Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
2. Térségi mobilitás biztosítása										
2.1.	kerékpárút hálózat kialakítása és a meglévő kerékpárút hálózat további fejlesztése, a balesetmentes közlekedés feltételeinek megteremtése	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt.	Települési önkormányzatok Magyar Közút NIF Zrt.	2021-2027	19000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsol t Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
2.2.	utazási igényeknek megfelelő és színvonalú, igényvezérelt közösségi közlekedés biztosítása, települések közötti munkahelyi buszok, iskolabuszok indítása, új városi buszok	egész megye területe	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	7000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsol t Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen

2.3.	Fenntartható mobilitás (ÖK, ICS, CSP)	egész megye területe	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	6000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
2.4.	intermodalitás javítása: vasúti, közúti és egyéni közlekedési módok közötti módváltások megkönnyítése, szükség szerint közlekedési hálózatok átszervezése, integrált közlekedési csomópontok létrehozása.	egész megye területe	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	Települési önkormányzatok MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	8000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
3. A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése										
3.1.	a pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek támogatása, utak minőségi fejlesztése	egész megye területe	Magyar Közút NIF Zrt.	Magyar Közút NIF Zrt.	2021-2027	8000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
3.1.	a kerékpártárolók kialakítása	egész megye területe	Települési önkormányzatok civil szervezetek	Települési önkormányzatok civil szervezetek	2021-2027	80	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új kerékpártárolók száma eredmény indikátor:	igen

									fejlesztéssel érintett népesség növekedése	
3.1.	bérbringa rendszerek fejlesztése, kiépítése	egész megye területe	Települési önkormányzatok civil szervezetek	Települési önkormányzatok civil szervezetek	2021-2027	20	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
3.1.	elektromos buszok, elektromos autók beszerzése, használata, korszerű kedvező károsanyag kibocsátású, illetve zéró emissziós áruszállító járművek használata	egész megye területe	Volánbusz Zrt helyi volán társaságok vállalkozások	Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új jármű-beszerzések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
3.1.	Elektromos töltőállomások létrehozása	egész megye területe	Települési önkormányzatok civil szervezetek	Települési önkormányzatok civil szervezetek	2021-2027	800	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új töltőállomások száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
3.1.	a településeken "zöld zónák" létrehozása	egész megye területe	Települési önkormányzatok	Települési önkormányzatok civil szervezetek	2021-2027	500	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor:	igen

									fejlesztéssel érintett népesség növekedése	
4. Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése										
4.1.	A több járást összefogó összehangolt, modulárisan felépülő közösségi közlekedés.	egész megye területe	Települési önkormányzatok Kistérségi társulások MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	Települési önkormányzatok Kistérségi társulások MÁV Zrt Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	1200	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
4.2.	Közlekedésszervezési megoldások, a városi közlekedés hatékonyságának javítása érdekében	egész megye területe	Települési önkormányzatok Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	Települési önkormányzatok Volánbusz Zrt helyi volán társaságok	2021-2027	600	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
5. Forgalombiztonság növelése										
5.1.	Járás települései közötti kerékpárút hálózat fejlesztése	egész megye területe	Települési önkormányzatok civil szervezetek	Települési önkormányzatok civil szervezetek	2021-2027	2000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új hálózati elemek hossza (km) eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	igen
5.2.	A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges	egész megye területe	Települési önkormányzatok Magyar közút	Települési önkormányzatok Magyar közút	2021-2027	8000	Uniós hazai forrás	Jobban összekapcsolt Európa	output indikátor: megvalósult új fejlesztések száma eredmény	igen

	forgalomtechnikai megoldások kialakítása								indikátor: fejlesztéssel érintett népesség növekedése	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Az intézkedések pénzügyi ütemterve:

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. Az elérhetőség javítása	96000	104797	200797
2. Térségi mobilitás biztosítása	20000	20000	40000
3. A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése	8000	11400	19400
4. Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése	800	1000	1800
5. Forgalmbiztonság növelése	6000	4000	10000
Összesen:	130800	141197	271997

2.5. A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

2.5.1. A prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

5. prioritás	A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadataptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése
Kapcsolódás az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez:	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
Kapcsolódó megyei átfogó cél:	Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése
Kapcsolódó megyei stratégiai cél:	3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése
A prioritás specifikus céljai:	▪ változatos tájhasználat megőrzése, ▪ az adottságokhoz és a táji potenciálokhoz igazodó tájhasználat kialakítása, ▪ a táji értékek és az eltérő tájkarakteri jellemzők figyelembevétele a területek fejlesztése és rendezése során, ▪ a zöldterületek és zöldfelületek hálózatosodásának elősegítése, ▪ a zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése, ▪ idegenhonos inváziós fajok tudatos cseréje, terjedésük megakadályozása, fertőzés elkerülése ▪ a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása, ▪ a kék infrastruktúra fejlesztés követelményeinek érvényesítése a területek és települések fejlesztésében, ▪ a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével figyelembevételével, ▪ a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével, ▪ a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása. ▪ szennyvízcsatornahálózatok hiányzó szakaszainak kiépítése és a rácsatlakozások támogatása ▪ hulladékgazdálkodás (gyűjtés, feldolgozás, hasznosítás) fejlesztése ▪ körforgásos gazdaság szükségessége ▪ a talajok termőképességének megőrzése és növelése, a talajdegradációs folyamatok megelőzése, ▪ a természetes élőhelyhez kötődő fajok és élőhelyek igényeit figyelembe vevő földhasználat

	■ árvízi kockázatok csökkentését célzó árvízi szükségeltározók, integrált csapadékvíz gazdálkodási megoldások megvalósítása ■ energiahatékonyságot növelő fejlesztések támogatása ■ megújuló energiaforrások részarányát növelő fejlesztések támogatása, kiemelten a napenergia és a földhő hasznosítására, ■ önkormányzati középületek energiakorszerűsítése A prioritás tartalma a megye teljes területét magába foglalja. A beavatkozási területek specifikálják az egyes célterületekre a releváns intézkedéseket. A természeti és a táji értékek védelme és fejlesztése kiemelten fontos a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén, illetve a természetvédelmi oltalom alatt álló területek által érintett térségekben (<i>két tájvédelmi körzet, természetvédelmi területek, ex-lege védett területek, Natura2000 területek</i>), de a táj meghatározó erőforrás jellege miatt fontos a „nem védett” tájaink értékeinek és karakterének, és a földtani értékek megőrzése szempontjából is a megye teljes területén.
A prioritás célterületei:	<u>Érintett terület:</u> A prioritás célterülete Veszprém megye teljes területe. <u>Indoklás:</u> A prioritás a környezeti állapot javítását, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való folyamatos alkalmazkodást és az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások részarányának növelését, továbbá a zöldinfrastruktúra fejlesztéseket segítő intézkedéseket tartalmazza. Ezek a környezeti fókuszú célok és a tervezett beavatkozások a megye valamennyi térségében relevánsak.
A prioritás területi céljai:	A prioritás a megye egész területére koncentrálni, de minden esetben az érintett települések helyi adottságaihoz kell igazítani és egymással térségileg integráltan kell megvalósítani.
Prioritás intézkedései:	1. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

	2. Zöldinfrastruktúra fejlesztés 3. Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására 4. A megye környezetminőségének javítása 5. A klímaadaptációs képesség fokozása 6. Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései
--	---

2.5.2. A prioritás részletes tartalmának bemutatása

5. Prioritás A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése										
Sor-szám	Intézkedés és fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Fejlesztési kezdeményezés, program ütemezése	Fejlesztési kezdeményezés, program költségigénye (Indikatív, teljes összeg, (millió Ft))	Finanszírozó forrás (uniós, nemzetközi, hazai stb.)	Kapcsolódó EU szakpolitikai célkitűzés (uniós finanszírozás esetén)	Fejlesztési kezdeményezéshez, programhoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok (jellemzően prioritásonként)	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás										
1.1.	A felszíni víztárolás mennyiségi növelése és hasznosítása,	egész megye területe	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	2021-2027	1200	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: létrejött felszíni víztárolók kapacitása eredmény indikátor: víztárolók hasznosításából keletkező többletbevételek	igen
1.2.	Vízfolyás és vízgyűjtőjén lévő tavak integrált szemléletű fejlesztése, rehabilitációja és turisztikai célú hasznosítása	egész megye területe kiemelten Séd, Séd-Nádor-Gaja, Rába, Cuha, Cuhai-Bakony ér, Concó,	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok civil szervezetek	2021-2027	200	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: érintett	igen

		Marcal							népesség növekedése	
1.3.	A takarékos vízhasználat ösztönzése és támogatása a lakossági, ipari és a mezőgazdasági felhasználásban.	egész megye területe	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok civil szervezetek	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok civil szervezetek	2021-2027	4000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: megtakarított víz mennyisége	igen
1.4.	A térségileg kiemelkedő karsztvíz bázis védelme, (karsztvízszint emelkedés, karsztvízkészlet-gazdálkodás,) természetvédelmi, környezetvédelmi, vízrendezési – és vízkárelhárítási feladatok	megye karsztos, nyílt karsztos területei Veszprém	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	2021-2027	6000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: védelem alá került vízbázis növekménye	igen
1.5.	Ásványvíz, mint térségi jellegzetes természeti érték (és fogyasztható egészséges ivóvíz) védelme és kihasználása, az erre épülő vertikum erősítése	Balaton-felvidéken, kiemelten Zirc, Tapolca és Várpalota térségében.	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok vállalkozások	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok vállalkozások	2021-2027	2500	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: az új vertikumok termelte többlet-jövedelem	igen
1.6.	Felszín alatti vízkészletek védelme, racionális vízhasználat elterjesztése	egész megye területe	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	2021-2027	500	hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor:	igen

									érintett népesség növekedése	
1.7.	Felszíni vízkészletek fenntartható, szabályozott és összehangolt használata, a megfelelő vízgazdálkodás biztosítása	egész megye területe	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	2021-2027	900	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: érintett népesség növekedése	igen
1.8.	Biomassza hasznosítása	egész megye területe	ipari és energetikai vállalkozások	ipari és energetikai vállalkozások	2021-2027	5000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: hasznosított biomassza mennyiségi növekménye	igen
1.9.	Biogáz hasznosítása	egész megye területe	ipari és energetikai vállalkozások	ipari és energetikai vállalkozások	2021-2027	2000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: hasznosított biogáz mennyiségi növekménye	igen
1.10.	Természetes fürdőhelyek és védőterületeik védelme, a térség strandjainak	Balaton-parti települések	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	540	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések	igen

	kiváló vízminőségének megőrzése.								száma eredmény indikátor: érintett fürdőhelyek vendégforgalma növekedése	
1.11.	A Balaton jó vízminőségének megőrzése, annak hosszú távú fenntartása,	Balaton-parti települések	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok állami tulajdonú közműtársaságok	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok állami tulajdonú közműtársaságok	2021-2027	6000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma, vízmintavételes laborvizsgálati eredmények száma eredmény indikátor: érintett fürdőhelyek vendégforgalma növekedése	igen
1.12.	A keletkező kommunális szennyvíz ártalmatlanítás, - szennyvízkezelés megoldása	egész megye területe	települési önkormányzatok közműcégek állami tulajdonú közműtársaságok	települési önkormányzatok közműcégek állami tulajdonú közműtársaságok	2021-2027	10000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: komplex szennyvíz kezeléssel ellátott területen élők növekménye	igen
1.13.	Hulladékok komplex kezelése, hasznosítása,	egész megye területe	vállalkozások	vállalkozások	2021-2027	8000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény	output indikátor:	igen

	hulladékudvarok kialakítása, fejlesztése							y és ellenálló Európa	megvalósult projektek száma eredmény indikátor: új hulladékudvarokon leadott hulladék mennyiségi növekedése	
1.14.	A szén vegyipari alapanyagként történő hasznosítása, vegyszeti kutatási tapasztalattal rendelkező Pannon Egyetem tudásbázisának bevonásával.	Várpalotai, Balatonalmádi, Veszprémi járások	ipari és energetikai vállalatok Pannon Egyetem	ipari és energetikai vállalatok Pannon Egyetem	2021-2027	160	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: projektek bevételeinek növekedése	igen
1.15.	Az alumínium ágazat megőrzése és fejlesztése.	Ajka, Devecser és Várpalota térségében	ipari vállalatok	ipari vállalatok	2021-2027	120	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: alumínium ágazatban keletkező új bevételek	igen
1.16.	Szigorú környezeti feltételrendszer kidolgozása és biztosítása mind a szénkészletek vegyipari hasznosítása, mind a bauxitra épülő alumíniumipari vertikum fejlesztése	Bauxit lelőhellyel érintett települések, Ajka	ipari vállalatok	ipari vállalatok	2021-2027	1000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult környezetvédelmi projektek száma eredmény indikátor: kibocsátás	igen

	esetében.								csökkenése	
1.17.	A védett természeti területek és Natura 2000 területek, valamint a védett természeti értékek természetvédelmi helyzetének megőrzése és szükség szerinti javítása, a Balaton part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, a térség élő és élettelen természeti értékeinek megőrzése.	Balaton-parti települések	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok közműcégek	települési önkormányzatok vízügyi igazgatóságok közműcégek	2021-2027	1000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult védelmi projektek száma, azoknak a természetvédelmi területeknek és természetvédelmi értékeknek a száma, amelyek természetvédelmi helyzete nem romlott eredmény indikátor: a védett természeti területek növekedése	igen
1.18.	A Balaton-felvidék aktív tájképvédelme, a természetvédelemre, táji adottságokra épülő gazdálkodási módok kialakítása, fejlesztése.	Balaton-felvidék területe	települési önkormányzatok mezőgazdasági vállalkozások	települési önkormányzatok agrárkamara nemzeti park mezőgazdasági vállalkozások	2021-2027	900	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: új projektek száma eredmény indikátor: új gazdálkodási módokból származó termelés-növekedés	igen
1.19.	A kulturális örökség magas szintű védelme, tudatosítása és bemutatása.	egész megye területe	települési önkormányzatok kulturális intézmények,	települési önkormányzatok kulturális intézmények,	2021-2027	1500	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: bevédett és bemutatott	igen

			múzeumok	múzeumok					helyszínek száma eredmény indikátor: látogatottság növekedése	
1.20.	A különleges táji- és kultúrtörténeti értékekkel, egyediséggel bíró kultúrtájak - azok között is kiemelten a borvidékek: - táji és kulturális jellegzetességeinek megőrzése	egész megye területe, kiemelten a borvidéki települések	települési önkormányzatok kulturális intézmények, múzeumok civil szervezetek	települési önkormányzatok kulturális intézmények, múzeumok civil szervezetek borlovagrendek	2021-2027	1500	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: támogatott értékőrző projektek száma eredmény indikátor: projektek keretében új védett helyszínek növekedése	igen
1.21.	A térség további beépítésének megakadályozása, tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, az eróziós és deflációs hatások mérséklése (magas-part és pincevédelem).	Balatonkenese és környéke megye teljes területe	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	1500	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: támogatott fejlesztések száma eredmény indikátor: bevédtett területek növekedése	igen
2. Zöldinfrastruktúra fejlesztés										
2.1.	Zöldfolyosók kialakítása	egész megye területe	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	2021-2027	5000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: új zöldfolyosók	igen

2.2.	Ökológiai hálózatok összekötése	egész megye területe	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	2021-2027	3000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: új összeköttetések növekedése	igen
2.3.	A települési zöldinfrastruktúra fejlesztése a kül- és belterületi zöldinfrastruktúra hálózatok összekapcsolásával	egész megye területe	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	2021-2027	2000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: új zöldfolyosók növekedése, javuló állapotú zöldterületek száma	igen
2.4.	A zöldinfrastruktúra ellátottságának és hozzáférhetőségének növelése	egész megye területe	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	települési önkormányzatok erdészeti igazgatóság nemzeti park igazgatóság	2021-2027	2000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: új zöldhálózati elemekhez hozzáférő népesség növekedése	igen
3. Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására										
3.1.	Villámárvizek	egész megye	települési	települési	2021-2027	15000	Uniós	Zöldebb,	output	igen

	mérséklésre irányuló komplex fejlesztések	területe	önkormányzatok vízügyi igazgatóságok	önkormányzatok vízügyi igazgatóságok				karbonszegény és ellenálló Európa	indikátor: megvalósult fejlesztések száma eredmény indikátor: létrejövő fejlesztésekkel érintett területen élők száma	
3.2.	Környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés	a megye csatornázatlan térségei	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	2021-2027	4000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett területen élők száma	igen
3.3.	Helyi, önkormányzati energiahatékonyságot javító intézkedések	egész megye területe	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	300	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: projektekkal érintett népesség	nem
3.4.	Megújuló energia-felhasználást elősegítő fejlesztések	egész megye területe	települési önkormányzatok energetikai vállalkozások	települési önkormányzatok energetikai vállalkozások	2021-2027	400	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: projektekkal érintett népesség	igen

3.5.	Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése	egész megye, kiemelten: Balaton-felvidék, Zirci járás Veszprém	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	2021-2027	30000	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett területen élők száma	igen
3.6.	Az egészséges ivóvíz biztosítása és biztonságos szolgáltatása – ivóvíz javító program (víztestek védelme)	egész megye területe	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	települési önkormányzatok közműszolgáltatók közműtársulások	2021-2027	4000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: fejlesztéssel érintett területen élők száma	igen
4. A megye környezetminőségének javítása										
4.1.	Környezeti és környezet-egészségügyi területi információs rendszer kiépítése	egész megye területe	megyei önkormányzat vállalkozások	megyei önkormányzat vállalkozások	2021-2027	50	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult szerelemek száma eredmény indikátor: monitorozott területeken élők száma	igen
4.2.	Az egykori, de mára felhagyott ipari, honvédelmi terület igénybevételekből származó tájsebek rehabilitálása	egész megye területe	települési önkormányzatok vállalkozások	települési önkormányzatok vállalkozások	2021-2027	300	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: helyreállított területek	igen

									növekedése	
5. A klímaadaptációs képesség fokozása										
5.1.	A Balaton vízi és vízparti élővilágának megőrzése, természeti állapotuk fenntartása, javítása	Balaton-parti települések	települési önkormányzatok nemzeti park igazgatóság közműcégek	települési önkormányzatok nemzeti park igazgatóság közműcégek	2021-2027	2000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: megvalósult projektek száma eredmény indikátor: projektek által érintett terület növekedése	igen
5.2.	Közlekedésből eredő káros anyag kibocsátás kezelése	egész megye területe	települési önkormányzatok közlekedési szolgáltatók környezetipari vállalkozások	települési önkormányzatok közlekedési szolgáltatók környezetipari vállalkozások	2021-2027	1500	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor: károsanyagkibocsátás csökkenése	igen
6. Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései										
6.1.	Megújuló forrásból származó energia termelése (szél, nap, biomassza), az épületállomány energiafelhasználásának csökkentése, klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítésének támogatása.	egész megye területe	települési önkormányzatok környezetipari és energetikai vállalkozások	települési önkormányzatok környezetipari és energetikai vállalkozások	2021-2027	30000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: új projektek száma eredmény indikátor: előállított zöldenergia aránya megtakarított energia nagysága	igen
6.2.	A megújuló forrásból származó energia szállítása, raktározása.	egész megye területe	környezetipari és energetikai vállalkozások	környezetipari és energetikai vállalkozások	2021-2027	5000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor:	igen

									raktározott energia mennyiség növekedése	
6.3.	Helyi szabályozások, adók, pénzügyi ösztönzők és beruházások alkalmazása a városi klímavédelem érdekében.	egész megye területe, kiemelten a városok	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok	2021-2027	80	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor: bevédett település-részekben élők növekedése	igen
6.4.	Önkormányzati középületek energiakorszerűsítése	egész megye területe	települési önkormányzatok	települési önkormányzatok környezetipari és energetikai vállalkozások	2021-2027	4583,7	Uniós	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: projektek száma eredmény indikátor: megtakarított energia mennyiség növekedése	nem
6.5.	A zöld gazdaság céljainak és elveinek követése, fenntarthatóságra való nevelés, széleskörű lakossági szemléletformálás, valamint a lokális erőforrásokra épülő helyi gazdaság erősítése.	egész megye területe	települési önkormányzatok környezetipari és energetikai vállalkozások oktatási intézmények	települési önkormányzatok környezetipari és energetikai vállalkozások oktatási intézmények	2021-2027	1500	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: támogatott projektek száma eredmény indikátor: zöldgazdaságból származó jövedelem növekedése	igen
6.6.	Klímaparát, alacsony szén-dioxid kibocsátású, versenyképes és	egész megye területe	települési önkormányzatok közlekedési szolgáltatók	települési önkormányzatok közlekedési szolgáltatók	2021-2027	1000	Uniós hazai forrás	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	output indikátor: új fejlesztési projektek száma	igen

	biztonságos városi tömegközlekedés kialakítása, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés előtérbe helyezésével, valamint a szolgáltatások technikai alkalmazkodása			civil szervezetek					eredmény indikátor: klímabarát közlekedésben résztvevő népesség növekedése	
--	---	--	--	-------------------	--	--	--	--	--	--

Az intézkedések pénzügyi ütemterve:

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás	25000	29520	54520
2. Zöldinfrastruktúra fejlesztés	6000	6000	12000
3. Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására	25000	28700	53700
4. A megye környezetminőségének javítása	180	170	350
5. A klímaadaptációs képesség fokozása	1500	2000	3500
6. Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései	20000	22163,7	42163,7
Összesen:	77680	88553,7	166233,7

2.6. Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

A projektkezdemenyezések között elenyésző számú, melyekben az üzleti szektor és az önkormányzat együttműködésére alapul. A két szervezeti szektor között vannak kapcsolatok, azonban az üzleti alapra helyezett fejlesztések a vidéki térségben elenyésző. A városi, nagyvárosi környezetben ezek a kapcsolatok gyakrabban fordulnak elő.

A fejlesztéseknél a nonprofit szektort megtestesítő civil szervezetek bevonása gyakrabban fordul elő, jellemzően a közösségi rendszerek fejlesztésére irányulnak, olyan létesítmények létrehozására, amik a helyi társadalomépítést, fejlesztését segítik. A civil szervezetek képesek a helyi közösségeket - bizonyos köreit - megmozgatni, integrálni a fejlesztésekhez, de gondot jelent a létesítmények üzemeltetése, azok tartós fenntartása.

A helyi akciócsoportok az elmúlt ciklusban jó hatékonysággal működtek. Továbbra is cél Veszprém Megye számára a megye várostérségei hatékony részvételre a programban. Veszprém Megyei Jogú Város, Pápa, Ajka, Balatonfüred és Tapolca városokban jelenleg is jól működő CLLD akciócsoportok vannak.

2.7. A vállalkozások, civil szervezetek fejlesztési tervei

A Veszprém megyei területfejlesztési tervezés (a helyzetfeltáró, a koncepciókészítés, valamint a program kidolgozás munkája) során két célcsoportban projektgyűjtés történt, amelynek egyik csoportját alkották a települési önkormányzatokon kívüli partnerek, köztük a vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

A Veszprém Megyei Önkormányzat 2020 október-november folyamán projektjavaslat gyűjtést végzett, melynek célja a 2021-2027 közötti európai uniós források optimális elosztásának és felhasználásának elősegítése volt. A felmérés célja az volt, hogy naprakész információk álljanak rendelkezésre a Veszprém megyei vállalkozások, civil szervezetek, illetve az egyházak jövőbeni fejlesztési terveiről és igényeiről. A megadott tervezett fejlesztések ezáltal összhangba kerülnek a megyei és az országos területfejlesztési koncepcióval, így az egyes projektötletek a pályázati forráselosztásoknál előnyt élvezhetnek.

A projektjavaslatok kiértékelésének eredménye:

A megkérdezettek által beküldött projektjavaslatok az alábbi gazdasági ágazatok valamelyikébe kerültek besorolásra: ipar, kereskedelem, környezetvédelem, közlekedésfejlesztés, oktatás-nevelés, szolgáltatás, turisztika, városfejlesztés, vidékfejlesztés, egyéb ágazat. A megadott határidőig a megkérdezettektől összesen 166 db projektötlet érkezett.

A projektötletek gazdasági ágazatonkénti megoszlása az alábbi képet adja. A legtöbb javaslat az egyéb besorolást kapta, a beérkezett projektek több mint egyharmada (35,54%) tartozik ebbe a kategóriába. A megnevezett gazdasági ágak közül legtöbb projekt az oktatás-nevelés tárgykörbe tartozik, ezek teszik ki a javaslatok 18,07 százalékát. A projektek tizedét adja a turisztika és a szolgáltatások. A projektötletek 10,24%-a turisztikai témájú, a szolgáltatások terén közel hasonló, 9,63%-os az arány. A

projektötletek 7,83%-a városfejlesztési tematikájú volt, és pontosan ugyanilyen arányt tesz ki a szociális ellátás témakörben érkezett javaslatok száma is (7,83%). Vidékfejlesztési tárgyú a projektek 3,01%-a. Ennél is kisebb a környezetvédelem, közlekedésfejlesztés, a kereskedelem és az ipar ágazatokban benyújtott projektötletek aránya.

A 166 javaslat ismert költségigénye összesen: 88.015.318 eFt. Az egyéb kategóriában érkezett projektötletek költségigénye a teljes igény negyedét (26,46%) adja. A jóval kisebb darabszámú városfejlesztési illetve szolgáltatási tárgyú projektek is megközelítőleg ilyen költségigénnyel kerültek benyújtásra. A városfejlesztés témában megvalósítani kívánt projektek költségigénye 22.046.000 eFt, a szolgáltatás ágazat projektjeire pedig 20.823.400 eFt összeg igény jelentkezett. Ezeknek gyakorlatilag harmada az oktatás-nevelés (7.605.000 eFt), illetve a szociális ellátás (7.335.000eFt) ágazatokban benyújtott projektjavaslatok forrásigénye. A közlekedésfejlesztés projektötlei és a turisztika témakörben benyújtottak költségigénye egyaránt 2-2,5 milliárd forint körül mozog, előbbié 2.020.000eFt, utóbbié 2.623.800eFt. Igaz, hogy közlekedés témában mindössze 2, turisztika tárgyában pedig 17 projekt érkezett. A többi gazdasági ágazatban benyújtott igénylések egyik ágazat esetében sem érik el összességében az 1 milliárd forintot.

Járásonként vizsgálva a projektötletek megoszlását az látszik, hogy a Veszprémi, a Pápai és a Balatonfüredi járásokból érkezett a legtöbb javaslat. Ezek ágazati bontásban is jelentős szórást mutatnak. A projektötletek területi megoszlása a turisztikai ágazat esetében a leginkább kiegyenlített.

3.Horizontális jellegű információk

3.1.A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere

Az operatív program végrehajtása során külön kell kezelni az uniós és hazai forrás által lebonyolítható projekteket. Az uniós fejlesztések során be kívánjuk vonni a megye mindazon szereplőit, akik közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódnak a területfejlesztés rendszeréhez.

Közigazgatási és közszolgálati szereplők:

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Veszprém MJV Önkormányzata
- városi és községi önkormányzatok
- kormányhivatal
- önkormányzati társulások
- egyéb önkormányzati többségi tulajdonban lévő szervezetek,
- térségi fejlesztési tanácsok (Balaton Fejlesztési Tanács, „8-as főút” Térségi Fejlesztési Tanács)

Feladatuk elsősorban az önkormányzati szférához kötődő fejlesztések és megvalósítások feltételeinek garانتálása az ott rendelkezésre álló szakmai ismeretek továbbá igazgatásszervezési tapasztalatok hasznosítása. A szakemberállomány elsősorban a fejlesztések körülményeinek garانتálása, engedélyezése, továbbá a különféle létesítmények, objektumok működtetésének beépítése az adott közösségi rendszerekbe.

Tervezésben és lebonyolításban közreműködő szereplők:

- Veszprém Megyei Önkormányzat
- Veszprém MJV Önkormányzata
- Közép-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség
- Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft
- Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.
- Széchenyi Programiroda

Kiválasztási kritériumok - a prioritásokhoz kapcsolódó lebonyolításába bevonandó szervezetek:

- kompetenciáik,
- EU-s programok előkészítésében és lebonyolításában szerzett tapasztalatok,
- humán erőforrás szakmai tapasztalatai,
- tapasztalat a végrehajtás eredményességének vizsgálatában és értékelésében

Érdekképviselők:

- Veszprém megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Veszprém megyei Agrárkamara
- Veszprém Megyei Ipartestületek Szövetsége
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Veszprém megyei szövetségei

Feladatuk a vállalkozói szféra igényeinek rendszerezése, valamint feléjük történő projektmegvalósítási rendszerek kiközvetítése, tanácsadás, pályázati ismeretek nyújtása, valamint részvétel az elbírálásban, továbbá az egyes fejlesztések területi hatásának mérésében értékelésében. A szakember-ellátottság esetükben biztosított, széleskörű információs rendszereik igénybevételével a vállalkozók széles köre érhető el.

Tudományos szervezetek:

- felsőoktatási intézmények (Pannon Egyetem)

Feladata a területfejlesztési határrendszerek felmérése, értékelése, az egyes fejlesztésekhez kapcsolódó innovációs kutatás-fejlesztési, térségfejlesztési hatásrendszerek számbavétele, az értékelési eljárások kidolgozása, a koncepcióban illetve a Stratégiai és Operatív Programban megfogalmazott célokkal való összevetés, minősítés. Szakemberállomány biztosítása.

Oktatási intézmények:

- középfokú oktatási intézmények
- egyetem (Pannon Egyetem)
- szakképző intézmények

Munkaerőképzéshez kapcsolódó oktatási programok kidolgozása, az oktatás lebonyolítása, a képzettségi szint mérése, tesztelése, az ismeretek széles köreinek közvetítése. A megyei intézményhálózatában e képzőhelyek biztosítottak, a szakmai felkészültség magas szintű.

Vállalkozásfejlesztési, támogatási és tanácsadó szervezetek:

- Veszprém Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- TDM-ek
- Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ
- Ipari Parkok
- klaszterszervezetek
- innovációs központok

Feladatuk a vállalkozások számára az operatív programban megfogalmazott célok közvetítése, tanácsadás és segítségnyújtás a pályázatok kidolgozása, illetve a támogatások szakszerű feldolgozása. Közvetítik a különféle fejlesztési lehetőségeket, szakmai segítséggel felkészítik a területfejlesztési szereplőit (nem csak a vállalkozásokat) a támogatások fogadására.

Szakmai civil szervezetek:

- turisztikai szövetségek
- civil szervezetek
- alapítványok
- egyházak
- egyesületek

Feladatuk a fejlesztések közösségi integrációjának elősegítése, a különféle területfejlesztési szereplők közötti kapcsolatok megteremtése, az ehhez kötődő hálózatok kiépítése, fórumok szervezése.

Az eljárásrend és a közreműködő szervezetek felépítése és feladatmegosztása kidolgozás alatt van. Az anyag ezen fejezete a fejlesztési források lebonyolítását szabályozó kormányzati anyag elkészülte után véglegesíthető.

3.2. Környezeti értékelés

A területfejlesztési koncepció és a területfejlesztési program környezeti értékelése egy eljárás keretében történik. Eredményei külön dokumentumban kerülnek bemutatásra.

3.3. A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása

A fejezet bemutatása abban az esetben szükséges, amennyiben a megyei tervdokumentumban hazai finanszírozású fejlesztések is megjelennek. A helyzetfeltárás és a területfejlesztési koncepció egyaránt kezdeményezte ezeknek a hazai forrásoknak az ismételt bevezetését.

A területfejlesztési szereplők reményei szerint hazánkban ismét lesznek ágazati és a megyéhez decentralizált területfejlesztési pénzalapok. Ebben az esetben a területfejlesztési törvény 11. § bb) pontja alapján a megyei önkormányzat dönt majd a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról (és az ehhez kapcsolódó teljesítés igazolási követelményrendszer bemutatása aktuális feladattá válik).

Az intézkedések összesített pénzügyi ütemterve:

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
1. Ipari és gazdasági területek, telephelyek szolgáltatás- és infrastruktúra fejlesztése, inkubáció a munkahelyteremtés érdekében	14350	14350	28700

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
2. A kkv-k versenyképességének, munkahelymegtartóképességének támogatása, foglalkoztatás-bővítésük és innovációs teljesítményük javítása	9000	7000	16000
3. A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összhangjának javítására irányuló intézkedések	3300	3090	6390
4. A képzések szerkezetének és tartalmának továbbfejlesztése az innovatív megoldások támogatására, a térségi gazdaság és a társadalom igényeihez való jobb alkalmazkodás érdekében	70	70	140
5. Veszprém megye egyedülállóan gazdag turisztikai potenciáljának hasznosítása	9000	9000	18000
6. A települések demográfiai problémáinak kezelése, szegregátumok kezelése	10000	8579,2	18579,2
7. Városok ellátó szerepének növelése a várostérségek központi funkcióinak erősítése	35000	37585,7	72585,7
8. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával	16000	17898,4	33898,4
9. A megye agroökológiai potenciáljának hasznosítása, termelési feltételeinek megőrzése	2500	2500	5000
10. Helyi, kistérségi turisztikai fejlesztések	27731,7	28000	55731,7
11. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	17000	17300	34300
12. A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása, prevenció	9735	9000	18735
13. A népesség képzettségének és innovációs képességeinek javítása, fiatalok, pályakezdők megyei foglalkoztatásba integrálása	26000	25120	51120
14. Az elérhetőség javítása	96000	104797	200797
15. Térségi mobilitás biztosítása	20000	20000	40000
16. A környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztése	8000	11400	19400
17. Intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése	800	1000	1800

Intézkedés megnevezése	Indikatív forrás 2021-2024 (millió Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (millió Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (millió Ft)
18. Forgalombiztonság növelése	6000	4000	10000
19. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás	25000	29520	54520
20. Zöldinfrastruktúra fejlesztés	6000	6000	12000
21. Közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javítására, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálására	25000	28700	53700
22. A megye környezetminőségének javítása	180	170	350
23. A klímaadaptációs képesség fokozása	1500	2000	3500
24. Az energiagazdálkodás racionalizálása, a települések alternatív és megújuló energiahasznosításának elősegítése, intézmények energiaracionalizáló fejlesztései	20000	22163,7	42163,7
Összesen:	388166,7	409244	797410,7